

GORENJSKI GLAS

Leto XLIV — št. 6 — CENA 12 din

Kranj, torek, 22. januarja 1991

str. 4

Vztrajali bomo, da Kranjska Gora postane občina ■

str. 10

Ponovno vroče obrtniške knjige ■

str. 11

Prodaja družbene zemlje ■
ne bo mogoča brez soglasja

Splošna stavka prevoznikov

Sindikat delavcev v cestnem transportu Slovenije se je na razširjenem sestanku minilo soboto dogovoril, da zaradi nevzdržnega položaja delavcev v prevoznih podjetjih organizira splošno opozorilno stavko. Napovedujejo jo za ponedeljek, 28. januarja, od 4. do 20. ure, ko bodo na območju vse Slovenije ustavili promet, blokirali ceste, mejne prehode, carine in luke. Opozorilna stavka bo organizirana zaradi neurejenih in skrajno nemogočih razmer v cestnem prometu Slovenije, so zapisali v izjavo za javnost.

Z opozorilno stavko hočejo izvršni svet in skupščino opomniti, da se skrajno neodgovorno obnašata do najbolj vitalne veje v gospodarstvu. Hkrati zahtevajo podpis branžne kolektivne pogodbe najpozneje do 13. februarja, sicer se bodo prisiljeni 15. februarja ponovno ustaviti, dokler ne pride do podpisa. Gospodarske zbornice ne priznavajo za legitimnega partnerja pri podpisu te pogodbe, pač pa ustrezeno vladno ministrstvo, je povedal Ivan Kajtner, šofer Alpetoura in delegat sindikata transportnih delavcev. Izhajajoč iz zahteve, ki so jo naslovili na skupščino in izvršni svet že 14. julija, želijo poudariti premajhno skrb in neodgovornost do slovenskega gospodarstva, zato vnovič zahtevajo, da vlada republike Slovenije izdeli gospodarski in socijalni program najkasneje do 13. februarja.

Čeprav je v dolinah kopno, je v hribih in gorah prava zima. Nizke temperature in lepo sončno vreme sta v nedeljo omogočala lepo smuko. Foto: Jure Cigler

Po devize samo popoldne

Kranj, 21. januarja - Od danes dalje v Ljubljanski banki - Gorenjski banki izplačujejo devize s hraničnimi knjižicami samo popoldne - od 12.30 ure dalje. Za ta ukrep so se odločili zaradi dolgih vrst, ki so začele nastopati že sredi noči. Vrst sicer niso odpravili, so pa omogočili ljudem, da vsaj čakajo na topljem. V banki so povedali, da bi zadeve radi uredili v zadovoljstvo varčevalcev, vendar, žal, devizno tržišče ne deluje in lahko vsak dan ustrežejo le manjšemu številu varčevalcev. Tisti, ki pravočasno pridejo na vrsto, pa še vedno lahko dvignejo 1000 mark.

Iskra na Eurocomu 91

Danes bodo v Amsterdamu odprli sejem Eurocom 91'. To je eden najpomembnejših sejmov telekomunikacijske opreme, na katerem se bo letos prvič predstavila tudi Iskra. Iskra Inežniring (članica Iskre Telekom) bo razstavila malo naročniško centralo sistema SI 2000. Zanje je lani dobila atest od nizozemske pošte. Centrala ima od 30 do 240 priključkov in je namenjena podjetjem, hotelom, raznim ustanovam in tudi velikim ladjam. Razen tega Iskra Terminali razstavlja telefonske aparate, garniture in govorilnice, za katere je tudi dobila atest od nizozemske pošte.

Danes in jutri seja republiške skupščine

Vlada predlaga spremembo ustave

Že danes se bo sestal družbenopolitični zbor, jutri pa bodo zasedali vsi zbori na ločenih sejah in na skupni seji, kjer bodo obravnavali predlog vlade za dopolnitev republiške ustave.

Kranj, 21. januarja - Razlog za predlog izvršnega sveta, da se dopolni sedanja slovenska ustava je plebiscitna zadolžitev, da Republika Slovenija vzpostavlja svojo oblast in zakone na območju republike. Ker nove ustawe v kratkem času še ne bo, bo treba spremeniti sedanjo, obenem pa sprejeti ustrezeni ustavni zakon za izvedbo dopolnil. Bistvo dopolnila, ki ga vlada predlaga v sprejem skupščini in ga je mogoče tolmačiti zelo široko, je: Republika Slovenija je samostojna in neodvisna država, ki temelji na trajni in neodtujljivi pravici slovenskega naroda do samoodločbe; državljanji Republike Slovenije neposredno in po svojih predstavnikih v skupščini Republike Slovenije odločajo o urejanju političnih, gospodarskih in socialnih odnosov v Sloveniji in urejanju odnosov Slovenije z drugimi državami in

mednarodnimi organizacijami, obenem pa razveljavlja vse določbe ustawe Slovenije, s katerimi je preneseno izvrševanje suverenih pravic Republike Slovenije na organe SFRJ.

Sicer pa obsega dnevni red sredinega zasedanja zborov kar 19 točk. Druge pomembnejše točke dnevnega reda so: predlog zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o delavcih v državnih organih in predlog zakona o osebnem imenu.

V razpravi gredo tudi predlogi za izdajo zakonov. V skupščinsko proceduro bodo predlagani spremenjen zakon o javnem pravobranilstvu, o vojaški dolžnosti, o odvetništvu in o društvih. ● J. Košnjek

Šport tudi ubija

V soboto je zaradi hudih poškodb po padcu na treningu wengenskega smuka umrl dvajsetletni avstrijski smukač Gernot Reinstadler. Ubil ga je šport, eden tistih gladiatorskih, divjih in za uživanje občinstvo najbolj priljubljenih, ki v alpskih deželah Evrope edini še polni ciljne arene alpskega smučanja. Gernot je samo deloma žrtev svoje mladosti in smučarske neizkušenosti. Ubile so ga nenasitne želje veljakov mednarodne smučarske zvezze, ki želijo sestavni smučarski pokal še ohraniti na ravnici cirkusa in pridobitništvu, pa organizatorji slovenič smučarski tekmovanj (Wengen, Kitzbuehl), ki želijo denar od vstopnine, sponzorjev, televizijskih družb, za najvišjo ceno in tveganje ljudi, športnikov. Njih je treba zavarovati v imenu običajnega človeškega dostojanstva in vesti, saj je smučarija v svoji razvojni eksploziji terjala predvsem na smukih in v smučarskih skokih že preveč težko poškodovanih, do smrti priklenjenih na invalidske vozičke, obsojenih na umobolnice in - mrtvih. Skakalci so že pred leti uveljavili elemente varnosti, posebej pri poleti, kar pri občinstvu in nekaterih funkcionarjih ter bolestno ambicioznih trenerjih sprva ni bilo ugodno sprejeto, vendar: število padcev in poškodb skakalcev se je zmanjšalo. Bo morda mrtvi Avstrijec le razlog, da bo postal smuk hu-

manejši, varnejši, kar je po moje eden od pogačev, da bo sploh ostal. Zahteva po humanosti ne zadeva le nevarne športne, kot so avtomobilizem, motociklizem, smuk, skoki na smučeh, boks. Zadeva šport kot celoto, saj vsak vrhunski šport proizvaja v končni fazi invalide zaradi poživil, poškodb, takšne ali drugačne vzoje, najpogosteje brez vzoje za zrelo in samostojno življenje, ko športnika čas dohiti in prehit.

Žal je smrt za marsikoga atrakcija. Kako bi sicer v petek in soboto trikrat ali štirikrat videli na televizijskih ekranih smrtni ples mladega Avstrijca, kri, ki je rdečila sneg, začetek poti h koncu. Mar ni v teh zadnjih dneh v našem življenju že preveč nasilja, grozeče ali udejanjene smrti, nasilja, pripomočkov, kako ubiti človeka. Sprašujem tiste, ki so ponavljali posnetek wengenskega padca, kako bi čutili, kako bi reagirali, če bi se ubil njihov otrok. V življenju so meje in tudi pri tem morajo še posebej biti. Soglašam z mislijo matere, ki mi jo je izrekla včeraj: če bi se tako zgodilo mojemu otroku, ne bi tožila samo tistih, ki so soodgovorni za smrt, ampak tudi one, ki so umirajočega otroka pokazali milijonom televizijskih gledalcev. Ali res ljudem nimamo pokazati česa drugega. ● J. Košnjek

Ukaz zveznega predsedstva ne zadeva Slovenije

Slovenci nimamo skritega orožja

Zvezno predsedstvo je na prošnjo Hrvaške za 48 ur (do danes) podaljšalo rok za vrnitev orožja nelegalnih oboroženih skupin. Slovenije ta ukaz ne zadeva. Orožje pa smo uvozili, ker ga doma nismo dobili.

Ljubljana, 22. januarja - Opolnoči je potekel podaljšan rok za oddajo orožja, s katerim so oborožene nelegalne skupine. Zadnje dneve je bilo mnogo vprašanj in ugibanj, ali zadeva ukaz tudi Slovenijo. Tako vprašanje je bilo zastavljeno v petek tudi predsedniku slovenske vlade Lojzetu Peterletu. Odgovoril je: "V Republiki Sloveniji ni nezakonitih enot, ki bi imele v ilegalni posesti orožje, zato v Sloveniji ne poteka nikakršno oddajanje orožja. V Republiki Sloveniji so se neka-

teri obrnili na garnizone in najvišje vojaške oblasti glede interpretacije tega ukaza in dobili odgovor, da se ukaz na teritorij ne nanaša. Zato ne pričakujemo nobenih posebnih dogodkov in tudi neformalno smo slišali z najvišjih mest, da se ta ukaz ne nanaša na Slovenijo, na teritorialno obrambo, ki je zakonita institucija."

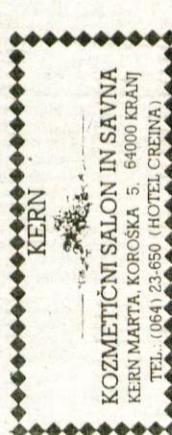
Republiški sekretar za ljudsko obrambo Janez Janša pa je povedal, da je Slovenija res uvozila orožje, ker ga do-

ma ni dobila. Ukaz predsedstva je splošen, na Slovenijo se ne nanaša, pa tudi sicer ni možnosti, da bi kdo nasilno ukrepal zoper legalne strukture v Sloveniji. Minister je dejal, da v Sloveniji ni izrednega stanja, čeprav je v javnosti zaradi ukaza predsedstva določeno vznemirjenje. Sprejeti pa so bili nekateri blažji varnostni ukrepi. ● J. Košnjek

Protestni shod pred skupščino

Ljubljana, 22. januarja - Sindikat kovinske in elektroindustrie Slovenije jutri, 23. januarja, ob 9. uri sklicuje protestni shod na Trgu revolucije pred Cankarjevim domom v Ljubljani. Kot razloge za protest navaja odpuščanje delavcev, socialno ogroženost, slabo delavsko zakonodajo, neuresničevanje kolektivnih pogodb, katastrofalni položaj gospodarstva, stičejo podjetji.

Protestni shod sovpada s sklicem slovenske skupščine, ki bo tega dne med drugim obravnavala tudi delovno zakonodajo. Delavci naj bi pred skupščino terjali sprejem takih rešitev, ki bodo omogočile izhod iz gospodarske krize, tako delovno-pravno zakonodajo, ki varuje delavce, sprejem razvojno-socialnega programa, ki bo omogočil odpiranje novih delovnih mest, sodočlanje delavcev v podjetjih, delo in zanj plačilo po kolektivnih pogodbah ter uresničevanje kolektivnih pogodb, prenehanje odpuščanja delavcev z nemernimi stičaji podjetji. Protestniki hočejo vladu in skupščino opomniti, naj vendarle že končajo začeto razpravo o problematični kovinske in elektroindustrije Slovenije ter sprejmejo rešitev za izhod iz sedanje krize. ● D. Ž.

ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR

V puščavi in goščavi

V puščavi in goščavi se ta čas dogaja svetovna politika. V puščavi divja vojna, v goščavi pa vladu zatiše pred nevihto, sredi katerega si vzinemirjeni ljudje puščavski vihar ogledujejo kar na televizijski. Zdi se, da je tudi vojna postala medijska zadeva; za tiste, ki se je udeležujejo neposredno, je še vedno nevarna in kravna igra, za vse druge, se pravi za občinstvo, pa razburljiv spektakl. Ameriška TV družba CNN ga prenasa v živo in to kar vseh 24 ur na dan.

A res razburljivo je bilo le prvega dne; zdaj se vse skupaj že nekoliko vleče in postaja igra videza. Spretni režiserji teh begavik slike in varljivega govorjenja nam kažejo le sence dejanskih igralcev in slisimo le odmeve resničnih glasov. Ves čas nekaj gledamo in komaj kaj vidimo, poslušamo in malo zvemo. Vihar pa medtem besni naprej in očitno je, da se ne bo prav kmalu poleg. Puščava je sama po sebi pregledna, vihar v njej pa zakrije razgled in zmeša glasove. Mi, TV vojaki, potomci civilizacije, ki je nastala na planjavih sredni goščav, tako ostajamo le neme priče nejasnih puščavskih dogajanj.

Tudi na tem mestu vam zaenkrat ne moremo posredovati ničesar, kar bi vam omogočilo boljši vpogled v viharno dogajanje. Eno pa je gotovo: da gre v spoprijemu med puščavskim in goščavskim za obračun dveh zelo različnih svetov - ideološkega in tehnološkega - pri čemer je drugi očitno močnejši od prvega, vendar ne toliko, da bi ga zlahka in na hitro premagal. Bojevnik spominjata na bokšarja dveh povsem različnih stilov: prvi, ki ihtavo verjame v svoj prav, se zaenkrat iznika in zakriva z rokami, da bi se nato slepo zaletel in udaril; drugi ga opazuje, analizira in tolče z distance, pri čemer uporablja prijeme, kakršnih doslej sploh še nismo videli. Čas pa teče in peganja oba.

V vseh vojnah je bil eden od nasprotnikov tehnično močnejši od drugega, tako očitne tehnološke premoci pa v novejši zgodovini ne pomnimo (če odmislimo posamične epizode, npr. tisto, v kateri so poljski ulanci jurišali na nemške tanke). Zadnja, informacijska tehnološka revolucija, v kateri so ZDA prehitile SZ, je zaučavila tekmo v oboroževanju in prinesla obet globalne pomirivite, miru pa še ne. Irak, čigar glavno orožje je sovjetskega izvora, je naposled ostal še brez sovjetske assistance in posredovanja, česar so bile, denimo, deležne arabske države v vojnach z Izraelom. Najmočnejše orožje, ki ga premore, je sveta jeza, pa še ta se utegne ohladiti.

Puščavsko in goščavsko, ideološko in tehnološko se bistveno razlikujeta tudi v odnosu do človeškega življenja, naj bo vojaško ali civilno. Še sredi tega stoletja sta skušali svetovno sceno obvladati dve ideologiji, ki sta bili za udejanje svojih "idealov" pripravljeni žrtvovati milijone človeških življenj. In sta to tudi storili. V tehnološkem svetu pa je komaj še kaj tako svetega, da bi bilo zanj vredno umreti; če pa se že umira v boju, se zato, da bi jih čim več preživel. Ideološki in tehnološki stil bojevanja se torej razlikuje tudi v številu žrtev, ki jih puščata za seboj.

Toda kaj, ko superiornost enega nad drugim ne reši problema. Tudi če zavezniki prisilijo Iračane k umiku iz Kuvajta, bližnjevzhodne krize ne bo konec. Do mirovne konference o palestinskom vprašanju, ki so jo obetali tik pred izbruhom vojne, bo moralo priti, naj bo izid vojne tak ali drugačen. Irak bo sicer slekjoprej premagan, "zmagal" bi edinole v primeru, če mu uspe v vojno potegniti še Izrael. Tedaj šele bi se puščava spremeniла v goščavo; konec vojne bi se začel odmikati in človeško življenje bi pomenilo še manj...

Sicer pa je bilo tam dolu vedno tako, da je pot v obljubljeno deželo, v gosto senco palm, ceder in hrastov, vodila čez puščavo ali čez morje, čez brisani prostor, po katerem pometajo viharji. Dokler se ne poležejo.

Miha Naglič

Stroege kazni za vožnjo na kurilno olje

Ljubljana, 20. januarja - Novi zvezni zakon o prometnem davku, ki ga je sprejela zvezna skupščina, uvaja izredno visoke denarne kazni s takojšnjim odvzemom vozila že pri prvem prekršku. Novi predpisi naj bi začeli veljati 1. februarja, po vsej verjetnosti tudi v Sloveniji, saj ga bo v sprejem slovenski skupščini predlagal finančni minister Marko Kranjec.

Tudi doslej so takšne kršilice, seveda, če so jih odkrili, kaznovali. Vendar so bile kazni simbolične, 10 do 20 dinarjev, nadzora na cesti pa skorajda ni bilo. Po novem pa so predvidene izredno stroge kazni, celo strožje, kot veljajo denimo v Avstriji, na primer pravno osebo, lastnika vozila, odkrijejo pri omenjenem gospodarskem prestopku, ga kaznujejo s 45 tisoč do 450 tisoč dinarjev, pri čemer mu tudi takoj odvzamejo motorno vozilo (tovornjak, osebni avtomobil, idr.), traktor, plovilo ali drugi motor, s katerim je bilo dejanje storjeno. Nekoliko milejše, a še vedno stroge kazni, veljajo za fizične osebe. Plačati morajo pet tisoč do 45 tisoč dinarjev kazni in tudi vozilom takoj odvzamejo. Enake kazni veljajo tudi za tiste voznike, ki namesto avtomobilskega plina uporabljajo gospodinski tekoči naftni plin, ki ga pretočijo iz jeklenke.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Kranj, p. o., Moše Pijadeja 1
Tisk: DELO TCR - Tisk časopisov in revij Ljubljana, p. o.

Predsednik časopisnega sveta Ivan Bizjak

Časopis izhaja dvakrat tedensko o torkih in petkih. Cena izvoda je 12,00 din., naročina za I. kvartal 1991 znača 300,00 din. Individualnim naročnikom priznavamo 20 odstotkov popusta (naročina 240,00 din.).

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Valjavec (direktor in glavni urednik), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilim Stanovnik (Sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Žlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Žilar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti).

Lea Mencinger (kulturna, Snovanja), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cvetko Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Seđej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (državne organizacije, ekologija), Jože Košček (notranja politika, šport), Štefan Žargi (notranja politika), Marija Voljček (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šink (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835. ekonomski propagandni 23-987; računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960, sprejem nepreklenjeno 24 in dnevno na avtomatskem odzivniku, delovni čas od 7. do 13. ure, ob sredah do 16.30, telefax: 25-366 (direktor, komercialna), 23-163 (uredništvo)

Neobjavljeni pisem in slik ne vracamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-I/72.

Socialistična stranka Slovenije pol leta po kongresu

Glasno vodstvo in preveč molčeče članstvo

Dopolnitve sedanje ustave so nujne in povsem normalne, ni pa razlogov, da nove slovenske ustave, ki bi držala dlje kot dosedanje, ne bi sprejeli do julija, dō parlamentarnih počitnic, meni republiški odbor Socialistične stranke Slovenije.

Ljubljana, 18. januarja - Zavlačevanje sprejetja ustave je lahko le Demosov argument in manever, da se rok novih volitev odloži, vendar je sprejem nove ustave v polletnem roku po plebiscitu obveznost, sprejeta v skupščini. To je eno od stališč, na katerih bodo socialisti nepreklicno vztrajali.

Sicer pa je članica vodstva stranke **Darja Lavtičar - Bebler** naštela, ko je povzema stališča vodstva in članstva stranke do osnutka nove ustave, še nekaj stališč, na katerih bodo socialisti popularna teorija, da je v ustavi dovoljeno vse, kar ni prepovedano, lahko zlorabi (državljanom naj bo dovoljeno vse, ne držav); med občino in republiko je nujno da daje preveč pristojnosti; "svetost" življenja naj gre iz preambule, med narodovo zgodovinsko dediščino pa naj se vključi tudi narodnoosvobodilni boj; Republika Slovenija mora vztrajati na politiki trajne neutralnosti; zastava naj bo samo sedanja tribojničica brez simbolov; cerkev naj bo ločena od države; socialne pravi-

ce morajo biti zagotovljene v ustavi (skladno z Evropsko socialno listino), prav tako pravica do soupravljanja, saj se tako popularna teorija, da je v ustavi dovoljeno vse, kar ni prepovedano, lahko zlorabi (državljanom naj bo dovoljeno vse, ne držav); med občino in republiko je nujno da daje preveč pristojnosti; "svetost" življenja naj gre iz preambule, med narodovo zgodovinsko dediščino pa naj se vključi tudi narodnoosvobodilni boj; Republika Slovenija mora vztrajati na politiki trajne neutralnosti; zastava naj bo samo sedanja tribojničica brez simbolov; cerkev naj bo ločena od države; socialne pravi-

pombe borcev in dr. Janka Peterskega (na stranko so bile naslovljene), že sedaj pa se sprejemajo zakoni, ki niso povsem v duhu nove ustave, ko naj bi bil državljan posebej varovan pred državo. **Dušan Semolič, vodja poslanskega kluba stranke** je menil, da bi morali v ustavi opredeliti volilni sistem, vsaj za zbor državljanov, kjer bi veljalo proporcionalno načelo, pa posebno varstvo ostarelih, rok naslednjih vo-

litv pa mora določiti ustavn za-kon.

V razpravi o oceni dela stranke, glavne značilnosti je povedal **tajnik stranke Primož Hainz**, po kongresu, ki je bil 9. junija lani, je bilo rečeno, da razlogov za pretirano zadovoljstvo ni. Renome stranke se po zadnjih javnomenskih raziskavah sicer dviguje in dosega 6 odstotkov vprašanih, vendar organizacijska mreža po terenu ni še popolna, prav tako pa so socialisti marsikje preveč molčeči za razliko od republiškega vodstva, ki reagira hitro (v javnosti je bilo posredovanih blizu 90 raznih izjav, člankov in podobno) in je bilo deležno na petkovi seji republiškega odbora pohvale. Program mora biti aktualno izbran, predvsem pa je treba poiskati ljudi, tudi aktiviste nekdanje SZDL, ki imajo danes še simpatije do njene naslednice, Socialistične stranke Slovenije. Območni odbor je sedaj 20, v ostalih občinah delujejo še iniciativni odbori za ustavovitev strank, v 7 občinah pa so socialisti niso organizirani, s tem da imajo ljubljanske občine skupen odbor. ● **J. Košček**

Seja predsedstva Zelenih Slovenije

Predsednik spet dr. Dušan Plut

Ljubljana, 19. januarja - Na sobotni seji predsedstva Zelenih Slovenije so sprejeli odstop dosedanjega predsednika Bojana Brumna iz zdravstvenih in drugih razlogov, vodstvo pa so ponovno zaupali dr. Dušanu Platu. Kljub pomislekom nekaterih so se izrekli za nadaljnjo povezavo v Demosu. Spregorili so tudi o žgočih ekoloških problemih v Sloveniji.

Bojan Brumen, ki je Zeleni Slovenije vodil od skupščine junija lani v Mariboru, se je odločil za odstop predvsem zaradi zdravstvenih razlogov, razen tega pa ne bi hotel zanemariti svojega poklicnega dela na Pedagoški akademiji. Za manj pomemben razlog je navedel tudi svoja bolj kritična stališča do odnosa med Zelenimi in Demosom od izvršnega odbora.

Druščan Plut je sprejel kandidaturo z golj zaradi potreb stranke, sicer pa se mu ne zdi primerno združevanje več pomembnih dolžnosti v eni osebi. Za nadaljnje delo ni napovedal velikih sprememb, zavzemal pa se za večjo odgovornost in kritičnost članov predsedstva, zlasti pa za čim večjo strokovnost pri pomembnih odločitvah.

Krajši, a pomembnejši del seje je predsedstvo posvetilo odnosu med svojo stranko in Demosom. Kot je med drugim ugotovil vodja poslanskega kluba Zelenih dr. Božidar Voljč, Demos podpre Zeleno takrat, ko jih potrebuje. Minister za varstvo okolja **Miha Jazbinsek** je nasprotno menil, da ima Demos vendarle več razumevanja za ekološke probleme od prejšnje vlade, zato bi Zeleni morali ostati v Demosovi vladi. Tudi dr. Dušan Plut je ocenil, da bi bile spremembe v tem trenutku neodgovorne, saj bi nihov izstop lahko sprožil vladno krizo. Spraševal pa se je še o možnostih nadaljnje uresničevanja ciljev Zelenih, če bi se oddaljili od vladnih krogov.

Na seji so opozorili tudi na pereče ekološke probleme v Sloveniji. Zaradi preseganja dopustnih mej onesnaženosti zraka v industrijskih središčih so zahtevali sprejem predlaganih ukrepov s strani Hidrometeorološkega zavoda in pocenitev kvalitetnejšega premoga. Obravnavo novega zakona o varstvu okolja pa so preložili na prihodno sejo. ● **S. Saje**

Duhovniki pri predsedniku občine

Jesenice, 21. januarja - V sredo, 16. januarja, je predsednik skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brdar priredil tradicionalni novotni sprejem za predstavnike verskih skupnosti v občini.

Udeležilo se ga je šest katoliških duhovnikov, dva predstavnika adventične verske skupnosti in predstavnik islamske verske skupnosti. S strani občinske uprave so se sprejema udeležili tudi trije sekretarji upravnih organov.

V uvodnem razgovoru je predsednik skupščine dr. Božidar Brdar poučaril pomen dela duhovnikov, ki si prizadavajo za dobro vseh občanov. V obeh primerih, tako pri delu občinske uprave kot pri duhovniškem poklicu gre za področje etike in morale, kar je v današnjem času še posebej pomembno. Govorimo, da živimo v razvitem svetu, vendar pa je res, da smo na področju duhovnih vrednot še zelo nebogljeni. Svoj uvodni govor je sklenil z željo, da bi se pogovorili o problemih, nekaterih zakonih in odločilih o javni upravi in na področju gospodarjenja z zemljišči.

Govorili so predvsem o prirejanju javnih prireditv v okolici cerkva, o pogrebih, pouku verouku posameznih verskih skupnosti in o šoli. Zanimivo je, da radio Triglav uvaja 15-minutne oddaje o verskih skupnostih.

Vsi so pokazali veliko pripravljenost za medsebojno sodelovanje in bili enotni v tem, da bi vsak na svojem področju poskušal čimveč napraviti za dobro človeka. ● **D. Sedej**

Protestna izjava stranke demokratične prenove Slovenije

SDP Slovenije najostreje obsoja neupravičeno izplačevanje izjemno visokih osebnih dohodkov nekaterim funkcionarjem, ki smo jim priča v zadnjem času. Pri tem ne gre le za kršitev zakonskih določb, temveč tudi za nepoštenu in nemoralno dejanja, ki bi jim morali slediti tudi odstopi. Ne glede na to, da je na oblasti Demos, ki je v svoji predvolilni kampanji obljubljal moralnost, pravnost in poceni državo, je potreben brez sprenevedanja vrnil že izplačane previsoke osebne dohodke in uskladiti razmerja med osebnimi dohodki za naprej v okvirih zakona.

Vlada omrežuje plače delavcem, z davčnimi bremenji vsem zaposlenim hiti, odlaga izplačevanje zakonitih pokojnin, napoveduje znižanje standarda Slovencev, ne more, ali noče pa zagotoviti reda v upravi. SDP Slovenije zato zahteva, da republiška vlada in Republiški sekretariat za pravosodje in upravo, kot na-jodgovnejša, vzpostavita na tem področju legalno stanje, obe-nem pa v prihodnje - ne le zaradi zaostrenih socialnih razmer - preprečita takšno nezakonito ravnanje državne in občinskih uprav.

Ljubljana, 17. 1. 1991

Politična direkcija SDP Slovenije

Liberalni demokrati zahtevajo umik šolskega zakona

Vlada ne loči med javnim in državnim šolstvom

Preveč proste roke vladi in ravnatelju

Ljubljana, 21. januarja - Pred jutrišnjim zasedanjem republiškega parlamenta je Liberalno demokratska stranka seznanila novinarje s svojo zahtevo vladni, naj umakne osnutek t.i. šolskega zakona iz javne obravnavi. Dokler za posamezna področja izobraževalnih dejavnosti ne bo pripravila zares dobro premišljenih podzakonov, naj določena vprašanja (gre zlasti za urejanje financiranja vzgoje in izobraževanja) ureja en sistemski in začasen zakon, to je zakon o zavodih.

Šolski zakon se namreč po mnenju odbora za šolstvo pri LDS podvaja z zakonom o zavodih, pomeni nezaupnico temu zakonu ali vsaj nejasno prepletanje ureditev, ki mora nujno povzročiti zmedo. Gre za dvojno sistemsko izhodiščno zakonodajo in dodatno prejudiciranje rešitev, ki jih bodo v vsakem primeru moralni vsebovati posebni zakoni za posamezne vrste izobraževalnih dejavnosti. Torej je "vmesni" šolski zakon, s katerim hiti vlad oziroma šolsko ministrstvo, nepotreben. Toliko bolj, ker opredelitev količine dejavnosti (nacionalnega programa),

ki si jo naloži država, ne more biti predmet posebnega zakona, ampak samo državne politike in obstoječe zakonodaje. Tehnika financiranja pa je tako in tako proračunska in je stvar proračunskih predpisov.

Osnutek zakona tudi jasno kaže, menijo v odboru za šolstvo pri LDS, da vladu ne loči med državnim in javnim šolstvom.

Zakon hkrati ne določa nikakršnih strokovnih kriterijev za imenovanje vodilnih delavcev, ne prispeva k depolitizaciji šole, kar je sicer eden glavnih uradnih argumentov za zakon.

Ante Markovič na pogovorih s slovensko vladom

Pogovori o minimumu

Ljubljana, 18. januarja - Predsednik Zveznega izvršnega sveta Ante Markovič se je danes, po dogovoru z zadnje razširjene seje Predsedstva Jugoslavije, mudil v Ljubljani, potem ko je obiskal že tri republike, v Makedonijo, pa je odletel neposredno po kosi, ob zaključku pogovora s slovensko vladom. V pogovoru so na strani federalne delegacije sodelovali 4 člani ZIS-a ter viceguverner Narodne banke Jugoslavije, na slovenski strani pa skoraj cela vlad. Glavna tema pogovora so bili bodoči odnosi v Jugoslaviji, saj zvezni premier poskuša pridobiti republiška vodstva za tako imenovane minimalne temelje prihodnjega sodelovanja republik v federaciji v prehodnem obdobju do oblikovanja novega dogovora o (pre)ureditvi Jugoslavije. Izjavi oba predsednikov vlad, ki smo jih slišali na tiskovni konferenci, ne vlivajo veliko upanja v skorajšnji sporazum.

Izjav premjerov zvezne in slovenske vlade je moč razbrati, da je razgovor potekal na osnovi dveh dokumentov. Zvezna vlad je ponudila program 11 točk, ki naj predstavlja minimum sodelovanja in delovanja federacije v prehodnem obdobju. Te točke se nanašajo na monetarno politiko osnovano na konvertibilnem dinarju, delovanju Narodne banke Jugoslavije in potreben kontrolo na monetarnem področju, skupne devizne rezerve, omejevanje vseh oblik porabe, lastnjenje, zagotavljanje skupne obrambne funkcije, ki jo izvaja JLA in zvezna SDV, financiranje federacije in na zvezni ravni zasnovano sanacijo bančnega sistema ter na isti ravni oblikovani socialni programi. Na slovenski strani pa je osnovo za pogovore znani, v slovenski skupščini sprejeti memorandum.

dejstvo, da položaja zvezna oblast ne obvladuje, posledica teh dogodkov pa je velika kriza zaupanja. Slovenija je pripravila povsem konkretno predlog začasnega skupnega življenja in vztraja na financiranju federacije le za njene minimalne funkcije in le v obliki kotizacij. Počasno dogovarjanje grozi, da nas bodo dogodki prehiteli.

Ante Markovič je na začetku ponovno poudaril vse dosežene uspehe, ki jih je ZIS dosegel s svojimi reformnimi prizadevanji v preteklem letu: konvertibilnost dinarja, izredno zmanjšana inflacija, začetek tržnega načina gospodarjenja, lastinske reforme, večstrankarski politični sistem in svobodne volitve. Za najhujše

predalu seznam imen ali ne, kot za to, da bi ga lahko imel.

Liberalno demokratska stranka bo v družbenopolitičnem zboru republike skupščine jutri skušala doseči umik zakona, pri čemer računa na naravno zaveznštvo nekaterih drugih strank. Če ji ne bo uspelo, je pripravljena ponuditi roko za dogovor o manj slabih rešitvah v manj slabem zakonu, da bi šolam prihranili nepremišljene posege, preprečili, da bi šole postale toriše političnih bojev.

Sporna so zlasti določila o pristojnostih ravnatelja, ki naj bi dobil skoraj neomejeno oblast, ter način izbire ravnatelja. Predvideni postopek imenovanja ravnatelja bi z vidika strokovnosti in usposobljenosti ter avtonomnosti pedagoškega dela lahko pomenil ravno nasprotov; neposredno nadzorovanje upravnih organov in korak nazaj celo v primerjavi z zdaj veljavno zakonodajo. Zato bi moralo biti soglasje učiteljskega zbora pri imenovanju ravnatelja zavezujoče, v drugi varianti naj bi soglasje dajal večpartitno sestavljen svet šole, v katerem noben del ne bi mogel preglastiti drugega. O ustreznosti kandidatov za določeno delovno mesto v šoli pa naj namesto ravnatelja odloča komisija, sestavljena iz članov učiteljskega zbora. ● H. Jelovčan

V tem smislu vzpostavlja kontinuiteto s tradicijo iz predvojnih časov, ko se je z vsako spremembou politične oblasti začelo kazensko premeščanje in odpuščanje učiteljev in ravnateljev. Pri tem ne gre toliko za ugibanje, ali minister ima v

probleme, ki so se pojavili v tem letu je ugotovil, da ZIS ni imel pooblastil za njihovo reševanje, zadnji incident pa se ureja tako, da pričakuje le minimalne posledice. Za prehodno obdobje do dogovora o prihodnji ureditvi Jugoslavije je potrebno na kulturni, civilizacijski način in brez izsiljevanja ugotoviti nujne skupne federalne funkcije, ki naj se sprejmejo kot ustavnji amandmani k zvezni ustavi. Na tak način bomo pridobili čas za nov jugoslovanski dogovor. Vsem republikam mora biti interes skupna kvalitetna valuta, ustrezna monetarna politika, strožje kontrolirani in s tem disciplinirani plačilni promet ter nadaljevanje ekonomskih reform. Nihče nima pravice dvomiti v dobronamernost in kompetentnost ZIS pri izvajaju teh funkcij, saj nam v nasprotju s primero grozi razpad države, kaos in anarhija, ki jo može razreševati le s silo. Po dolnjem opravljenih razgovorih pravi, da je optimist.

V delu novinarske konference, namenjenemu novinarskim vprašanjem, nas je predvsem zanimalo izvajanje sklepa zveznega predstavstva o oddaji oz. odvzemumu orožja. Ante Markovič se je vsem vprašanjem izognil, Lojze Peterle pa pojasnil, da se sklep ne nanaša na razmere v Sloveniji. Optimizem Anteja Markoviča o skorajnjem dogovoru o nadaljnjih osnovah jugoslovenske federacije pa je izvenel prav tako prepričljivo kot večkrat omenjena konvertibilnost dinarja. ● Š. Ž.

vodstvo naj bi tudi povrnilo ugled blagovni znak, ki je trenutno ogrožena. Problem radovljiske Almire ni v proizvodnem programu in razvoju, ampak v tem, da za že dobavljene izdelke ne dobi plačila. Samo ob srbski blokadi je bila oskodovana za trideset milijonov dinarjev. Čeprav je dela dovolj, pa zaposleni ne morejo redno dobivati plačila. Svetno Zapuže je v težavah že nekaj let, pred nedavnim so pripravili razvojno sanacijski načrt, na podlagi katerega so zaprosili za republiška sredstva za prestrukuriranje gospodarstva. Občina je skupno pomagala iz likvidnostnih težav z odlogom plačila občinskih prispevkov, decembra pa še z odkupom praznega proizvodnega prostora. Blejski LIP je pri prodaji stavbnega pohištva v ZRN vezan na enega ali dva velikopovrnila.

ka kupca in je pri pogajanju o cenu v podrejenem položaju; učinki nedavne devalvacije bodo skromni, ker bodo kupci na Zahodu izsiliли nižje cene; doma tudi ob koncu leta ni bilo običajne "potrošniške mrzllice", vpliv na proizvodnjo in poslovanje imata tudi zapiranje domačega trga in recesija na švicarskem trgu. Iskra Lipnica doslej še ni zašla v tako velike težave, da bi moralna prisotna za pomoč občino; pričakuje pa, da bodo v kratkem podpisali pogodbo, ki jim bo za nekaj časa zagotovila dela in uspešnejše poslovanje. V Kemični tovarni Podvar je bila lanska proizvodnja in prodaja za petino manjša od predlanske, likvidnostni problemi se povečujejo, saj terjave za že dobavljeni blago znašajo kar 36 milijonov dinarjev. ● C. Zaplotnik

Sporočilo za javnost

Na razširjeni seji izvršnega odbora sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije, ki so mu prisostvovali tudi predstavniki sekretariata za delo pri izvršnem svetu Republike Slovenije, je bila obravnavana problematika socialnega in materialnega položaja delavcev ob sprejemjanju nove delovno-pravne in davčne zakonodaje v skupščini Slovenije in informacija o dosedanjih aktivnostih, ki so potekale v zvezi z razreševanjem problematike položaja delavcev v kovinski in elektro industriji Slovenije.

Ugotovili smo, da je bilo le delno ugodeno zahtevam sindikata in to le v delu, ko je skupščina obravnavala problematiko, ni pa bilo sprejetih konkretnih stališč in sklepov za razreševanje problematike.

Vzporedno s tem pa izvršni svet in skupščina Republike Slovenije predlagata spremembu zakonodaje, ki še poslabšuje položaj delavcev ne samo v kovinski in elektro industriji Slovenije in s sprejemanjem takšne zakonodaje preprečuje izvajanje in uresničevanje že veljavne splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Takšen pristop pa tudi onemogoča uveljavljanje panožne kolektivne pogodbe, ki jo bomo sprejeli do konca meseca. Sindikat ugotavlja, da je problematiko možno uresničevati samo s konkretnim razvojno-socialnim programom. Ker nam vlad samo obljublja, ne vidimo druge poti, kot da s protestnim shodom, ki bo dne 23. januarja 1991 na ploščadi pred Cankarjevim domom v Ljubljani ob 9. uri, opozorimo poslance skupščine in vladu, da na sejo skupščine uvrstijo ponovno navedeno problematiko in sprejmejo rešitev za izhod gospodarstva iz sedanje krize.

Širšo javnost pa želimo opozoriti, da je to naš ponovni poizkus, da brez stavke kot skrajnega sredstva sindikalnega boja zahtevamo od odgovornih organov, zlasti pa od vlad in skupščine, da se začnejo ukvarjati z za gospodarstvo in delavce usodnimi zadevami.

Tak način je tudi resno opozorilo, da naj pristojni organi sprejmejo od sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije ponujeno parlamentarno pot, ne pa da nas silijo, da zadeve rešujemo s skrajnimi sredstvi in po podjetjih tudi s vsakodnevni stawkami.

Predsednik sindikata kovinske in elektro industrije Slovenije
Albert Vodovnik

Občni zbor združenja slovenskih jetnikov in preganjancev

Država naj moralno in materialno popravi krivice

Ljubljana, 19. januarja - Združenje slovenskih jetnikov in preganjancev boljševizma je v soboto v Cankarjevem domu v Ljubljani pripravilo občni zbor, ki se ga je udeležilo več sto Slovencev in Sloven in drugih avtohtonih prebivalcev Slovenije, ki so bili od 1941. do 1990. leta v zaporu, ječi, v koncentracijskem ali prisilnem delovnem taborišču, ali pa so bili pregnani, izgnani in so emigrirali zaradi ideoloških, bojnih, organizacijskih, oblastnih in drugih ciljev jugoboljševizma...

Predsednik združenja Radovan Hrast je dejal, da združenja ne bi bilo treba ustanoviti, če bi stranke izpolnile svoje predvolilne obljube in če bi država prizadetim materialno in moralno popravila krivice. Vse več pa je znakov, da teh krivic ne bi popravili in da bi "zadevo" kar zaključili, je dejal Radovan Hrast in tudi poudaril, da se združenje distancira od tistih, ki so za maščevanje, da pa vztraja pri tem, da je tiste, ki so po mednarodnih merilih krivi za zločine, treba kaznovati. Viktor Blažič je dejal, da tudi sedanja oblast, ki je pravna naslednica prejšnjih, tudi tistih, ki so ljudem prizadejale veliko hudega, še ni potegnila jasne črte med tem, kaj je revanšem in kaj popravljanje krivic. Oto Vilčnik je dejal, da združenje zahteva od republike skupščine in drugih oblastnih in pravosodnih organov, da sprejmejo zakone, s katerimi bi tudi pravno odpravili krivice, prizadejane jetnikom in preganjalcem jugoboljševizma, jim vrnili zaplenjeno ali kako drugače krivico odvzeto premoženje, jim priznali čas, ki so ga prebili po zaporih in drugod, v pokojninsko dobo ter jim plačali pravično odškodnino za suženjsko delo, za izgubljeni čas in prestano trpljenje. Združenje zahteva tudi ukinitev vseh tajnih in netajnih zakonov in predpisov, ki so omogočali represivno delovanje, pomilostitev vseh, ki so bili obsojeni na političnih in drugih montiranih procesih, revizijo vseh vojaških procesov, javno oddolžitev vsem žrtvam jugoboljševizma, vključitev po enega člena združenja v Svet za varstvo temeljnih človekovih pravic in državljanskih svoboščin in v skupščinsko komisijo za raziskavo vojnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti... Združenje je v program zapisalo, da bo poskušalo sestaviti čimpopolnejši seznam jetnikov in preganjanih boljševizma, da bo zbiralo in urejalo zgodovinsko, arhivsko, spominsko, policijsko, sodno, jetniško, taboriščno in drugo dokumentacijo...

Stanislav Klep se je obregnil ob delo skupščinske komisije, v kateri delo prepočasi napreduje, verjetno tudi zato, ker stranke, ki so nastale iz družbenopolitičnih organizacij, ne kažejo zanimanja za raziskovanje preteklosti. Da se ne odkrije ničesar novega, pa je po Klepovem mnenju treba pripisati tudi borčevski organizaciji in nekatere zgodovinarjem. Spomenka Hribar je zanikala, da bi Demos "požrl" predvolilne obljube o popravljanju povojskih krivic; dejala pa je, da Demosova vlad ne more v tričetrt leta postoriti vse - se upreti pritisku z juga, se "odklopiti" od Jugoslavije, popraviti krivice, sprejeti novo zakonodajo... ● C. Zaplotnik

Radovljško gospodarstvo

Dve podjetji v stečaju, dve sta se izognili

Radovljica, 17. januarja - Dve podjetji v radovljški občini, Elan in Les banka, sta že v stečajnem postopku, dve sta se mu s posredovanjem izvršnega sveta in banke izognili zadnji trenutek, ob tem je bilo ob koncu novembra še pet podjetij, ki so imela žiro račun blokirani že dlje kot tri deset dni...

Problemi in težave so domala v vseh podjetjih. V leski Verigi je po odstopu direktorja vodstvo prevzela petčlanska ekipa, ki naj bi z reorganizacijo podjetja ohranila le dobre, zdrave dele, nerentabilne pa ukinila. Ker je manj domaćih in tujih naročil, je za zmanjšano proizvodnjo preveč zaposlenih. Decembra lani je 110 delavcev že dobroločno odstopilo. Blejski Vezeninah so po oktobrski stavki in odstopu direktorja dobili novo vodstvo in skrbnika. Analiza, ki jo je izdelala Optima Inženiring, je pokazala, da ima podjetje ob ustrezni reorganizaciji velike možnosti za obstoj, tudi zato, ker je njegov delež lastnega denarja večji, kot je sicer v tej dejavnosti. Novo

**VIDOTEKA
PALMA**
Pajerjeva 3, 64208 Šenčur

Predlog za problemsko konferenco v Križah

Na zboru krajanov krajevne skupnosti v Križah so opravili volitve za novi svet krajevne skupnosti in izvolili nov 12-članski organ krajevne skupnosti. Za predsednika je bila predlagana Katarina Langus, za namestnika pa Ivan Eler, kar pa bodo člani novoizvoljenega sveta pretehtali in izvolili na prvi seji sveta. Krajanom je bila predstavljena idejna zasnova mrlških vežic na kriškem pokopališču, ki naj bi pokrival potrebe za vse štiri krajevne skupnosti pod Kriško goro. Po dokončnem finančnem izračunu bodo predstavniki krajevne skupnosti obiskali vsa gospodinjstva in razložili potrebo gradnje ter

višino prispevka na zaposlenega volilca, oz. upokojenca. Krajan so imeli pripombe na obnovo ceste v Križah, na odsek Benk - Jaka, ki jo financira republiška skupnost za ceste, problematična je tudi cesta v Kopanko, na kateri vsako deževje odpaliva nasut pesek. Pripravljen je program izgradnje kanalizacije, ki naj bi bila izpeljana v čistilno napravo Kranj, kjer so kapacitete predimenzionirane. Na zboru krajanov je bila predlagana priprava problemske konference za vse štiri krajevne skupnosti pod Kriško goro; Križe, Pristava, Sebenje in Senično, na kateri naj bi obravnavali vse nerešene probleme, ki jih med seboj povezujejo in predlagali rešitve.

Drago Papler

Pomoč mladim alpinistom

Kranj, 18. januarja - Alpinistični odsek pri kranjskem planinskem društvu ima že vrsto let nekaj članov, ki s svojimi dosežki segajo v sam vrh svetovnega alpinizma pa tudi športnega plezanja pri nas. Sveda je ob njih množica mladih in nadarjenih alpinistov, ki želijo slediti njihovim zgledom, vendar morajo prej še dokazati svojo veljavo. Ker za financiranje raznih dejavnosti vse bolj primanjkuje denarja, take razmere omejujejo tudi razvoj perspektivnih alpinistov.

Člani alpinističnega odseka v Kranju so se zato odločili, da bodo tudi sami zbirali denarno pomoč za svojo dejavnost. Pred nedavnim so natisnili razglednico s podobo gore Broad Peak, ki jo je za 20 dinarjev že moč kupiti v društveni pisarni v Kranju, postojankah na Kališču in Kravcu ter še ponekod drugod. Kdor bo kupil te razglednice, bo torej pomagal uresničiti določene akcije, ki jih načrtujejo z mladimi upi za bodoči napredki alpinizma in plezalstva. ● S. Saje

Več kot dva milijona dinarjev za poplavljene

Ljubljana - Med prvimi, ki so začeli zbirati pomoč za obrtnike, ki so v zadnjih katastrofalnih poplavah utrpli škodo, je bila Zveza obrtnih združenj Slovenije. V akciji, v kateri je od prvih dni novembra pa do konca leta sodelovalo nekaj sto obrtnikov, obrtnih združenj in obrtnih zadrug iz vse Slovenije, se je na posebnem žiro računu, ki ga je v ta namen odprla ZOZS, nabralo 2 milijona 370 tisoč dinarjev.

Najbolj so bili oškodovani obrtniki v osemnajstih občinah, katerih škoda je bila ocenjena na skupaj 223 milijonov dinarjev. Od skupno 2.370.000,00 dinarjev, kolikor se je nabralo na "solidarnostnem" žiro računu, je kar 600 tisoč dinarjev prispevala zveza sama. Darovali pa so tudi obrtniki iz Črnomlja, Grosupelj, Kopra, Ljubljane, Ljutomerja, Maribora, Pirana, Ptuja, Vrhnik... Zbrana sredstva so bila sproti posredovana obrtnim združenjem v prizadetih občinah, ki pa so jih razdeljevala pomoči potrebnim obrtnikom. Največ pomoči je seveda šlo v Možirje, precej pa tudi v Sevnico, Čelje, Žalec in Laško.

Poleg denarne pomoči je ZOZS zbirala tudi pomoč v obliku materiala in storitev, s posredovanjem v Beogradu pa je uspela, mimo vseh uvoznih omejitve, zagotoviti nadomestni uvoz poškodovane ali uničene opreme oziroma reprodukcijskega materiala. Pohvala gre tudi prizadetim občinam, saj so obrtnike oprostile nekaterih dajatev ter jim razdelile republiška solidarnostna sredstva, hkrati pa so tudi pomagale z ugodnejšimi posojili.

Zveza obrtnih združenj Slovenije se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem, ki so sodelovali v akciji zbiranja pomoči za "poplavljene" obrtnike, hkrati pa poziva vse, ki bi še želeli pomagati, naj denar nakazujejo na žiro račun s številko 50 190 - 637 - 256 010 ZOZS Ljubljana - za poplavljene obrtnike. ● I. Kavčič

Kvintet iz Tržiča

Kranj - Po enoletnem premoru so se spet "oglasili" pevci - kvintet Spomin iz Tržiča. Kaže, da je praznovanje 59. rojstnega dne njihovega člena Toneta Mlakarja iz Srakovlj pri Kokriču bilo pred dnevi "krivo", da bo kvintet poslej spet nastopal s prelepimi starimi slovenskimi pesmimi. Člani kvinteta so Janez in Jože Grams, Stojan Leban in Tone Bahun (vsi iz Tržiča) ter Tono Mlakar, ki v kvintetu igra tudi kitaro. V prihodnje nameravajo sestavo razširiti in pritegniti medse tudi citrarja Marjana Betona z Rupe pri Kranju. Pred časom je kvintet Spomin nastopal že po raznih krajih Gorenjske in tudi v sosednjem Avstriji. Zdaj bodo gostovanja obnovili. ● (ip)

Vaščani Gozd Martuljka pravijo:

Vztrajali bomo, da Kranjska Gora postane občina

Gozd Martuljek, 21. januarja - V četrtek, 17. januarja, je vaški odbor Gozd Martuljek sklical sestanek vseh krajanov, na katerem so pregledali delo vaškega odbora za minula štiri leta, obenem pa so se pogovorili o problemih, ki se pojavljajo v naseljih Martuljka, ki sodi v krajevno skupnost Kranjska Gora. Po bogatem in preglednem poročilu izredno prizadevnega predsednika vaškega odbora Bojana Kodriča so med drugim izvolili tudi nov vaški odbor.

Vaški odbor si je vsa minula štiri leta intenzivno prizadeval, da se v kraju ne bi gradili načrtovani apartmaji, nova vikend stanovanja, ki kraju ničesar ne prinašajo. Ta problematika je dovolj pereča in odmevna že v sosednji Kranjski Gori, saj so se v minulih letih v resnici građila vikend stanovanja, ne pa turistični apartmaji.

Tako, kot so Martuljčani širokogrudno podprtli akcijo za izgradnjo novega vrtca v Kranjski Gori, tako bodo s solidarnimi sredstvi zgradili tudi športni park. Gasilci so lepo poskrbeli za okolico gasilskega doma, asfaltirali dvorišče in nabavili nov gasilski avtomobil. Krajevna skupnost in Turistično društvo sta nabavila 33 novih kontejnerjev, na žalost

pa večina komunalnih del od leta 1988 ni uresničenih. Martuljčani se čutijo opeharjeni, saj je komunalna cestna skupnost poskrbela le za cesto do Srednjega vrha, na papirju pa so ostali številni drugi komunalno - cestni problemi.

Zasluga vaškega odbora je tudi, da so dotrajani Mladinski dom podprtli, da se je nelah odvzeti gramoz iz Martuljka in da se je začela delna obnova vodovoda. Vaški odbor je pri številnih akcijah sodeloval s Turističnim društvom v Kranjski Gori, vendar pa se bo še treba dogovarjati o učinkovitejši turistični ponudbi. Ne nazadnje Martuljku manjka tudi neko vaško jedro, center, takoj da bi bila podoba Martuljka, ki

Zdaj naj bi bilo središče Gozd Martuljka tam, kjer je avtobusno postajališče, pošta, zasebno gostišče in trgovina. Vaščani pa pravijo, da bodo poskrbeli za bolj zaokroženo in lepo podobo kraja z novim jedrom. - Foto: D. Sedej

ima sicer prekrasno alpsko leto, zaokrožena in lepa.

Med resna prizadevanja tako Martuljka kot Kranjske Gore pa sodi aktivnost, da bi ustavili svojo občino. Zakaj? Predsednik vaškega odbora Bojan Kodrič je našel nekaj vzrokov: nerazumljivi posegi v naravo in okolje, ki jih je v preteklosti dovolila jeseniška občina, neustrejni prostorski plani in ignoranca jeseniške občine. Martuljčani so posebej nezaupljivi tudi zato, ker imajo izredno slabe izkušnje zaradi vode. Ker kronično primanjuje vode, je občina v preteklosti prepovedala vsakršno novogradnjo vikendov, vendar pa so bile na žalost tudi izjemne. Ne nazadnje menijo, da je imela občina premalo posluha za razvoj turizma in kmetijstva, zato si prizadevajo za novo občino, občino Kranjska Gora, medtem pa naj bi vaški odbor Gozd Martuljek opravljaj funkcije krajevne skupnosti. Tako se brez soglasja Martuljčanov ne bi smela izdati nobena nova gradbena dovoljenja v kraju.

V razpravi na sestanku, ki se ga je v hotelu Špik udeležilo precej vaščanov, so spet in spet spraševali, zakaj je voda klori-

rana. Pojasnjeno jim je bilo, da upravljec ni pojasnil, zakaj se voda klorira, vendar pa bodo jeseni naročili posebno študijo o vodi in vodovodni napeljavi v kraju. Krajan so menili, da so se problemi pojavili tedaj, ko se je zgradilo dodatno zajetje za Kranjsko Goro, vprašanje pa je tudi, kakšna je razpoložitev vodovodnih cevi.

Poleg problemov o telefonih, vodi so na sestanku poskušali razrešiti tudi druge probleme, kot so avtobusna postajališča in pluženje. Tisti, ki imajo hiše ob cesti, se upravičeno pritožujejo nad Cestnim podjetjem, ki pluži z veliko hitrostjo, tako da so poštano umazana vsa pročelja obcestnih hiš.

Sestanek vaškega odbora s krajanji je ponovno pokazal, da sodi vaški odbor Gozd Martuljek z njegovim dosedanjim predsednikom med najbolj aktivne vše odbore v občini. V minulih letih so storili vse, kar se je storiti dalo, vendar pa nikakor niso zadovoljni z minulimi odločitvami jeseniške občine. Zato bodo v skladu s predvideno preobrazbo občin odločno vztrajali, da se ustavovi nova občina - občina Kranjska Gora. ● D. Sedej

V Gozd Martuljku so gasilci zelo prizadetni, saj so temeljito poskrbeli za okolico gasilskega doma in kupili nov gasilski avtomobil. - Foto: D. Sedej

Dejavnost Alpskega letalskega centra

Bojazen pred zasilnim pristankom

Lesce, 18. januarja - Število novih pilotov in padalcev, opravljenih poletov in skokov ter dosežkov tekmovalcev v letu 1990 ne izdaja velikih finančnih težav, ki so omejevale lansko dejavnost Alpskega letalskega centra v Lescah. Zaradi prenehanja stranske, proizvodne dejavnosti centra bo izpolnile letošnjih načrtov še težja, napoveduje sedanji direktor centra France Primožič tik pred dokončno uvojito.

Zapisu o dejavnosti Alpskega letalskega centra v Lescah nikakor ni moč začeti z opisovanjem težav. Gre namreč za izredno uspešen klub, ki danes povezuje približno 280 članov iz vseh gorenjskih občin, največ pa z radovljščico. Glede na svoje interese se članstvo združuje v sekcijs za jadralno letenje, motorno letenje, padalstvo in letalsko modelarstvo. Čeprav še vedno velja načelo, naj bi se aktivnost slehernega letalca pričela z modelarstvom, pa je praksa že nekaj časa drugačna.

»Modelarska sekacija je s 25 člani najmanj številna,« začenja pogovor za Gorenjski glas France Primožič in razlagal: »Z modelarstvom se ukvarjajo posamezniki predvsem doma, prek klubu pa poteka tekmovalna dejavnost, ki je usmerjena zlasti v kategorijo radijsko vodenih letalnih modelov. Za te modele je sekacija doslej uspešno pripravila že dve mednarodni tekmovanji; letošnje tekmovanje, za katerega pričakujejo do sto tekmovalcev iz 6 držav, načrtujejo sredi junija.

Najbolj množična je jadralna sekacija, v kateri je 136 pilotov. Približno desetina med njimi se

uspešno ukvarja s tekmovalnim jadranjem, saj leški klub vsako leto osvaja naslova republiških in državnih prvakov. Dva ali trije piloti sodelujejo tudi v državni reprezentanci, za katero pa je udeležba na letošnjem svetovnem prvenstvu v Ameriki že sedaj negotovata.

Dejavnost sekcije za motorno letenje, v kateri je 63 pilotov, je usmerjena zgolj v servis jadralnemu letenju in padalstvu. Padalska sekacija, ki ima 56 članov, pa že poldrugo desetletje slovi zaradi športnih dosežkov. Leska padalska ekipa namreč nima tekmecev v domovini in sodi tudi v svetovni vrh padalstva.«

Upoštevajo Alpskega letalskega centra razen tega potrjuje nekaj številk. Pri naletih jadralnih letal so lani našeli prek 3200 ur, pri naletih motornih letal pa skupno več kot 1300 ur, od tega 270 ur za panoramske poletne. Na novo so izšolali tudi 12 jadralnih pilotov, 1 motornega pilota in 23 padalcev. Ker tako pridobivajo nove člane, bodo tudi letos organizirali tečaja za padalce in jadralne pilote ter prvič tečaj za motorne pilote; dvomesečni teoretični del tečajev se bo začel februarja. Ob tem bodo poznani seminarji za obnovitev znanja in članskih licenc.

»Žal so za našo dejavnost, ki jo v vseh pogledih natanko določajo zakon o zračni plovbi in

podzakonski predpisi, značilni visoki fiksni stroški tako za dobročine profesionalne kadre, vzdrževanje letal in opreme kot tudi za doseganje norme obveznem minimalnem naletu in skokih,« ugotavlja za sklep pogovor direktor Primožič in ocenjuje: »Če smo te zahteve lani lahko še komaj izpolnili, je zaradi prenehanja pridobitne stranske dejavnosti centra in negotovih družbenih dotacij pod velikim vprašajem uresničitev letošnjih načrtov.«

C zapisemo slednji v prisopodi, se v Alpskem letalskem centru v Lescah boje zasilnega pristanka. Saj, med njim se kaj lahko uničijo vitalni deli letala, ki ga bo nato le težko usposobiti za nov polet! ● Stojan Saje

Borci in gasilci

Kranj - Ta in prihodnji mesec bodo marsikje po Gorenjskem občini zbori organizacij ZZB NOV in gasilskih društev. V krajevni skupnosti Čirče v kranjski občini smo imeli občni zbor ZZB NOV pred nedavnim. Smo številno še med močnejšimi organizacijami ZZB, saj imamo več kot 50 članov. Občnega zobra se je udeležil tudi predsednik krajevne skupnosti in nam zaželet delovne uspehe in zdravja v prihodnji. - Industrijsko gasilsko društvo Sava, katerega člani pa smo tudi veterani, pa bo imelo občni zbor februarja. Lani je društvo praznovalo 60-letnico. Sicer pa je društvo za uspešno delo dobilo kar precej priznanj. Tako so gasilci Sava na evropskem tekmovanju v Avstriji osvojili tretje mesto. Dobili so posebno priznanje občine Kranj in delovne organizacije Sava, ki jim je za uspešno delo podelila najvišje priznanje - kipe gumarja. ● (ip)

Torek, 22. januarja 1991

Ivica Matko

Socialno delo naj postane socialni management

Kriza v družbi, delovnem okolju, družini terja od socialnih delavcev veliko več znanja kot včasih. Nov čas pa zahteva tudi drugačen odnos do tako imenovanega socialnega managementa.

Kranj, 18. decembra - Ni naključje, da je na Gorenjskem oživila stanovska pobuda za združevanje v društvu socialnih delavcev. Za predsednico so si izbrali IVICO MATKO, ki je sicer zaposlena v kranjski Savi kot vodja socialne službe, ta čas pa dela tudi v republiški komisiji, ki jo je republiški sekretariat za zdravstveno in socialno varstvo imenoval za pripravo zakonske podlage za socialno delo v gospodarstvu.

Zakaj ste med poglavitev točke svojega stanovskega druženja uvrstili več izobrazbe in znanja?

»Socialni delavci se izobražujejo na dveletni Višji šoli za socialne delavce, kar je bilo že v preteklosti premalo, le da nikoli ni prišlo do nujno izražene potrebe po bolj poglobljenem znanju, ustrezno širino je namreč višje šolanje vendarle dalo. Zdaj pa bi bilo dobro, da bi se šola preoblikovala v visoko šolo, da bi socialni delavec startal v svojo delovno kariero z dobro poglobljenim znanjem. Računam, da bo letosnji razpis že za visoko šolo. Poleg formalne izobrazbe pa je v sedanjih razmerah, ko je kriza zajela odnose v družbi, družini, delovnem okolju, treba znanje vsakodnevno dopolnjevati. Vsako znanje zastari, socialno delo v tržnih razmerah je drugačno kot v dogovorni ekonomiji, zato so socialnim delavcem potrebna ves čas nova spoznanja in vedenja, ki jih je moč pridobivati prek seminarov oblik. Tu lahko stanovska organizacija odigra veliko vlogo.«

V društvu je tudi veliko socialnih delavcev iz podjetij. Kakšna prihodnost se jim piše ob napovedih, naj bi sociala ne imela več mesta v podjetjih?

»Frazo "socialno iz podjetij" si tolmači vsak po svoje, nekateri tudi tako, da podjetja pač ne potrebujejo več social-

nih delavcev. Sekcija socialnih delavcev v gospodarstvu na Gorenjskem je zato pravi čas dala pobudo republiškemu sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo in dr. Katja Boh je imenovala komisijo, ki naj bi pripravila zakonsko podlago za socialno delo v gospodarstvu. Tudi jaz sodelujem v komisiji, ki jo sestavlja dva človeka iz prakse, dva univerzitetna profesorja in predstavniki univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo. Pripravili smo teze, ki naj bi bile predstavljene v zakonu o socialnem varstvu, kjer bi bilo opredeljeno socialno delo v podjetju. To nima nič skupnega z lažno socialno, kakor si jo predstavljajo laiki in jo, kar zadeva preteklost, po krvici prispevajo socialnim delavcem. V preteklosti je sistem dirigiral vsebinsko socialnega dela v podjetjih, omejeno pa je bilo večidel na dodeljevanje materialne pomoči marginalnim socialnim skupinam. Socialnemu delu ob tem nista bili dani pristojnosti in odgovornost, pač pa so imeli s tem opraviti ljudje z vplivom in močjo. Odpruti slabega delavca, denimo, je bilo nekoč prav tako lahko kot danes, kvazi-socialni odnosi so na primer alkoholika ščitili, dokler je bil še pri močeh, na koncu pa so ga iztrošenega potisnili socialnemu delavcu, naj ga spravi iz tovarne. Poprej je slednji lahko lep čas opozarjal na njegov problem, vendar zaradi lažnih socialnih odnosov ni bil razumljen, na koncu pa je prav

Na tujem se najbrž bolj zavedajo povezanosti med socialno blaginjo ljudi in njihovo produktivnost?

»Tudi v Savi smo imeli že prej preventivno naravnano socialno službo, vendar tega ne gre prepričati naklonjenosti posameznih direktorjev, pač pa socialno razvojnemu programu. Po naših tezah bi moral biti v podjetjih organizirana socialno razvojna služba, vpeta v strategijo razvoja podjetja. Tu je izkušnje, ki jih poznam večidel teoretično, že slonijo na tem. V Franciji, denimo, je za podjetja obvezujoče, da vsako četrletje izdelajo socialno bi-

lancu vseh zaposlenih in na osnovi ugotovitev ustrezno ukrepa.

Kakšni pa naj bi bili v prihodnje ti odnosi v podjetjih?

»Socialni delavec naj bi postal svetovalec, del nekakšnega socialnega managementa, za kar pa bi bili potrebeni trije pogoji. Pristojnost socialnega dela bi moralo biti zakonsko (obligacijsko) urejeno, da socialnim delavcem ne bi bilo treba stalno dokazovati, zakaj so tam. Tudi varstvo pri delu ali preventivnega zdravstvenega varstva najbrž ne bi imeli, če ne bi bila predpisana z zakonom.

Želimo tudi, da je socialno področje normativno urejeno, da je jasno, koliko socialnih delavcev pride na določeno število zaposlenih. Socialni management namreč ne dela na marginalnih skupinah, temveč na preventivnih, socialno razvojnih nalogah za vse delavce. Potrebna pa je tudi opredelitev vsebine dela. Socialnega dela ne gre pojmovati kot neprofitne dejavnosti. Čeprav skrit, ima vendarle profitni motiv: zadovoljni, socialno neodstojeni ljudje so tudi profitni... in obratno.«

Je socialni delavec podjetju potreben tudi zato, ker se prav tam zdaj rojeva največ problemov?

»V mnogih podjetjih ugotavljajo presežke delavcev, kar je po storjenih napakah iz obdobja dogovorne ekonomej najbrž potrebno. Socialni delavec je v takih okoliščinah še kako potreben, da ljudem svetuje, da jih nauči novega odnosa do zaposlitve, da jim pomaga iz stresne situacije. Strah za zaposlitev je v določeni meri sicer koristen, saj podziga k boljšemu delu, če pa je prehud, paralizira. Socialni delavec, ki je že zdaj usposobljen za takšno svečevalno delo, naj bi v podjetju imel možnost, da dela.«

Kakšno bo torej socialno delo prihodnosti?

»To bo prehod od sociale kot nudjenju materialne pomoči k socialni kot nudjenju osebne pomoči. Ljudi bo treba osvečati, kako naj živijo, se prilagajo, učijo novega življenja. Socialne stiske so krive, da se povrtejo stroški na drugih področjih našega življenja, denimo, v zdravstvu, izobraževanju, slednjič tudi na profitnem področju, saj socialno odtujen, bolan, razvran človek ne more biti koristen in produktiven. Majhen narod kot smo, ne bi smeli imeti težišča na socialno odtujenih, temveč na zrelih ljudeh.« ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

POMISEL

Zdrava jedra

Odločbe o čakanju na delo in obvestila kakim tristo delavcem nekdanje Telematike so lani napovedali, da se za delavce zamenjajo drugačni časi. V skoraj vseh tovarnah je odveč precejšnje število zaposlenih, če tovarne hočjo ostati in delati, bo treba del zaposlenih žrtvovati v izogib večemu zlu, propadu celih tovarn. Vrstijo se stečajni in likvidacijski postopki, na borzi dela se daljšajo spiski tistih, ki so izgubili delo. Po Elanu in prvih Iskrin podjetjih, ki jih je pred iztekom minulega leta odnesel stečajni plaz, podirajočim se dominam ni videti konca.

Ena stran zadeve je docela razumna in razumljiva: podjetja, ki niso zmogoča normalnega poslovanja, propadajo. To se v svetu menda dogaja vsak dan. Na drugo gledamo predvsem s človeške strani in vse bolj se nam zdi, da so ljudje, delavci v stečajnem hazardu samo drobiž. Ne delamo si utvar, da bi lahko propadi podjetij minili povsem brez bolečine. Če podjetje v interesu racionalizacije znižuje stroške delovne sile, bo moralo sestaviti spiske odvečnih delavcev in jih v skladu z zakonodajo odustit. Če ga doleti stečaj, potem isto usodo delijo vsi zaposleni. Ali pa tudi ne, saj se sprito nedorečenosti zakonodaje celo stečaje da prikrojiti po svoje. Ne gre sicer oporekat pripravljenosti, da se nekatera razbita podjetja skušajo »reinkarnirati«, se pravi, obdržati pri življenju tako imenovano zdravo jedro, preostalo pa prepustiti stečaju. Na ta način se (socialno vzeto) ohranja vsaj nekaj delovnih mest in morda trasira možnost za prihodnje zaposlovanje. A kaj,

ko se za zdrava jedra navadno okličejo kar vodstva propadlih podjetij, ki z nekaj knjigovodskimi potezami postavijo na noge podjetje z novim imenom, staro pa naj z večino odvečnih delavcev vred vzame stečaj! V kranjskih sindikatih, ki imajo s tako imenovanimi programiranimi stečaji že precej izkušenj, so se v imenu svojega (na ta način izigranega) članstva nemara tudi s takim početjem pripravljeni spriznjati, če bi se novoosnovana podjetja prijaznejne obnašala do teh delavcev. Če »zdrava jedra«, ti stečajni senksi, že poceni pridejo do programov, poslovnih stikov, tehnologije in drugih prednosti, naj bi delavcem, ki ostanejo brez dela, izplačali vsaj dostojne odpadrivne in sindikat bi bil nemara še voden pri tehtanju zakonitosti takega početja zamišljati na eno oko.

Kdovde kako se ti nepriljubljeni postopki odigravajo v državah, kjer propadi podjetij niso nič nevsakdanjega? Najbrž tudi tam iz nezdrave firme izluščijo zdravo jedro in ga razvijajo, medtem ko preostalo puste propasti. Le da o zdravem jedru odločijo neodvisne strokovne institucije, ne pa da se zanj kar meni nič tebi nič okliče skupina, ki ima v rokah moč in vpliv. O tem, ali ni morda omenjeno jedro tudi odgovorno za to, da se je staro podjetje podrlo, pa nobene besede. Sicer pa, saj ni lastnika, ki bi terjal to zadevno odgovornost! ● D. Z. Žlebir

VESTI

Članarina za upokojence

Škofja Loka, januarja - Društvo upokojencev Škofja Loka prosi svoje člane, da čimprej poravnajo letno članarino in druge obveznosti do društva. Članarina za leto 1991 znaša 50 dinarjev, upokojenci pa naj jo poravnajo najkasneje do 1. marca v društveni pisarni v Škofji Loki, Šolska ulica 7, ki je odprta vsak sredo in petek med 8. in 12. uro.

Ko bodo plačali članarino, bodo upokojenci prejeli program dela in izletov za leto 1991. Člansko izkaznico naj prinesejo s seboj. Tisti, ki pa še niso člani, vendar že v pokolu, naj se čimprej pridružijo. Priložnost, ko obveščajo o obveznostih, pa škofjeloški upokojenci želijo izkoristiti tudi za voščilo vrstnikom ob novem letu.

Prihodnji teden krvodajalska akcija

V ponedeljek in torek, 28. in 29. januarja, bo v Škofji Loki krvodajalska akcija. Odvzemti krv bodo v šolskem centru Borisza Zihlera med 7. in 13. uro, in sicer prvega dne za krvodajalce iz tovarn LTH, SGP Tehnik, Alpetour in Obrtnik ter za darovalce iz Poljanske doline. Drugega dne pa bodo na vrsti delavci vseh ostalih podjetij in krvodajalcii iz Selške doline.

Slovenska Karitas poplavljena

Ob poplavah, ki so prizadele naše kraje novembra lani, je bil odziv za pomoč prizadetim izredno velik. To potrujejo tudi zbrana sredstva, ki so jih ljudje nakazali na račun Slovenske Karitas. Ta je prve dni januarja med poplavljene razdelila okrog deset milijonov dinarjev.

Ljudem iz Luč, Ljubnega in Nazarij je direktor Slovenske Karitas Franc Bole skupaj s predstavniki škofjeloških Karitas razdelil 8.200.000 dinarjev, in sicer po kategorijah od 40.000 do 140.000 dinarjev, pač glede na škodo, ki so jo utrpli. Ta sredstva so se zbirala v vseh centrilih Karitas, v Kopru, Ljubljani in Mariboru.

Na škofjeloškem območju je Karitas pred časom razdelila 1.300.000 dinarjev, 250.000 dinarjev pa oškodovanim ljudem ob Savi in Krški vasi. Celjska Karitas je prejela in sama zbrala milijon dinarjev: denar je razdelila prizadetim na domačem območju. Tolminska dekanija je zbrala za poplavljene 180.000 dinarjev in jih izročila škofjeloški Karitas. Od tega so enemu oškodovanemu v Posočju izročili 40.000 dinarjev, petim pa po 15.000 dinarjev.

Slovenska Karitas se zahvaljuje vsem, ki so darovali denar, in prosi za pomoč še naprej, saj so stiske ljudi še velike.

Zora Konč je svoje življenje zapisala telovadbi. O tem pričajo tudi številna priznanja, med njimi tudi zlata Bloudkova značka. - Foto: D. D.

se bomo odpeljale nekam, kjer bomo lahko tekle na smučeh. Spomladi in jeseni delamo poode, sem in tja priredimo kakšen piknik, popraznjujemo ta ali oni rojstni dan. Tista dva meseca čez poletje, ko ni telovadbe, jo kar pogrešajo. Takrat kolesario, hodijo v hribe. Veča sem, da si znajo vzeti čas zase. Vsaka se mora zavedati, da je le od nje same odvisno, kako prožna bo dočakala starleta. Samo zasedeti se ne, pač so tudi prijetno družabnost. Ravnokar se dogovarjam, da

Tudi starost je lahko lepa

Samo zasedeti se ne

Težave ima s hrbitenico. Vsa vratna vretenca in še ona niže ima sesedena, izrabljena, revmatična. Dve medicinski ovratnici menjajo. Kadar je hudo in bolj miruje, si nadene malce višjo, kadar pospravlja in gospodinji pa drugo, za spoznanje nižjo, mehekšo, da ji preveč ne oriba vratu. Devet mesecev skupaj je pred časom nosila ovratnico, zdaj le sem in tja. Če bi sama tako ne skrbela zase, pravi njenja zdravnicina Veličkovičeva, bi bila že zdavnaj na invalidskem vozičku. Telovadba je zdravilo. Vsako jutro, ko vstane so najprej na vrsti vaje, z rokami, nogami, razgiblje si pas, kolke. Počasi, nalahko, pri sedemdesetih letih ne sme biti noben gib sunkovit. Mlade ja, te si lahko privoščijo aerobiko, po petdesetih pa napravi čezno križ. Le še zmerna, umirjena telovadba, kolesarjenje, hoda, spreходi v naravo, v hribe. Toda redno, vsak dan. Čim se zapustiš, si že ves trd. To pripoveduje svojim dekletom tamle v Sokolnici vsak ponedeljek in četrtek. Dekleta so zanjo, čeprav so že vse upokojenke. Saj

so med njimi take, ki jih je učila telovadbe, ko so bile še punčke. Zdaj skupaj obujajo spomine.

Triletno dekleto je bila Zora Konč, ki jo je oče, zaveden Sokol, v Bohinju porinil v telovadnico, štiri, ki je že prvič nastopila na sokolski prireditvi. Ko so se 1936. leta preselili v Tržič, je njen drugi dom postal tržiška sokolnica. V Tržiču je bil športni duh doma. Vse zdravne aktivnosti je prekinila vojna. Sokoli so bili seveda najbolj napredni, Zora takoj med Skojevcem. Februarja 1944 se je skupaj z okrog dvajset Tržičan in očetom, bivšim solunskim borcem, znašla za zdovi begunjških zaporov, nato v konfinaciji. Imela je srečo. Sredi poletja 1945. je že nastopala na prvi veliki telovadni manifestaciji na ljubljanskem stadionu. Tu se je naučila tudi vaj za kar pet oddelkov, od cicibanov do starejših članic. Sokolnica je bila ves čas polna telovadcev. Zora je bila pri ustanoviteljih Fizkulturnega društva Tržič 1946. leta in potem polnih 35 let načelnica. Vse ženske oddelke je

Otroška glasbena podoknica

Zimske počitnice so že prav blizu in šolarji se jih veselijo na različne načine. Učenci Glasbene šole iz Radovljice bodo konec prvega šolskega poletja pričakali z glasbeno podoknico. Enega svojih nastopov bodo prvič pripravili v Kamni Gorici, in sicer v četrtek, 24. januarja, v gostišču Mlin, ki je tako rečeno edina kamnogorišča možnost za manjše kulturne prireditve.

PREJELI SMO

Jugoslavija v srcu

Decembrski plebiscit v Sloveniji zame ni bil samo stvar razuma, ampak predvsem stvar srca. Namreč, rad imam Slovenijo, prav milo se mi stori, kadar gledam s kakšnega holmčka njene goste gozdove, plodna polja, prijazne vasice, cerkvice, kozolce in gorske vršace - nič manj pa nimam rad tudi ostale Jugoslavije. Ta ljubezen ni slepa in tudi ne naučena, (čeprav so me že v Šoli učili, da je Slovenija moja ožja, Jugoslavija pa moja širša domovina), pač pa je plod poznavanja in spoznanja. Namreč, poznam Jugoslavijo, prehodil sem jo peš, korak za korakom, čez planine in doline od Triglava do Kajmakčalana, in na teh svojih poteh in srečevanjih in druženjih z ljudmi nisem nikoli niti za en sam hip začutil, da sem kot Slovensec tujev in tudi domovini in da mi kdo krati nacionalno suverenost, samostojnost in samobitnost. Seveda, to je moja osebna, celo povsem zasebna izkušnja, ampak pri ljubezenskih zadevah (in to je to!) je ta izkušnja zame edino zveličavna. Videl sem Jugoslavijo in se zaljubil vanjo, in čeprav bi mi razlogi razuma dopovedovali, naj se ločim od nje, bi razlogi srca odločili, da ostarem z njo v dobrem in slabem.

Upam le, da moja ožja domovina ne bo ozkorčna in da mi bo tudi po plebiscitu dovolila živeti v bigamiji.

Edo Torkar,
Jesenice

Predlog za ime naše države, naše državne barve in simbole

Slovenci smo zaradi nepoučnosti in zapeljane narodne zavesti postalni duhovni spaček! Če ne bomo svoje identitete vezali na našo častitljivo in častno preteklost, oprti na 3000-letno zgodbino našega naroda, z začetkom v 2. tisočletju pred našim štetjem, ko so naši predniki Uneti-Veneti-Vendi-Vindi prišli v današnjo srednjo Evropo, kot nosilci Unetiške kulture - kulture žarnih grobišč!

Preživelci so delno zasedenost po Keltih, okupacijo antičnega Rima in po razsuhi ter odhodu rimskega legij, vznikli kot plemenska skupnost Vindov-Venetov, oziroma njihovega najstevilnejšega plemena - Karnov, ki je poleg Frankovske države, edina obstajala kot organizirana država.

Iz rismih provinc je po prevladi Frankov-Bavarcev, torej po smrti Karntanskega kralja SAMA, konec 7. in v začetku 8. stoletja po Kr. za Carintio ostalo ime Karntan, za Carniolijo je bila najprej Carnia, toa v nekaterih zapisih je iz Carnie nastala Craina. Ker je neročna izgovorjava Karnija, Karnci, je v ljudskem govoru postal Kran, Kranjska, Kranc. Tudi po nemškem zapisu je najprej po Karniji postal Krajin. Po latinskem zapisu: Carniola, Carnia, Craina! Z nastopom priseljenih bavarskih grofov, pa je v njihovi izgovoravi postal Karntanski original za dejelo in oznaka za ljudi. Sčasoma je naš pravi, izvirni izraz z večino simbolov naše prve države Karantanije ostal v senči nemško govorečih Karantanov - priseljenih Bavarcov. Vindovska govoreči pa se zaradi različnosti oz., zato, ker so se nemško govoreči Korošci identificirali z našimi karntanskimi sim-

boli, za svojo drugačnost pa svoje prvotne opustili in s tem načelno zapravili svoj izbor in ga prepustili pozabi!

V očeh priseljenih Bavarcov je bilo vse, kar so videli vindovska. Ljudje Vend-Vindi, mesta in vase v vindovske, enako tudi polja, gozdovi in gore. V nemško pričevniški obliki vindiš, vindiš in ker je bilo vse okrog njih Vindiš, Vindiš, je tudi za ljudi ostala le privedniška beseda vindiš.

Po Karnih se je torej imenovala država in del njene gorstva: Karnske Alpe in Karavanke, današnje Karavanke - greben od Alp do prehoda v Panonsko nizino; osrednje pa Karnska polje in Karnski grad.

Ime plemenske skupnosti se je med zasedbami tudi spremenovalo. Zlasti med rimske zasedbo, ko je bila skupnost razdeljena na province. Poleg že od Keltov priznanega Norika, je današnja Koroška dobila ime Karintia, današnja Krantska pa Karniolija in Štajerska - Štiria. Poleg teh je nastala tudi Panonia. Vsa ta imena so ostala do današnjih dni, v vsaj podobni obliki! Tako pokrajinsko razdelitev je priznava na tudi frankovska - pozneje avstrijska oblast.

Najbolj se je ime spremenilo za današnjo Krantsko, ki je zaradi težje sklonljive Karnije, Karniolie v Kran - Kran - Krantska - Kain - Kranj. Ta zapletenost imena je pa največ zaradi potujenega vindovskega - slovenskega pravopisa.

Po odhodu (pravzaprav izognu po Gotih) Rimljani, so se zgoraj naštete rimske province skupaj imenovale po Karnih Karantanija. Pod tem imenom je obstajala tudi (kolikor je bilo za tisti čas možno) organizirana država Karantanija, povsem samostojna, do upora Ljudevita Povskega.

Iz rismih provinc je po prevladi Frankov-Bavarcev, torej po smrti Karntanskega kralja SAMA, konec 7. in v začetku 8. stoletja po Kr. za Carintio ostalo ime Karntan, za Carniolijo je bila najprej Carnia, toa v nekaterih zapisih je iz Carnie nastala Craina. Ker je neročna izgovorjava Karnija, Karnci, je v ljudskem govoru postal Kran, Kranjska, Kranc. Tudi po nemškem zapisu je najprej po Karniji postal Krajin. Po latinskem zapisu: Carniola, Carnia, Craina! Z nastopom priseljenih bavarskih grofov, pa je v njihovi izgovoravi postal Karntanski original za dejelo in oznaka za ljudi. Sčasoma je naš pravi, izvirni izraz z večino simbolov naše prve države Karantanije ostal v senči nemško govorečih Karantanov - priseljenih Bavarcov. Vindovska govoreči pa se zaradi različnosti oz., zato, ker so se nemško govoreči Korošci identificirali z našimi karntanskimi sim-

bolji, za svojo drugačnost pa svoje prvotne opustili in s tem načelno zapravili svoj izbor in ga prepustili pozabi!

Venetska ljudstva, katerih izhodišče je bil pred 4000 leti na zakavkaški ravnini, oz. ob Volgi, kamor locirajo začetek Indo-evropskih ljudstev, se niso naenkrat razšla. Ljudstvo Uneti ali Veneti je prišlo v Evropo že v drugem tisočletju pred Kristusom, preplavilo srednjo Evropo od Baltika do Adrije in prišlo skorajdo v prazni ali zelo redko poseljeni svet.

Sele za njimi so od vzhoda prišli Skiti do atlantske obale in so v 5. stoletju pr. Kr. kot Kelti prišli k nam od zahoda; se po številnih bojih in eruptivnih zasadbah evropskih ozemelj porazgubili med ljudstvi antične in poantične Evrope.

Po rimski zasedbi Evrope južno od Donave, je bil nemogoč premik v prostor južno od Donave, ker so na rimskem "limesu" utrdbah na desnem bregu Donave zavrnili vsakršen poskus nasebitve. Donavo so prebredli od časa do časa le Gotski in Markomanski jezdeci na svojih roparskih pohodih.

Po Donave so prišla ljudstva: Sarmati, Avari, Sloveni in Ante so ostala za Donavo do razpada vzhodno rimske ali Bizantinske države v 7. stoletju n.s.

Po zlomu rimske obrambe so Goti pregnali rimske vojsko iz naših krajev in za njimi razdrli večino rimskeh mest. Vendar pa so se tekom 5. stoletja po vrsti, najprej Goti, nato še nekatera germanска ljudstva. Za Langobardi so čez Donavo prišli Sloveni in Avari. Medtem ko so Avari ostali v panonski ravnini in od tam hodili na roparske pohode, so Sloveni svoj pohod zaključili, ko so trčili na avtohtone Vnde.

Odsihmal se je pojmem Sloven, slovenski (po naše Slovan, slovanski) še začel širiti po Evropi!

Kakor vidimo se s Sloveni-Hrvati, ki so v 7. in 8. stoletju prišli na našo vzhodno mejo, ne moremo enačiti. Sorodstvena vez seže 3500 let nazaj, v čas, ko se je Unetiško-Venetsko ljudstvo, oz. del njega, ki je zapuštil jedro v leglu Unetiške kulture v Zakavkazu in se odselilo v sredno Evropo.

Del naselitvenega vala, ki je šel proti severu in dosegel Baltsko obalo, so se imenovali Balti, južni krak je poselil današnje Lutiski, Češko, Moravsko in ozemlje med Donavo in Adrijo. Plemenata južne naselitve so sestavljale karantanško plemensko skupnost.

Ljudstvo so Grki in Rimljani poznali kot Veneti, germanska plemena pa kot Vnde oz. Vende. Sami so se priznavali za Karne pa tudi Karnice in Karntance. V poantični dobi, ko je nastala plemenska skupnost pod imenom Karantanija, so jih tako imenovali

tudi takratni kronisti.

Če upoštevamo, da nam zmotna teza naših zgodovinarjev opravičuje zamenjati ime naše države, je vračenost ljudstva z imenom Slovenija, težko brez razlage mahoma pripraviti na povrtnitev našega lastnega imena. Narobe je, da si zaradi neinformiranosti lastimo slovansko ime in ruski prapor.

Ker se slovaška država tudi imenuje slovenska, je naša dvojna naloga, da našo državo imenujemo Karnijo ali Karnijsko Slovenijo. Obenem s spremembami imena, se nam ustrezno spremeni tudi mednarodna državna oznaka. Na zahtevo naše vlade o priznanju SL kot mednarodno oznako za Slovenijo, je pristojni mednarodni urad zahteval zavrniti, ker je SL zasedena od afriške države Siera Leone. (vir

MLADINA)

Naša državna oznaka naj bo torej K-karnia ali KS-karnijska Slovenija!!

Tudi prapor, kakršen je danšnji, ne more ostati v dosednjih barvah, ker:

1. imajo natanko enake in v istem zaporedju postavljene barve tudi v ruskem praporu;
2. ima enake barve tudi srbski prapor, čeravno v obratnem zaporedju.

Na pokončnem drogu se pravljena razlikujeta!

Predlagam, da naš prapor zgoraj dobi zlato-rumen barvo poleg ostalih dveh modre in rdeče, ker je na zadnji podelitev deželnih barv, orel dobil tudi zlato kruno(!) kar utemeljuje v praporu zlato barvo na vrhu tribarvnice!

3. Karantanški zober (ni noben panter) je kot prvotni karantanški grb najprimernejši za grb Karnijske Slovenije, ker nadljuje simbol zadnje naše samostojne države Karantanije izpred 1300 let!

Smotorno pa bi bilo razmisljiti tudi o barvah karantanškega praporja, da bi prišel v poštev za prapor svobodne, neodvisne države Karnijske Slovenije!

Jože Kalan
Begunjska 11
Tržič

"Kulturni" dom Hrušica

Dne 19. 12. 1990 sem ob sedemnajstih petindvajset minut vstopil v Dom kulture na Hrušici in pogledal na oder in v prostore za oder.

Zakaj?

Ker je bil razsvetljen in me pač zaradi nekaterih dejavnosti, s katerimi se ukvarjam in za katere mislim, da so povezane s kulturo, večkrat potegne tudi v druge tovrstne hiše. No, zdaj pride tisto, zaradi česar se mi zdi

potrebno, da dokumentiram ta vstop v Dom in povem še nekaj besed o tem. Navajam dialog:

g. Hudeček Stane: Ej, kaj pa deška tukaj?

jaz: Mislite mene?

g. Hudeček Stane: Tebe.

jaz: Gledam, kaj delate.

g. Hudeček Stane: Lahko bi koga kaj vprašal.

jaz: A je to prepovedano?

g. Hudeček Stane: To je tako, kot če bi jaz prišel v two stanovanje in hodil po njem.

Hudo sem se zamislil in upam, da seボste vi tudi. Morem sem res storil napako, da nisem nikogar nič vprašal in gledal v skrivnosti ali droboje, kar hočete, kulturnega doma, ampak da je to tako, kot če bi g. Hudeček Stane hodil po mojem stanovanju, to, gospje in gospode na nekaj drugega.

Tak odnos naredi največ škode v kulturi, saj je milorečeno primitiven. G. Hudeček Stane je zadolžen za dom, čemur se je včasih, v socialističnih časih rekel HIŠNIK, in se zanj tako trudi, da je pomešal dom s svojim stanovanjem, družbeno zasebnim, no, da ne bom postal nesramen, raje o sevdih ne bom govoril.

Pa vse skupaj še ne bi bilo tako tragično, če:

1. ne bi bilo na Jesenicah več takih domov s takimi hišniki (z vso odgovornostjo trdim, da je tudi na Javorniku tako, torej, da si hišnik lasti prostore Doma)

2. bi bil edini, ki so mu pokazali vrata

3. ne bi imel občutka, da to nisem nikogar nič ne briga in da sem verjetno edini, ki funkciranje takega objekta razume tudi drugačen. Kako je to, lahko tudi pojasnim.

Na koncu bi rad omenil samo še malenkost. Na odru sem opazil postavitev kulis, ki imajo letnico izdelave okoli leta 1950 in tajnica krajevne skupnosti mi je povedala, da je to za otroško igrico, ki bo napovedala dedka Mraza. Ob tem lahko recem le: cestiam vsem udeleženim pri realizaciji projekta in sveti preproščini, ki je v tem primeru zelo blizu neumnosti, saj je spet zmagala.

To povem zaradi tega, ker smo pred letom govorili ravno o tem, kaj bi bilo dobro storiti, da bi dom zaživel. Pri govorjenju je tudi ostalo, saj tisti, ki so imeli posamezne dejavnosti v rokah pred štiridesetimi leti, tudi danes teh niso pripravljeni spustiti, če bi jih pa morali, bi tisti, ki bi se hotel ukvarjati s tako dejavnostjo, od starih lahko pričakoval odkrito nagajanje. Na tistem se stanku je bilo jasno čutiti grozljivo tesno. In težko grozljivo tesno. In težko tesno smo in jo takole doživljamo.

Krajan Hrušice: Damjan Jensterle

Na obrambnem položaju v Golovki

Tovornjaki so nas odpeljali v staro mesto Korosten (nekaj se je imenovalo tudi Iskorost). Prenočili smo v zapadnih kasarnah. Naslednji san smo bili po generalovemu nagovoru razporejeni na varovanje železniške proge v smeri Korosten, Malin, Kijev. Slovenci smo bili pretežno okrog Malina. Varovali smo važen železniški most preko reke Irša, v katero pri Malinu priteka Vosinja, obe pa se izlivata v Dniper.

Jaz sem bil določen na odsek proge pri vasi Golovka. Okrog 20 vojakov nas je bivalo v majhnem železniškem postajnem poslopju, okrog katerega so bile postavljene okoli 3 metre visoke stene s streljnimi linami, dodatno utrjene z zbito prstjo in debelimi bruni. Naložba naše skupine na tem kraju je bila varovanje okoli 16 km dolžine dvoravnitve železniške proge.

Slovenci smo tudi to postajo našega bivanja zaliili s kryjo. Nekdan je šla po progi običajna obhodnica. Tedaj je v smeri proti Kijevu, to je proti fronti, peljal vlak, polni vojaščev. Iz enega od drvečnih vagonov se je zaslišala slovenska pesem. Vojaška izvidnica, bili so sami Slovenci, so pozdravljali te neznane potnike. V tem trenutku pa je iz nasprotni smeri pripeljal drug vlak in celo izvidnico pobil do smrti. Med mrtvimi sta bila dva prijatelja iz okolice Cerkelj.

Domačini iz vasi Golovka so nam bili zelo naklonjeni, zato smo tudi kaj kmalu navezali poznanstva, ki pa so se razvila v dokaj nevarno igro. Domačini so nam Slovencem dajali krompir, kašo in tudi kokos, mi pa smo jim prinašali sol, sladkor, saharin, moko in kruh. Kmalu so nas prosili tudi za strelivo, ročne bombe in drugo vojaški material.

Dobili smo stike s partizani. Pogosto smo bili na njihovih se stankih v vasi, skupno smo se dogovarjali, kje bodo v nočeh stražarska mesta ob proggi, da jo bodo lahko nemoteno prečkali. Tudi progo običajno minirali le tam, kjer so bila stražarska mesta Nemcev.

Za neko noč smo se skupno domenili, da bodo odsek proge v širini okoli 5 km stražili samo Slovenci ali pa zanesljivi Nemci, da bo lahko celotna ruska brigada prešla ta dokaj nevarni del z vso opremo, topovi, kuhanjami in živino.

Alojzij Žibert

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca -

Torek, 22. januarja 1991

Maturantska srečanja

EVROPA JE PLJUSKALA K NAM

Prvi po letu 1935 je Mimi Malenšek ta večer prestopila vrata kranjske gimnazije. Veža je takšna, kot nekoč, ugotavlja, le luči ima nove. Pogled nehote zdrse na oglasno desko - še vedno visi na istem mestu - kjer je vsak teden visel listek, katere filme bodo vrteli v Narodnem domu, katere priporočajo, katere manj priporočajo in katere prepovedujejo, se živo spominja Mimi Malenšek. Ostala so visoka stara vrata iz prejšnjega stoletja, stopnišče, visoki stropi... Za zgradbo je bilo včasih veliko dvorišče, posuto s peskom, kjer so imeli telovadne nastope. Pod tole novo lepo podstrešno dvoranico je bila kapela, kamor ni velikokrat stopila, kajti za vozače nedeljske maše niso bile obvezne... Matematike nikoli ni marala, sicer je pa to menda lastnost vseh pesnikov in pisateljev. Tudi Prešeren denarja ni visoko cenil. Bila pa je pred vojno atmosfera bolj ugodna za kulturo. Morda so jim kar malce preveč strahospoštovanja vepili do klasikov.

Na drugo srečanje nekdajnih kranjskih gimnazijev sta bili pretekli četrtek povabljeni dve slovenski pisatelji: Mimi Malenškova v vlogi gostje in Berta Golobova, kot animator. Prijetno je bilo prisluhniti lepi živi besedi pisateljic, ki sta se uveljavili s pisano besedo, obe pa sta ljubezen do nje našli prav za zdov kranjske gimnazije, ki je zdaj postala že 180 let starja gospa.

Mimi Malenškova je ena najplodovitejših slovenskih pisateljic, saj ima za seboj vsaj trideset knjig povesti, romanov. Naj spomnim na nekaj naslovov: V življenje, Senca na domačiji, Temna stran meseca, Bratstvo, Črtomir in Bogomila, Minuta molka, Noriska rapsodija, Balada o starem mlinu, Matjaž, Prelom. Tudi o velikih možeh naše zgodovine je pisala; v Plamenici je obdelala Primoža Trubarja, v Inkvizitorju Tomaža Hrena, v delu Poslušaj zemljo slovenskega glasbenika Gallusa, v Pojoča laboda pesnika moderne Ketteja in Murna. Tokrat pa je Berta Golob izbrskala njene spomine na njena prva dela.

Že kot otrok je veliko brala. Kmečka hiša je bila pri njih doma, v Dobrli vasi, čevljarji so bili pri hiši, v štero so hodili in prinašali domov knjige. Moži so imeli od vsega začetka. Ponosno je med "udi" ustanovitelji prebrala ime starega očeta. Moder mož je bil. Včasih je take modrosti odkrivala pri Finžgarju. Kasneje, ko je živel pri dedu v Podbrezjah, je knjige nosila iz kranjske knjižnice. In nekoč jo je preprosto obšla misel, da bi tudi sama kaj napisala.

Nova knjiga Angelce Pogelšek - Pivk

SMEHLJAJ POLETJA

Naklo - To je že četrta knjiga, ki jo je avtorica ob pomoči kranjskega Odbora za kulturo izdala v samozaložbi.

"Smehljaj poletja ne nosi zaman tega naslova. V vseh vaših delih sem vselej posebno zadovoljen, ko vidim, da diha iz njih neuničljiv optimizem do življenja," je avtorici pisal dr. Trstenjak, ko ga je prosila za oceno knjige. Po pesniški zbirki Pesni življenja ('73), zbirki črtic in novel Naročje sanj ('88) in knjigi pesmi in pravljic za mladino Spominčice - Pravljični svet ('90) je lani decembra izšla že njena četrta knjiga. Tokrat je to mladinski roman, ki govori o dekletu Jani in fantu Jožetu, ki odrasčata v srečnih družinah. Vse življenske težave premagujeta z veliko voljo do življenja, z ljubeznijo drug do drugega in z vero v srečno prihodnost. Cilji, ki si jih zastavita, se jima izpolnijo, in ob koncu ugotovita, da sta srečna človeka. Roman ima psihološki pomen, saj so vzgledi v družini osnova za srečen zakon in srečno življenje naspol.

Eden od obeh recenzentov, prof. Darko Torkar, je o knjigi med drugim zapisal: "...Pripoved je mehka, kot je mehka Stajerska okoli Celja. Enakomerna je, kot je enakomerna pokrajina s holmi, vinogradami, zidanicami in nasadi hmelja. Topla in prisrčna je, kot je topel in prisrčen človek iz te pravljične dežele. Ljubezen do tega končka naše zemlje, ljubezen do domovine, ljubezen do literature in ljubezen do človeka ob sebi - to so odlike pričujočega dela." Knjigo Smehljaj poletja je moč dobiti v kranjski in ljubljanskih prodajalnah Mladinske knjige ali pa jo naročiti po pošti pri avtorici (Cegelnica 30, Naklo). ● T. J.

DVE PREMIERI OTROŠKIH GLEDALIŠKIH DEL

Na radovljški osnovni šoli Anton Tomaž Linhart bosta naslednji teden dve premieri, namenjeni predvsem mlademu občinstvu. V torek bo gledališka skupina Odprta marela uprizorila pravljico Magdaleno, ki jo je po angleškem otroškem romanu priredila Jakobina Bračič.

Že v sredo pa bo s premierno uprizoritvijo nastopila gledališka skupina Čuki. Zaigrali bodo zabavno-grožljivo kriminalko Ročna zavora, klobuk in strahovi, ki jo je po angleški igri Vlak - duh Arnolda Ridleyja za otroško gledališko skupino priredila Mira Stušek. Obe premieri predstavi bosta ob 18. uri.

Dve slovenski pisatelji sta bili v četrtek gostji večera na kranjski gimnaziji, Berta Golob in Mimi Malenšek. - Foto: Katja Premru

"Pišeš, ne misliš, da bi kje obljavljai, pišeš le za osebno zadovoljstvo. Počasi pa ta stvar raste v tebi," pripoveduje. "Gre za prirojeno nagnjenje, navdih - morda ne talent. Jaz vidim le močnejše nagnjenje, ki prevladuje nad drugimi človekovimi nagnjenji."

V šestnajstem letu je napisala prvo objavljeno povest, ki pa ni bila prva napisana. Naslov je bil Polja, prinesel pa jo je mesečnik Naša moč. Ljudem se je priljubila, v Mojstrani so jo celo igrali. Ponatisnjena je bila v 10 tisoč izvodih. Njen delo je bilo raztrošeno po vsej Sloveniji, ki se ji je takrat zdela veliko večja. V tisti čas sodi tudi otroška igrica, ki jo je napisala s pomočjo sosedove gospodinje, ki je bila dobra pevka. O bogati teti iz Amerike je napisala, ki prihaja na obisk k trem nečakinjam, dve sta oholi, visoki, domisljavi, tretja kot Pepeka. Igrali so jo na sked-

nju in tudi prvi honorar je dobila tedaj, v obliki škrničja bonbonov. V igri je tudi igrala, režirala in doživeljala velik uspeh. Kasneje se dram ni lotovala.

Ima pa še eno besedilo, ki pa tudi ni dramsko. Ciril Pregej, njen sosed v Šiški, jo je nekoč prosil, da bi na njegovo glasbo napisala opereto. Uspeло jima je in za njegovo 70-letnico jo je postavil na oder. Srce nikoli ne laže, je naslov. Doživelja je šestnajst uprizoritev v Šentjakobskem gledališču, v Kopru, Izoli, Slovenskih Konjicah.

"Biti pol stoletja na literarni sceni, ni malo. Naberejo se vtiši, doživetja, od življenja sprejemata, življenju daješ. Trubarja, Hrena, Gallusa, Murna in Ketteja sem predstavljala v času, ko se mi je zdelo, da se je kontinuiteta slovenske kulture z njimi pretrgal. 1945. leta je prišla nova miselnost. Štiri leta okupacije je vrglo iz tira normalno življenje. V zanosu no-

vega gledanja, prevrednotenja vrednot, je veljalo le tisto, kar je nastajalo po letu 1945. Le malo starega je dobilo vstop v novi čas. Čistili smo knjižnice. Vse staro naenkrat ni bilo več dobro.

Bolelo me je, da je bila ta kultura pretrgana. Bila sem močno navezana na slovensko klasiko. Zdaj pa naenkrat nismo imeli zgodovine. A vsaj toliko kot danes smo šli že pred vojno v korak z ostalo Evropo. Vse je pljusknilo k nam. Nismo bili zaostala provinca, povezani smo bili s Trstom, z Dunajem, tu skozi so šle vozarske poti, tu je bilo prometno križišče narodov, ki nam je dalo svoj pečat. Hotela sem pokazati nekaj naših ljudi, ki so pripomogli, da smo se Slovenci ohranili kot narod."

In pripoveduje, zakaj se je lotila biografij Trubarja in Hrenina in da ji je Gallus najbolj pri srcu. Protestantizem in protiformacija na Slovenskem sta bila močna, vendar nista bila naša. Prihajala sta z Nemškega. Gallus pa je drugačen: on je jeman iz naše glasbe, našega navdiha in ga vnesel v tujo glasbo. Z njim smo tudi mi dali svoj delež Evropi.

Trenutno nič ne piše. Pravi, da je utrujen. Več kot trideset naslovov del, vsaj toliko prevodov, ni malo dela za eno življenje. Pri sedemdesetih letih je zadovoljna s svojim plodnim življenjem. Presojajo pa sodobniki. Kar je dobrega, se obdrži, čeprav v svojem času kakšna stvar najde svoj odmev, drugo pa se poižgubi v čas. Čas bo solil smrtna in nesmrtna dela. Ne, geniji se ne rodijo vsak dan. Hvala bogu. Če bi se, bi svet razneslo, se smeje. ● D. Dolenc

Razstava fotografij Francija Kolmana

BENEŠKE MASKE

Begunje - V Galeriji Avsenik je na ogled razstava fotografij Francija Kolmana, člana jeseniškega foto-kluba A. Prešeren, ki so nastale na treh zaporednih beneških karnevalih.

To je že njegova trinajsta samostojna razstava, sodeloval pa je tudi na več kot dvestotih skupinskih razstavah doma in po svetu. Prejel je številne diplome, priznanja in nagrade. Fotozevra Južnu prejel je za doseženo umetniško raven fotografije imenovala Kandidat za mojstra fotografije.

Maruša Avguštin je v oceni ciklusa Beneške maske med drugim zapisala: "...Ciklus črno-belih in barvnih fotografij z beneškega karnevala... kaže na nadaljevanje tistih motivnih prizdevanj, ki jim je bil avtor vseskozi najgloblje zapisan - na portret, čeprav močno različen od prejšnjih rešitev. Kolmanova predstavitev beneškega karnevala so izbrane posamične ali skupinske figure, ki razkrivajo svetlobo, barvno in oblikovno bogastvo draperije in nakita, elegantnost poz in kretjenj se posebej ženskih likov in vzemirljivo igro med "mrto" masko obrazu in živimi očmi osebe, ki masko nosi. Oči skozi odprtino maske zroči v svet, kot bi nam sporočale čisto določeno resnico o sebi. ... Da je avtorju v karnevalskem vrvežu na Markovem trgu uspelo najti toliko intimnosti, je moral biti izjemno iznajdljiv in spreten, saj pri mnogih maskah živo občutimo, da nastopajo prav zanj. ..." ● T. J., foto: J. Cigler

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta spominska razstava fotografiskih del Toneta Marčana, mojstra EFIAP. V galeriji Mestne hiše pa je na ogled razstava Slovenska predvojna planinska fotografija. V galeriji Bevisa razstavlja akad. slikar France Slana.

V zgornji restavraciji Hotela Bor razstavlja slikarka Marta Jakopič - Kunaver.

JESENICE - V razstavnem prostoru Dolik je na ogled razstava slovenskih ljudskih ornamentov s kmečkih skrinj Nade Šalamon in perorish Nevenke Virant.

V Kosovi graščini je odprta mednarodna razstava karikatur na temo "Televizija".

VRBA, DOSLOVČE - Rojstni hiši Prešerna in Finžgarja sta zaprti do 1. februarja.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta vsak dan, razen pondeljka, od 9. do 13. ure.

RADOVLJICA - V knjižnici A.T. Linharta bo danes, v torek ob 19.30 uri prikaz diapositivov Po dolini Nila in pripoved o potovanju po Egiptu Daniele Leskošek. V fotogaleriji Pasaža je na ogled tretji del klubske razstave črnobelih fotografij Foto-kino kluba Radovljica. V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava likovnih del oblikovalca Zdravka Dolinša.

BEGUNJE - V Galeriji Avsenik razstavlja fotografski ciklus Beneške maske Francij Kolman, član foto kluba A. Prešeren z Jezenic.

ŠKOFJA LOKA - V knjižnici Ivana Tavčarja bo jutri, v sredo ob 18. uri večer z diapositivi Severna Afrika avtorja Marjana Vebra. V četrtek ob 18. uri pa bo prikaz diapositivov Foto-kino kluba. V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja slike Marijan Jesenovec.

V Groharjevi galeriji razstavlja akademski slikar Silvester Plotajs - Sico.

V Galeriji Fara je odprta prodajna razstava Novi vitraž Lene Šajn. V galeriji Menza LTH je na ogled razstava fotografij Janeza Pipana Modna revija '91 skozi objektiv avtorja.

Zbirke Loškega muzeja so odprte ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure.

Ocena knjižne novosti

CIKLUS O RDEČI OPICI

Gornji naslov nosi pesniška zbirka, ki jo je avtorica Zlata Remškar izdala v samozaložbi konec lanskega leta. Oprema knjige je delo akademskega slikarja Jožeta Trobca.

Pred nami je knjiga o rdeči opici-cipici, kakor se sama imenuje in izpoveduje. Poklicnih cip je pri nas malo (in še za te je dvomljivo, da berejo pesmi), ker pa je v vsaki ženski nekaj brezmadežne Device in nekaj cipe, je zbirka vendarle pisana za izredno širok krog bralnik in bralcev.

Pesmi obravnavajo večno neizpete ljubezenske slasti, prestižno moč lepote mladega telesa in tudi za marsikoga (za vse, ki se oslanjajo predvsem na zunanjost) uničujočo tragedijo, ko zatočen plahneti napete mišice in koža, ko bledi nepremagljivi sij poželjivih oči, ko se začne viden starostni upad in samozaupanje ponikne neznano kam. Ljudje ne maramo priznati staranja; tudi svojih pomanjkljivosti ne. Morda bodo zavoljili tega komute pesmi neprijetne. V bistvu pa se samo skrajno resnične in resnicoljubne. Tudi dobro povedane. Pomanjkanje duševnosti pa je velika pomanjkljivost. Veri govorijo o zunanjosti. Naslov knjige nas opozarja: Kdo je že kdaj opici priznal duševnost? Pa smo tam! Če naj gre za žensko - in v tem primeru gre - je bridkost prav zato toliko večja. Splošno veljavno sodbo, da k telesnosti nagnjena, poželjiva ženska, živi samo s telesom in za telo, sprejme "rdeča opica" za lastno prepričanje in v svojem staranju neznanško trpi, kajti to je zanje konec. (Tudi za večino moških starja ženska ni več ženska.)

Citat: "Toda ali je sploh pomembno razočaranje opice, razočaranje male rdeče opice?" Jezik je primeren vsebin. Od pogostega ponavljanja verzov mnoge pesmi - za naše pojme - zglobljajo udarno moč; spominjajo pa na afriške ljudske pesmi (ali zaradi opic?)

Citat: "Izsiljevala je dotik, ki išče dotik, čuten, nazamantan..." Za duhovno naravnanega človeka so navedeni verzi komaj temelj za čustvo, podrast za pesniški cvet. CIKLUS O RDEČI OPICI so pesmi telesa. Telo pa je vrč vsega človeškega (Župančič: "Telesa naša - vrči dragoceni")

Citat: "Potem so odšli, / jo kaznovali, / rdečo samoljubnico, / ki ni čutila/ tistih njihovih pomembnejših reči..." Da, mnogo je resnejših opravil, kot je čutnost. A žal niso vedno niti plemenita, niti osrečujuča. Zato ne bo odveč, če preberete CIKLUS O RDEČI OPICI. Po zadnji pesmi boste v mislih lahko začeli pisati svoj ciklus. Kajti tam - na zadnji strani - bi se morda začele močne pesmi svežih metafor in duševnih razsežnosti. ● a. r.

SREČANJE S PESNIKOM

Zveza kulturnih organizacij Kranj prireja v petek, 25. januarja, srečanje s pesnikom Markom Elsnerjem - Grošljem. Hkrati bo predstavljena njegova pesniška zbirka Memento mori. Prireditev bo v modri dvorani gradu Kieselstein ob 19.30 uri. V dvorani bo razstavljal slike Darko Burja, nastopal pa bo duo Tanta 2.

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Izvršni svet
Komisija za zaposlovanje in
OBČINA KRANJ

Sekretariat za gospodarstvo

VABITA

na JAVNO PREDSTAVITEV prispelih ponudb iz razpisa za izvajanje programov samozaposlovanja ter programov, ki bodo prispevali k razreševanju problematike brezposelnosti v občini Kranj. Prispelo je več kot 50 različnih programov oziroma predlogov.

Predstavitev bo v torek, 29. 1. 1991, ob 10. uri v prostorih občine Kranj - velika skupščinska

Stvarnost zanikala politično akcijo

Jesenice, 17. januarja - Jeseniški ravnatelji so dovolili, da lahko otroci staršev drugih narodnosti ostanejo za verske praznike doma. Doma je v resnici ostalo komaj nekaj otrok.

Stranka za enakopravnost občanov na Jesenicah je že pred koncem minulega leta jeseniški občini posredovala predlog, da bi otroci staršev drugih verskih pripadnosti lahko ob pravoslavnem Božiču in drugih praznikih ostali doma in praznovali s starši.

Aktiv ravnateljev jeseniških osnovnih šol se je sestal in sklenil, da naj Stranka za enakopravnost občanov to svojo podobo posreduje na ustrezne republiške organe, kajti koledar šolskih počitnic še ni spremenjen. Kljub temu pa so obenem tudi sklenili, da otroci staršev, ki v začetku januarja praznujejo pravoslavni Božič, brez opravičil lahko ostanejo doma. Sicer pa že tako ali tako pedagogi in ravnatelji opravičijo vsak upravičeni izstanek, ki ga podpišejo starši.

In koliko otrok je na Jesenicah, kjer je kar precej pripadnikov drugih narodnosti in tudi ver, ostalo doma?

Na Jesenicah pravijo, da zanemarljivo malo. Domnevajo, da je le nekaj otrok zaradi praznovanja verskega praznika ostalo doma.

Lahko bi rekli, da se je ponovila zgoda, ki jo poznamo izpred nekaj let, ko so pripadniki drugih narodnosti vehementno zahtevali, da se uvede pouk ali ustanovi šola za otroke v srobohravskem jeziku. Ob vsej akciji, ki je doživel precejšnje odmeve, se je tedaj za tak pouk prijavilo pet ali šest otrok, katerih starši bi želeli pouk v maternem jeziku.

In zdaj se je vse spet ponovilo. Spet se je na Jesenicah izkazalo, da je politična akcija eno, realnost pa drugo. Očitno je tudi, da so jeseniški pedagogi izkazali veliko mero demokratičnosti in posluha, ko so brez kakršnihkoli nepotrebnih političnih zaostrovanj sklenili, da vsi, brez izjeme, lahko ostanejo doma.

Akcija, ki jo je demantirala realnost, naj vendarle koga kaj izuči. Čeprav je očitno, da marsikdo še danes ne verjame, da na večnacionalnih Jesenicah, v »Jugoslaviji v malem«, nikdar ni bilo nikakršnih konfliktov, še posebej ne političnih, je to vendarle res. In ni prav nobene potrebe, da bi se začeli kakršniki medsebojni spori in konflikti. ● D. Sedej

V domžalski občini je vedno več majhnih in srednjih podjetij

Zasebnikom še več spodbud

Domžale, 18. januarja - Ko so na petkovi tiskovni konferenci predstavniki domžalske občine govorili o gospodarskih rezultatih v minulem letu, so ugotovljali, da je glede na večino drugih občin pri njih nekaj bolje, saj nimajo podjetij, ki bi jih pestile velike izgube in jim grozili stečaji. Kljub temu večina podjetij dela v težkih razmerah, brez služb pa je več kot tisoč dvesto Domžalčanov. V zadnjem letu so v občini zabeležili izreden porast zasebnega podjetništva.

Tako je lani novembra domžalska industrija izdelala za 8 odstotkov manj kot novembra lani, v primerjavi z oktobrom pa se je proizvodnja zmanjšala za 7 odstotkov. V enajstih mesecih lanskega leta je bila tako industrijska proizvodnja, v primerjavi z enakim obdobjem predlanskoga leta, nižja za 4 odstotke, kar je sicer boljši rezultat od slovenskega povprečja, pa vendar iz meseca v mesec bolj zaskrbljujoč tudi za sicer precej uspešno domžalsko industrijo. Proizvodnja se je najbolj zmanjšala v Hidrometalu, Induplatih in Melodiji, po devetmesecnih obračunih pa je imelo izgubo 41 podjetij. Največje izgube so imeli v Papirnici, Univerzalu, Lipu, Agroemoni, Toku, Melodiji, SGD Gradnji in Maksu. Celotna izguba v gospodarstvu je bila 112.729 tisoč dinarjev, s čimer je trikrat presegla akumulacijo. Povečal se je izvoz na konvertibilno področje, izvoz na klirinško tržišče pa se je zmanjšal. Ker pa se je močno povečal tudi uvoz iz konvertibilnega področja, pa se je pokritost izvoza z uvozom zmanjšala.

V občini Domžale je vedno več brezposelnih, tako da je bilo ob koncu leta brez dela okoli tisoč dvesto Domžalčanov. Vzrok temu so pričakovani stečaji v okoliških občinah, zlasti ljubljanski, kamor se na delo vozi precej Domžalčanov. V občinski vladi se zavedajo, da imajo na gospodarjenje majhen vpliv, kot je povedel **predsednik izvršnega sveta Anton Preskar**, pa bodo še bolj spodbujali zasebništvo, za razvoj katerega imajo v občinskih blagajnih tudi nekaj (okrog dva milijona osemsto dinarjev) sredstev. Prednost bodo dajali predvsem proizvodni obrti, njihova svetovalna služba pa bo skušala dati mladim podjetnikom tudi čimveč uporabnih nasvetov. Občinska politika je tudi minula leta spodbujala zasebnike, ki so imeli lani v domžalski občini že več kot štiristo podjetij. Triinsemdeset podjetij je registriranih s področja industrije in rudarstva, pet s področja kmetijstva in ribištva, štirinajst s področja gradbeništva, tri pa iz področja prometa in zvez. Kot ugotavljajo, je največ zasebnih podjetij v občini s področja finančnih, tehničnih in poslovnih storitev (175), enaindevetdeset jih je s področja trgovine, devetindvajset s področja obrti in osebnih storitev, sedem pa s področja gostinstva in turizma. Vendar pa vsa ta nova podjetja ne pomenijo prida novih delovnih mest, saj imajo v povprečju le enega zaposlenega. ● V. Stanovnik

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA KOROŠKA 5 64000 KRAJN
TEL (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

Verouk v šole?

Znanje o verstvih da, kateheza ne

Verouka v javnih šolah ne bo. Razmišljjanja o fakultativnem pouku religije.

Kako naj bi bilo pri nas, je torej več ali manj že jasno, ne pa tudi kdaj?

V strokovnem svetu za vzgojo in izobraževanje sodelujete približno dve leti. V tem času ste se precej ukvarjali z vprašanjem religija in šola?

»Strokovni svet je prvo stališče oblikoval, v knjižici Verouk v šole?! je objavljeno tudi stališče predsednika dr. Franca Lazarinija. Oblikovano je bilo v enem delu prav na njegovo pobudo, in sicer v tistem delu, kjer je predlog zelo podoben pobudi s srečanja srednješolcev v Slovenj Gradcu pred tremi leti. Hkrati, ko smo se odločili za to, da bomo oblikovali predmete, ki bodo zasedli mestno nekdajšnega STM, je tam tekla tudi druga okrogla miza, na kateri je bilo dogovorjeno, naj bi se v običajne predmete v šolah vneslo več vedenja o religijah in o cerkvah. Prvi projekt je bil speljan po zaslugu strokovnih ljudi, ki smo to amatersko naredili ob organizaciji Šolskega polja in FSPN, ne pa po zaslugu državne strukture. Ne da oblast ne bi hotela, preprosto ni bilo neke organizirane skupine. Drugi projekt še ni uresničen.«

Šolski minister je večkrat poudarjal, da ideologija ne sodi v šole. Ni tudi vprašanje vedenja o religijah in cerkvah ideologija? Kako vi kot sociolog, nekdanji predavatelj STM, kot ideološko družbeni, gledate na to?

»Odvisno, kako definirate polje ideologije. Seveda te stvari sodijo v polje ideologije. Vsak hoče sebe izvzeti iz ideologije, vendar ne mislim, da sociologija ni neideološka. Vedenje o religijah prav tako. Mislim, da počasi dozoreva rešitev, ki bo relativno sprejemljiva, s katero, kot lahko razberem iz intervjuja v naši knjigi, se strinja tudi minister. Verouka kot kateheze v javnih šolah zagotovo ne bo. V javnih šolah se bo uvedel zgoraj temelj integraln, znotraj predmetov, pouk o religijah, tudi o cerkvah, na način, kot to povzame zgodovinu, na področju književnosti vplivi in prepleteti teh vprašanj z literaturo, pri filozofiji filozofija religije, pri sociologiji sociologija religije itd. Vsebina bo šla v predmete imanentno logikam disciplin, ne pa kot nalepka od zunaj. To bo verjetno prineslo tudi pluralnost pogledov na stvar, najverjetnejne tudi pluralnost na več različnih religij in cerkv.«

Torej posebnega predmeta ne bo?

»Ne. Kot možnost se pojavlja še uvedba fakultativnega pouka o religijah, neke vrste fakultativni pouk religije po izbiri učencev, ki ga bodo hoteli. Pripravile naj bi ga interdisciplinarno različne katedre, od sociologije do teologije. Problem so kadri za ta po-

uk, za katerega vlada konsenz tudi med teologi, tudi med župniki. Oni jasno pravijo, da niso sposobni komparativno razlagati religije. Sociologi tega tudi nismo. Torej je potreben tak študij še vzpostaviti. Prevladujoče mnenje ministra, avtorjev knjige, moje osebno pa sploh, je, da s tem ne kaže siliti v šole, dokler ni zagotovljenih programskih in kadrovskih pogojev. Je pa mogoče siliti. Če bi bili zlobni, bi celo želeli, da bi kdo silil, ker se bo potem zgodilo, da bo predmet, ker bo slabov pripravljen in razlagen, tudi hitro letel iz šol.«

Znana so tudi stališča, naj bi v šole uvedli obvezen predmet o religijah.

»Sem zelo proti temu, pa ne zaradi dotočnega predmeta; tudi nisem za to, da se uvede mirovna vzgoja kot poseben predmet ali državljanska kultura kot predmet. Če bi uveli pouk o religijah kot predmet, ni nobenih resnih argumentov, zakaj ne bi tudi drugih, dobili bi neskončno vrsto kandidatov, obremenjevali učence, rezultata pa ne bi bilo nobenih. Fakultativno naj, kar se mene tiče, Fakultativno, kar se mene tiče, lahko nastopa neskončno stvari.«

S tem bi zadostili tudi zahtevam mednarodnih pakтов (povzeti so v knjigi), da imajo starši pravico zahtevati, da šole vzgajajo in izobražujejo otroke v vlogi njihove veroizpovedi?

»Nobenega pakta ni mogoče razlagati tako, češ da naj bi bilo to v javnih šolah, nekateri dokumenti celo izrecno pravijo, naj bi bilo to v zasebnih šolah, ki pa morajo zadoščati minimalnim javnim standardom. Država lahko del programa, ki je določen z javnim standardom, tudi financira. Ne finančira pa konfesionalnega dela, verouka v zasebnih šolah. Je pa verouk mogoč. S tem se odmikamo od dileme, ali verouk v zakristijah ali v tudi šolah. Seveda tudi v šolah, vendar ne v javnih šolah. Javna šola mora ostati neutralna v razmerju do religije. To ne pomeni, da bo ostala neutralna razmerju do ideologije, lahko pa ostane v razmerju do politike, religije, kar pomeni, da ne jemlje za svojo nobeno od religij in nobene ne financira. To je ameriški model, francoski. Modeli so opisani v knjigi. S tem, ko šola ostane neutralna, se izognemo dilemi zakristije. Celo mnenje cerkva je, naj verouk kot kateheza, razen ev. v nekaterih zasebnih šolah, ostane v zakristiji.«

Se bodo zasebne šole pri nas uveljavile?

»Pritiski so že. Zasebne šole bomo imeli, nekaj časa pa bo trajalo, da jih bo več. Odvisno tudi, kako bo ministrstvo razpolagal z denarjem.«

V pogovoru sva se večkrat dotaknila knjige Verouk v šole?! Komu je predvsem namenjena; strokovni ali tudi širši javnosti?

»Po izbiri piscev in vsebin je knjiga primerna za tiste, ki jo najbolj rabijo: na eni strani učiteljska sreča, ki se je to najbolj neposredno tiče, na drugi strani duhovnikom. Ti dve strukturi sta doslej tudi kupili največ izvodov. Jasno je namreč, da ni mogoče učiti, če nimaš razčiščenih nekatereh vprašanj. Knjiga jih pomaga razčiščevati. Zanimiva bo tudi za starše. To je ena od top tem.● H. Jelovčan

OBALA - Jana Remic

VEROUK V ŠOLE?

All naj gre verouk v šole?! Odgovor poščite v pluralizmu stališč različnih STROKOVNIJAKOV, POLITIKOV in CERKVA na Slovenskem.

Naročilnica: Cena do 19. 1. 1991 je 120 din. Naročilnico ali dopisnico pošljite na naslov: Zamorc d.o.o., Kidričeva 1, 64220, Škofja Loka.

Ime in priimek:

Naslov:

Knjigo bom plačal po povzetju. PODPIS:

KRT & ZAMORC

EXOTERM, kemična tovarna
Stružev 66, Kranj

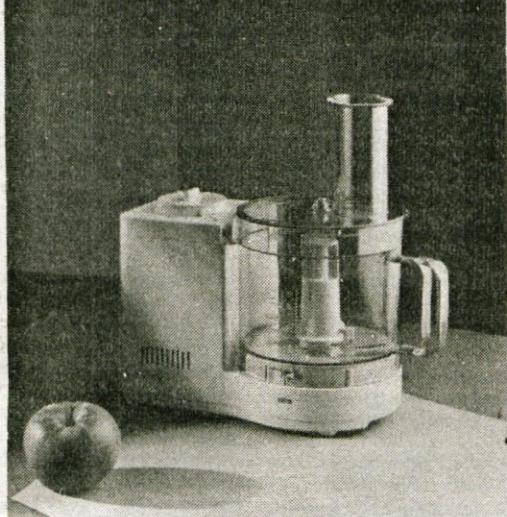
Komisija za delovna razmerja podjetja Exoterm, kemične tovarne Kranj, objavlja prosta dela

ORGANIZATORJA INFORMATIKE
za določen čas za dobo enega leta.

Za opravljanje navedenih del se zahteva VII. stopnje izobrazbe - dipl. ing. matematike in dipl. organizator informacij.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev objave naj kandidati pošljejo priporočeno v 8 dneh po objavi na naslov: Exoterm, kemična tovarna Kranj, Stružev 66, 64202 Naklo. Kandidate bomo o izidu objave obvestili najkasneje v 30 dneh po izbiri.

SAMO MULTIPRACTIC JE PRAVI MULTIPRACTIC BRÄUN

Iskra

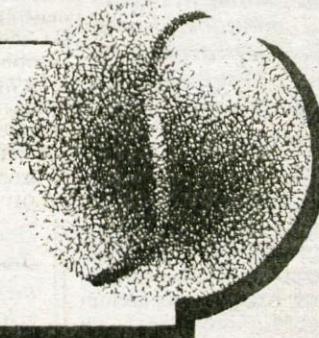
ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

RADI DRŠATE ALI TEČETE NA SMUČEH?

Vabimo vas na PLANŠARSKO JEZERO na Jezerskem.
V gostišču ob jezeru vas bomo postregli s toplimi napitki in domačo hrano!

ŽELITE IGRATI TENIS NA PROSTEM?

Pridite v Preddvor!
Ob hotelu Bor Grad Hrib vas vabimo na urejeno in osvetljeno igrišče pokrito s plastiko Plexipave.

V Grajski gostilni vas bomo postregli z izbranimi specialitetami!
Pokličite nas po tel.: 064/45-080.

**POSLOVNA SKUPNOST KMETIJSTVA,
ŽIVILSKIE INDUSTRIJE IN TRGOVINE
GORENJSKE, o. sol. o.**
Cesta JLA 2, Kranj

I. Išče najugodnejšega ponudnika za

NAJEM POSLOVNICH PROSTOROV

v Kranju, Cesta JLA 2 (nad kinom Center), ki obsega pisarniške prostore v 1. nadstropju: 7 pisarn, 3 pomožne prostore, stranišče, hodnik in stopnišče v skupni izmeri 237,18 m². V najem je možno oddati tudi posamezne prostore.

Merila za izbiro najugodnejšega ponudnika bodo:

- višja najemnina,
- daljše predplačilo,
- najem vseh prostorov ali več prostorov,
- druge ugodnosti, ki jih ponudi najemnik.

Ponudniki naj pošljejo ponudbe v zaprtih kuvertah z oznako »Ponudba za najem poslovnih prostorov« najkasneje do 7. 2. 1991.

Komisijo odpiranje ponudb bo dne 8. 2. Ponudniki bodo obveščeni o izbiri najemnika do 18. 2. 1991.

11. Razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. garaža v Kranju, Stritarjeva ulica, v izmeri 15 m², izklicna cena 125.751,50 din,
2. osebni avtomobil AUDI 100, letnik 1986, neregistriran, izklicna cena 100.000,00 din,
3. registrirna ura ISKRA, letnik 1985, izklicna cena 10.000,00 din,
4. elektronski teleprinter TX 23, izklicna cena 5.000,00 din

Javna dražba bo dne 8. 2. ob 12. uri v prostorih Poslovne skupnosti v Kranju, Cesta JLA 2.

Ogled osnovnih sredstev je možen 2 uri pred pričetkom javne dražbe.

Vsek ponudnik mora pred pričetkom javne dražbe položiti varščino v višini 10 % izkljucne cene. Izkljucna cena garaže bo valorizirana na dan javne dražbe glede na porast cen v gradbeništvu v mesecu januarju 1991.

Kupec je dolžan plačati prometni davek in vse ostale dajatve v zvezi s prodajo osnovnih sredstev. Kupec mora takoj po javni dražbi plačati kupnino in prevzeti osnovno sredstvo. Kupec nima pravic iz jamstva za napake stvari.

Podrobnejše informacije o najemu poslovnih prostorov in o javni dražbi - tel.: 24-461.

**PODGETJE KOMPAS HOTELI
Borovška 100, Kranjska Gora**

Komisija za delovna razmerja pri Podjetju Kompas hoteli Kranjska Gora, Borovška 100, objavlja naslednja dela in naloge:

RAČUNOVODJE - nedoločen čas

Pogoji:

- višja izobrazba ekonomske smeri,
- najmanj štiri leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela,
- tečaji s finančnega, knjigovodskega in računalniškega področja
- obvladovanje dela na računalniku
- poskusno delo tri mesece - izpit iz varstva pri delu.

VODJA KUHINJE h. Alpina - nedoločen čas

Pogoji:

- V. stopnja zahtevnosti - kuharstvo
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela
- izpit iz higieničkega minimuma in varstva pri delu
- poskusno delo tri mesece

VODJE STREŽBE - nedoločen čas

Pogoji:

- V. stopnja zahtevnosti gostinsko - turistične smeri
- aktivno znanje dveh tujih jezikov
- izpit iz higieničkega minimuma in varstva pri delu
- poskusno delo tri mesece

VODJE RESTAVRACIJE - nedoločen čas

Pogoji:

- V. ali IV. stopnja zahtevnosti gostinske smeri
- pasivno znanje dveh tujih jezikov
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela
- izpit iz higieničkega minimuma in varstva pri delu
- poskusno delo dva meseca

VODJE RECEPCIJE - nedoločen čas

Pogoji:

- VI. stopnja zahtevnosti - turistične ali ekonomske smeri
- aktivno znanje dveh tujih jezikov in pasivno znanje enega tujega jezika
- tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela
- izpit iz varstva pri delu
- poskusno delo tri mesece

RECEPTOR - določen čas

Pogoji:

- V. stopnja zahtevnosti turistične smeri
- pasivno znanje dveh tujih jezikov
- eno leto ustreznih delovnih izkušenj pri opravljanju enakega ali podobnega dela
- izpit iz varstva pri delu
- poskusno delo dva meseca

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Kompas hoteli Kranjska Gora, Borovška 100. Prijavljene kandidate bomo o izbiro obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

BODITE GOSPODAR NA SVOJEM

Kakovostni montažni objekti, sprojektirani po vaši želji so primerni tudi za poslovne prostore, ki lahko zrastejo čez noč!

JELOVICA

Lesna industrija Škofja Loka, tel.: 064/631-241, telefax 064/631-835

PRODAJNA MESTA:
Škofja Loka, Murska Sobota, Celje, Novo mesto, Nova Gorica, Izola

Avstrijska Länderbank v Ljubljani

Prva tuja banka pri nas

Ljubljana, januarja - Mednarodno podjetje Slovenijales in druga največja avstrijska banka Länderbank sta naposled podpisala pogodbo o ustanovitvi prve mešane banke pri nas - Länderbank d.d. Ljubljana. Servis bo najprej nudila podjetjem, obljudila pa, da od julija naprej tudi občanom.

Podpis pogodbe o ustanovitvi prve mešane slovensko-avstrijske banke pri nas je bil že dolgo napovedovan, bolje reče, težko pričakovani, saj se s tem Slovenija tudi na področju finančnega odpira v svet, bančno konkurenco pa si želijo tako podjetja kot občani. Večinski delež v Länderbank d.d. Ljubljana je avstrijski, 40 odstotkov pa slovenski, začetni kapital znaša 60 milijonov šilingov. Slovenijales ima kot edini navadni delničar 15-odstotni kapital s prednostnimi delnicami soustanovitelji banke pa so še slovenska podjetja Krka, Investicijska banka, Etol, Zito, Zavarovalnica Triglav, Kompas Hertz, Merkur in Kolektor.

Banka bo začela poslovali s podjetji, sprva bo svetovala predvsem tistim, ki se želijo prestrukturirati in urediti lastniške odnose, posredovala bo informacije o avstrijskih partnerjih, ponujala bo tudi kratkoročna trgovska posojila, opravljalna plačilni promet s tujino, zasebnim podjetjem pa bo svetovala tudi pri investiranju. Za občane pa je seveda najbolj zanimiva obljuba, da bo julija začela poslovali tudi z občani in sicer na področju hranilnih vlog v devizah in dinarjih ter potrošniških posojil. ● M. V.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA**S kakšnim denarjem so banke kupovale devize**

Nedavna konrola v vseh narodnih bankah republik in pokrajin je pokazala, da je bil načrtovan obseg primarne emisije presežen za 15,5 milijarde dinarjev. Srbija je nezakonito uporabila 10,4 milijarde dinarjev, Vojvodina 3,5 milijarde dinarjev - ker je nekaj že vrnila, zdaj dolguje 2,8 milijarde dinarjev - in Hrvatska 1,8 milijarde dinarjev. V to je vštet tudi srbski vdor, je dejal guverner Narodne banke Jugoslavije Dušan Vlatković.

Brez odgovora pa je še vprašanje, s kakšnim denarjem so poslovne banke kupovale devize, za vse je sicer centralna banka dobila dinarje, vendar ni jasno, kako so do njih prišle banke. Samo decembra so kupile 1,6 milijarde dollarjev. Devizni trg zdaj ne deluje, odprt bo šele, ko bo to razčiščeno.

Narodna banka je lani na deviznem trgu prodala 4,1 in kupila 2,1 milijarde dollarjev, zlasti v zadnjih mesecih pa banke na svojih računih niso imeli toliko denarja, da bi lahko kupile toliko deviz. Občani pa so lani kupili 5,6 milijarde dollarjev.

Živahnna trgovina z orožjem

Trgovina z orožjem je najbolj skrivenostna, odkar se je v Zalivu začela vojna. Na dan prihajojo podatki, da je Bližnji vzhod že nekaj časa raj za trgovce z orožjem, saj države tega dela sveta pokupijo dve petini svetovne proizvodnje orožja. Od leta 1984 do 1988 je bil največji uvoznik orožja prav Irak, ki je iz državne blagajne namenil kar 29,7 milijarde dollarjev. Sledi Saudska Arabija s 19,5 milijarde dollarjev, Iran z 10,5 milijarde, Sirija z 8,3 milijarde, Egipt s 6,4 milijarde in Izrael s 6,1 milijardami dollarjev. Na Irak, Saudska Arabijo in Iran je odpadlo kar dve tretjini orožja, ki so ga trgovci prodali na Bližnjem vzhodu.

Največji trgovec je bila Sovjetska zveza, ki je prodala kar 30 odstotkov vseh količin, ki so prišle na Bližnji vzhod, njen največji kupec pa je bil Irak. Sledi Američani, ki so prodali 18 odstotkov, in Franci, ki so prodali 14 odstotkov teh količin orožja. Američani pa so največ orožja prodali Saudski Arabiji. Četrto največji trgovec z orožjem na Bližnjem vzhodu pa je bila Kitajska, ki je v teh letih prodala za 8,3 milijarde dollarjev orožja, predvsem Iraku, Iranu in Saudski Arabiji.

Znano je, da države v razvoju visok odstotek družbenega proizvoda namenjajo za oboroževanje, 18 v svetu je takšnih, ki namenjajo več kot 10 odstotkov, med njimi jih je kar 8 z Bližnjega vzhoda. Kar 86 odstotkov vseh kupčij z orožjem v državah v razvoju spet opade na Bližnji vzhod.

Torej se res ni potrebno vprašati, zakaj je vojna prav tam.

IZ LETA 1938**Izdelovalnica slovenskih in švicarskih vezenin, družba z o. z., Bled**

Izdelovanje čipk in vezenin na domu, ki je bilo nekdaj tako zelo razširjeno v naših krajih, je že mnogo izgubilo na svoji pravni intenzivnosti. Modern duh časa, ki poganja življenje v hitrejši tempo, je potisnil to panogo naše domače obrti močno v ozadje. Ročno delo je počasno, nerentabilno in sorazmerno draga, zato so ročne izdelke pričeli nadomeščati cenejši tovarniški izdelki. Ker pa nismo imeli domačih tovarn te stroke, so potrebe po čipkah in vezeninah v naši državi krile inozemske tovarne s svojimi dragimi izdelki. Zato je bila l. 1921 ustanovljena na Bledu domača Industrija vezenin in perila, d. z. o. z., ki je kmalu prešla v roke jadranske banke in pričela l. 1923 z izdelovanjem domačih in švicarskih vezenin pod naslovom: Izdelovalnica slovenskih in švicarskih vezenin, d. z. o. z. na Bledu. Naziv je sicer skromen, vendar je to prava, moderno opremljena tovarna vezenin, ki ima od l. 1928 tudi tovarno kleklanij čipk. Bila je to prva, z najmodernejsimi stroji opremljena tovarna švicarskih vezenin in domačih kleklanih čipk. Podjetje je osnovano z domačim kapitalom. Njegovi sedanji lastniki so: Jadransko-Podunavska banka v Beogradu, Udeonikačka zadruga a. d. v Beogradu in Strojilna, lesna in kemična industrija d. d. v Polzeli. Izdelki tovarne se plasirajo po vsej državi in so jasno dobro uvedeni. Surovine dobavljajo tovarna v glavnem doma, uvaža le ono, česar doma ne izdeluje. Glavni izdelki so: vezenine za perilo, vezenine na finejših tkaninah za damske obleke, ovratniki, robci itd. ter kleklane čipke. Najmodernejsi vzorci in fina kvaliteta izdelkov so najboljše reklamno sredstvo tovarne. Položaj tovarne na Bledu ima tudi velik propagandni značaj. Številni tujci si tu lahko ogledajo vzorce in izdelke, ki so v ponos naši industriji in naši domači delavnosti. Velik pa je tudi socialni pomen podjetja, ki nudi zaposlenje velikemu številu delavstva, zlasti v zimskem času, ko preneha tujski promet.

Slovenska obrtna zbornica ponuja drugačne poslovne knjige za obrtnike

Ponovno vroče obrtniške knjige

Ponovno bi nam radi vsilili poslovne knjige, ki smo jih enkrat že zavrnili, pravijo v obrtni zbornici.

Ljubljana, 18. januarja - Na tiskovni konferenci je Slovenska zbornica obrti in podjetništva, ki ima sedež v Kranju, predstavila svoj koncept vodenja poslovnih knjig za obrtnike. Z njim skuša prehiteti pravilnik o vodenju poslovnih knjig, ki ga pripravljajo republiška davčna uprava, s katerim namerava uvesti poslovne knjige, ki so jih obrtniki pred dvema letoma že zavrnili, bolje rečeno bojkotirali. Vitomir Gros pravi, da ne gre za nič drugega kot to, da skušajo "v promet" spraviti že natisnjene 40 tisoč izvodov poslovnih knjig, ki bi jih sicer morali zavreči, stvar pa skušajo utemeljevati s prehodom razdobjem.

Tiskovna konferenca je bila slabo obiskana, kar so nekateri predstavniki Slovenske zbornice obrti in podjetništva, ki ima sedež v Kranju, tolmačili kot namig, najo tem ne pišemo.

Nemara pa je bil v teh razburkanih dneh, ko dogodki kar prehitavajo drug drugač, le petek neprimeren dan, še bolj verjetno pa je, da se konflikt med obrtniki in davčno upravo še napoveduje in bo torej še postal zanimiva medijska tema.

Vsekakor utegne postati, če bo do v republiški davčni upravi vztrajali pri svojem pravilniku o vodenju poslovnih knjig, katerega osnutek ima datum 19. decembra 1990, saj so obrtniki prav takšno pred letom z bojkotom že zavrnili. Zdaj pa utegne biti nasprotovanje še silovitejše, saj imajo svoji politični stranki, liberalna stranka pa poslanke v slovenskem parlamentu.

Obrtniki ponujajo svoj koncept poslovnih knjig

Koncept poslovnih knjig, ki ga ponuja Slovenska zbornica obrti in podjetništva je pripravljen na tiskovni konferenci podrobno razložil Edvard Ličen, predsednik Slovenske zbornice obrti in podjetništva,

pozna, saj je vrsto let delal na davčni upravi. Predpisi morajo biti takšni, da jih davkopalce valci ne bodo že vnaprej imeli za nepoštene, država pa bo dobila tisto, kar ji pripada, obrtniki se bodo s tem morali sprizniti, je dejal Ličen. Republiški davčni upravi zameri, ker za obrtniške poslovne knjige ni razpisala natečaja, saj bi tako lahko dobili najboljše rešitve.

Nove, boljše rešitve pa so nujno potrebne, zahteva jih tudi nova davčna zakonodaja, saj gre po novem davek iz dohodkov od dejavnosti prav tako v dohodnino in davek obrtnikov bo torej le akontacija dohodnine. V sosednjih državah imajo zelo preprosto uredbo, pravi Edvard Ličen, poleg uradnih poslovnih knjig je moč voditi dati isti rezultat, tudi v starji Jugoslaviji je bilo tako, tudi po vojni, tja do leta 1965, nato pa so z uredbo o dohodkih stvari zapleti, zlasti po letu 1970.

Zdaj se pritožujejo vsi, saj pri takšnem plačevanju akontacij vselej nekdo nekaj pridobi, drugi izgubi, kolikor večja je inflacija, toliko večje so seveda razlike. Smiseline bi bile trimesečne bilance, pravi Franc Jekavec, predsednik Slovenske zbornice obrti in podjetništva,

Brezposelnost v Kranju hitro narašča, brez dela je že 1.827 ljudi

Na prazno delovno mesto 59 brezposelnih

Stvarne so napovedi, da bo v Kranju brezposelnost letos narasla na 5 do 6 tisoč ljudi.

Kranj, 16. januarja - Kranjska vlada vse pogosteje obravnava gibanje zaposlenosti in brezposelnost, ki v Kranju vztrajno narašča, še hitreje pa bo narasla z novo delovno zakonodajo, ki jo v podjetjih že težko pričakujejo, saj se bodo potem lažje znebili presežnih delavcev. Septembra se je zaposlenost začela zmanjševati tudi v negospodarsku, zelo zaskrbljujoče pa je, da je povsem presahnilo kadrovsko stipendirjanje.

Informacija o gibanju zaposlenosti ni bila najbolj sveža, saj se je nanašala na lanskih devet mesecov, dodana je bila ocena do konca lanskega leta in za letošnje leto. Z najbolj svežimi podatki pa je na seji postregel Slavko Kalan, direktor kranjskega Zavoda za zaposlovanje. V Kranju trenutno zaposlitev išče 1.827 ljudi (na Gorenjskem približno 5.000), tridesetih se je ta mesec uspeло zaposlititi, od tega štirinajstih le za določen čas. Na eno prostoto delovno mesto je v prvi polovici tega meseca prišlo 59 iskalcev zaposlitve. Zaposlitev je torej že zelo težko dobiti, vse več jih je, ki zmanj prihajojo na zadovoljstvo.

Napovedovanje brezposelnosti v letošnjem letu je zelo tvegan, nedvomno jo bo povečala nova delovna zakonodaja, ki naj bi bila sprejeta sredi februarja, saj mnoga podjetja težko čakajo, da se bo lažje znebila presežkov delavcev. Tudi usoda stečajnikov bo še bolj črna, saj namerava z dveh let na šest mesecov skrajšati prejemanje denarnega nadomestila, namesto 80-odstotnega pa je predvideno le 60-odstotno povprečje preteklih treh mesecov.

Tadej Markič je dejal, da s sodelovanjem Gozdne gospodarstva Kranj in Zavoda za zaposlovanje pripravlja javna dela. Miran Tivadar, predsednik komisije za zaposlovanje, ki deluje pri izvršnem svetu, pa bo konec januarja predstavljal ponudbe, ki so prispele na razpis o izvajjanju programov samozaposlovanja in razreševanju presežkov delavcev.

Zavod za zaposlovanje je nopravil tri variante ocene letošnje brezposelnosti, po najbolj črni bo v Kranju brezposelnih 12.996, na Gorenjskem pa 31.297 ljudi, kar bi predstavljalo kar 56-odstotno brezposelnost. To je seveda tako imenovani črni scenarij, ki vsebuje 30-odstotno znižanje zaposlenih (presežkov), ki bi ponovno iskali delo. Po manj črnih različicah pa bo brezposelnost v Kranju 4,3-odstotna oziroma

11,9-odstotna, podobna tudi na Gorenjskem.

Na seji kranjske vlade so sodelovali, da je ocena o 10 tisoč in z novim zakonom o dohodniki, dejansko operacionalizira njegov 32. do 51. člen. Hkrati je to knjiga prometa, zato ima osnovno za obračun prometnega dneva, zato je to lahko hkrati tudi trgovska knjiga, ki jih morajo po novem voditi zasebni trgovci. Primerna je tudi za dosedanje pavšaliste.

Edvard Ličen pravi, da bo s pomočjo nekaj navodil vsakodnevno znal voditi poslovno knjigo, saj je preprosta, pregledna, v vsakem trenutku omogoča pregleđ poslovnega rezultata in dobička. Preprosta je torej tudi za pisanje davčne napovedi.

● M. Volčjak

Sprememba delovnega časa bi v zdravstvu, šolstvu in drugih družbenih dejavnosti zmanjšala zaposlenost za 30 odstotkov, seveda spremembu v smeri evropskega delavnika. Gre torej za približno tolikšne presežke kot v gospodarstvu in o njih so naposled začeli goroviti tudi v negospodarstvu. Še vedno pa o njih bolj ali manj molče v državni upravi.

Karel Erjavec, da je rešitev v podjetništvu.

V zasebnih podjetjih je septembra lani rahlo začela rasti zaposlenost, saj je bilo na začetku lanskega leta v povprečju zaposlenih 0,33 delavcev na podjetje, konec septembra pa 0,44. Druga septembrisca novost pa je, da je začela z enakim odstotkom kot v gospodarstvu upadati zaposlenost tudi v negospodarstvu. Janez Remškar je dejal, da nimajo bolničev v zdravstvu nič manj kot prej, bolnišnica na Golniku je trenutno polna, delo se jim torej ne zmanjšuje, vse bolj pa se zastavlja vprašanje normativov, kar pomeni, da se bo tudi v zdravstvu moral zaposlenost zmanjšati. ● M. Volčjak

Spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih

Prodaja družbene zemlje ne bo mogoča brez soglasja

Po novem bo pri nakupu kmetijskih zemljišč in gozdov imel prednostno pravico zakupnik, nato kmet - mejaš, za njim Republika Slovenija in šele nato kak drug kmet ali kmetijska organizacija.

Ljubljana, 17. januarja - Zakon o začasni prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih in o začasni prepovedi prometa z nepremičninami v družbeni lasti, ki je veljal od julija do konca minulega leta, je prepovedal sečnjo lesa v nacionaliziranih, zaplenjenih ali kako drugače krivично odvzetih gozdovih pa tudi promet z nekaterimi družbenimi kmetijskimi zemljišči in gozdovi. Čeprav so bila razmišljana, da bi veljavnost zakona podaljšali do sprejetja zakona o denacionalizaciji, zakona o gozdovih in še nekaterih drugih predpisov, se je republiška vlad odločila za drugačno rešitev: tisti del zakona, ki je prepovedoval sečnjo v lastniško spornih družbenih gozdovih, je "nadmestila" z navodilom republiškega kmetijsko-gozdarskega ministra, da naj sekajo tako, kot da bi moratorij veljal; prodajo družbene kmetijske zemlje in lastnjeno v (družbenih) kmetijskih organizacijah pa bo preprečila tako, da bo republiški skupščini predlagala, da po hitrem postopku sprejme spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih.

Kmetijska organizacija sme po veljavnem zakonu prodati kmetijska zemljišča na podlagi mnenja pristojnega občinskega organa. Ker pa to mnenje ni obvezno, se zadnje časa dogaja, da kmetijske organizacije prodajajo brez mnenja tudi zemljo, ki je bila kmetom nacionalizirana, zaplenjena ali krivично odvzeta in za katero računajo, da jo bodo po sprejetju zakona o denacionalizaciji dobili nazaj. Pa ne le to: pri prodaji kršijo tudi zakon, saj kupnine ne namenjajo za nakup drugih zemljišč ali za izboljšanje preostalih zemljišč, ampak jo porabljajo za osebne dohodke, za popravljanje likvidnosti.

Če bo republiška skupščina potrdila spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih, kakršne na pobudo kmetijsko-gozdarskega ministra predlagata vlada, bo po novem

Lojze Peterle, predsednik republiškega izvršnega sveta, je na novinarski konferenci po končani četrtkovi seji vlade dejal, da navodila dr. Jožeta Osterca, republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, o sečnji lesa v lastniško spornih družbenih gozdovih za zdaj ne sposušuje le Gozdro gospodarstvo Kranj. Ko smo o tem še posebej vprašali Peterleta, je pojasnil, da gre za posek v bližini Omanove domačije in da je to mogoče razumeti tudi kot provokacijo.

ko drugače krivично odvzeta kmetijska zemljišča in gozdove prejšnjim lastnikom, zakon posebej določa, da privatizacija kmetijskih zemljišč in gozdov ter kmetijskih in gozdarskih organizacij ni mogoča, dokler ni to urejeno s posebnimi predpisi. Novo v zakonu je tudi to, da tudi tedaj, ko kmetijska zemljišča prodajajo kmetijska organizacija, veljajo tako kot pri prodaji

Da so nekatere kmetijske organizacije že začele z lastninjenjem, dokazuje primer iz Šmarja pri Jelšah, kjer je tamkajšnji Hmezad Hram ob koncu minulega leta razpisal vpis in vplačilo poslovnih deležev. V razpis so med drugim zapisali: "Prišel je čas, da ovrednotimo 950 hektarov ekološko neoporečne zemlje, naše bogate izkušnje v pridelavi sadja, jagodičevja, hmelja in poljsčin ter objekte in opreme, ki tej pridelavi služijo."

Začarani krog

Če gre delavcu dobro, gre tudi kmetu. Besede, ki govorijo o tesni povezosti delavstva in kmetstva, niso puhla fraza, ampak modrost, ki jo je zgodovina že večkrat potrdila in jo potrjuje tudi sedaj, ko gre podjetjem in (zaposlenemu) delavstvu vse slabše.

Kampanjski boji socialističnega kmetijstva za vsak liter mleka in za vsak kilogram mesa so zbledeli, ko so se podrle iluzije o nenasitnem jugoslovanskem kmetijskem trgu pa o bratstvu in enotnosti ter o enotnem trgu, in je ob odprtju meja in liberalizaciji uvoznega režima postal jasno, da vsega, kar pridelamo, ne bo mogoče prodati. Boje za nove litre in kilograme so zamenjali presežki, ki so slovenskemu kmetijstvu v zadnjem času, predvsem pa v minulem letu, povzročili že precej preglavic; še več pa jih je pričakovati potem, ko bo (docela) osamosvojena Slovenija trčila ob čeri gospodarske blokade.

Pa ne le to: vprašanje, kako prodati, dobiva zadnje čase novo dimenzijo - pod kakšnimi pogoji prodati.

Zakaj gre? Kmetijstvo vse bolj občuti likvidnostne probleme predelovalnih obratov in kupcev njihovih izdelkov. Če se zatake samo pri enem členu verige, zadnji to občuti. In ker je zadnji kmet, se mu dogodi, da plačilo za mleko ne dobi v zakonitem roku, ampak nekaj dni ali celo tednov kasneje, in da mora na denar od prodanega lesa čakati tudi več kot dva meseca, za živilo pa, denimo, dober mesec...

Konkretno! Če jeseniška Železarna (pa še drugi) zaradi likvidnostnih in drugih težav ne plača mesa jeseniški klavnic, klavnica ne more plačati živine radovaljški temeljni organizaciji kooperantov, ta pa ne kmetu. TOK je nekaj časa še najemal posojila, da je lahko izpolnjeval obveznosti do kmetov, zdaj pa tudi tega ne more.

Da nekateri kmetje v takšnih razmerah ravna po svoje ali celo nezakonito, ni nobena skrivnost. Živilo koljelo doma ali jo prodajajo mesarjem, ki že v hlevu našteto denar na roke. Podobno velja za les, le pri mleku, ki je hitro pokvarljivo blago, ni prav dosti možnosti za izbiranje in prebiranje kupcev. Kar zadeva rednost plačila, so še najboljši mali odjemalci mleka na domu - sosedje, sorodniki, znanci, ki pa predvsem na podeželju in pri velikih "proizvajalcih" ne morejo odtehtati rednega plačila mlekarne. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

Kaj nam pove primerjava trgovskih marž (za prodajo na veliko in na drobno) med Avstrijo in Slovenijo za nekatere mlečne izdelke?

Izdelek	Avstrija	Slovenija
pasterizirano mleko	14 %	15 %
sterilizirano mleko	20 %	24-27 %
surovo maslo	15 %	27-28 %
jogurt	13,9 %	19-20 %
smetana	20,4 %	20 %
trajni siri	32-38 %	33-37 %

Zelo zanimiva je tudi primerjava sestave drobnoprodajne cene mleka med Slovenijo in Avstrijo.

Sestava cene pasteriziranega mleka s 3,6 odstotka mlečne maščobe v kartonski embalaži

	Slovenija (okt. 1990) din	Avstrija (1990) ATS/1	
rejec	4,60	41,7	5,27
mlekarina (in zadružna)	5,14	46,5	3,48
mlečnogospodarski sklad	-	-	0,45
trgovina	1,30	11,8	1,21
skupaj	11,04	100,0	10,41
prispevki zunaj	-	-	0,59
drobnoprodajne cene	-	-	0,98
prometni davek	-	-	10,80
drobnoprodajna cena	10,10	-	-

Kolikšni so bili decembra lani stroški prireje mleka na kmetijah?

Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so na kmetijah, ki redijo enajst krav s povprečno mlečnostjo 3800 litrov na kravo, stroški za liter mleka znašali 5,88 dinarja oziroma 5,56 dinarja, če od zneska odštejemo regres za nabavo plemenskih telic in za zavarovanje krav.

Starosvetne šege in navade

Neža kuram zadek odveže

Neža, ki je godovala včeraj, 21. januarja, je Slovenscem postala predvsem varuhinja ovc, zavetnica pastirjev in ovčarjev. Kot piše Niko Kuret v knjigi o starosvetnih šegah in navadah, je bil v Dražgošah god sv. Neže praznik za vsako hišo, kjer so redili ove. Ko so ovce ostrigli, so vsaki pušili na repu šop volne, ki so mu pravili "čop svete Neže".

Po vsem Slovenskem pa tudi pravijo, da se na dan sv. Neže putam zadek odveže. Zakaj prav na dan sv. Neže? Strokovnjaki so skušali to ugotoviti, vendar med življenjem Neže, ki je odklonila bogatega snubca samo zato, da bi ostala čista, in putami niso našli nobene povezave. Ljudstvo si je preprosto Nežo izbralo zato, ker goduje v drugi polovici januarja, ko kokoši ponavadi spet začno nesti.

Ovčja brucelozza (II)

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ta čas nas najbolj zanima bolezen, ki jo imenujemo ovčja brucelozza ali infekcija z Brucello ovis. Povzroča jo bakterija Brucella ovis. Bolezen je razširjena skoraj po vsem svetu, najbolj pa v vzhodni Evropi, Aziji, Avstraliji in Novi Zelandiji. Prvič so jo ugotovili v tropih avgusta leta 1954 v Avstraliji. Od tam se je hitro razširila v številne kraje in sedaj tudi k nam.

Omenili smo že, da se ljudje ne okužijo z Brucello ovis, in zato da bolezen ne sodi v zoonoze. Od živalskih vrst napada le ovce. Pri njih povzroča motnje v razmnoževanju. Živali zaradi bolezni ne poginjo. Za ovčjo brucelozzo so bolj dozvetni ovni kot ovce. Infekcija povzroči pri ovnih opazne, pa tudi prikrite vnetne procese v modih in obmodkih. Pri ovcah povzroča infekcija manj pogosto vnete spremembe. Vnetja nastanejo v rodilih, to pa ima za posledico abortus pri brejih živali.

Povzročitelj Brucelle ovis izločajo predvsem oboleli ovni s semenom. Pri bolnih ovcah se mikrob izloča ob abortusu z mrtvimi plodovi, s posteljico, z izcedkom iz maternice in tudi z mlekom. V čredo vnesajo okužbo najpogosteje okuženi ovni. Vnos okužbe je možen tudi ob umetnem osemenjevanju, če se seveda uporablja seme okuženega ovna. Redkeje vnesajo bolezen v čredo do okužene samice.

Ovni se največkrat okužijo med seboj, torej pri homoseksualnih stikih, bolj poredko pa ob spolnem aktu od okuženih samic. Za okužbo so najbolj sprememljivi mladi ovni v času spolnega dozorevanja, to je od nekako od 4 mesecev do enega leta starosti. V tem obdobju se lahko okuži tudi do 80 odstotkov mladih ovnov, če so skupaj z okuženimi. Obboleli ovni ostanejo praviloma trajni nosilci in izločevalci povzročitelja. Samice navadno okužijo obboleli ovni ob spolnem aktu. Rekli pa smo, da je okužba samic na splošno razmeroma redka. Manj pogosto se živali okužijo s kontaminirano hrano ali vodo.

Znamenje bolezni se pokažejo pri ovnih v 6-17 tednih po okužbi. Pri ženskih živalih se bolezen kaže z abortusom ali z rojenjem zelo slabotnih mladičev. Pri obbolelih ovnih opazimo včasih razlike v velikosti mod in obmodkov ali pa otekline na teh organih, ki nastanejo zaradi vnetnih procesov. Pogosteje nastopajo manj opazne spremembe, ki jih lahko ugotovi le strokovnjak z natančnejšim pregledom. Dogaja se tudi, da so bolezenske spremembe tako prikrite, da jih na noben način ni mogoče ugotoviti, čeprav (tudi take) živali s semenom izločajo povzročitelja. Vneti procesi v spolnih žlezah čez čas močno škodujejo dozorevanju semenčic. Taki ovni postanejo jalovi. V okuženem tropu se redkeje zaradi brucelozze podaljša čas pojavitve in jagnjenja.

(se nadaljuje)

Prof. dr. Janez Mahle

- a) Odvijanje z roko na stojec živali. To je elegantna metoda, ki dobro varuje porodnico, zahteva pa močno veliko znanja, izkušenj in v večini primerov tudi precej fizične moči. Na voljo imamo tri načine reševanja te motnje pri porodu:
- b) Odvijanje pri ležeči živali. Pri tej metodi dejansko valjamo kravo okrog njene maternice s tem, da fiksiramo teleta z roko. Potrebujemo veliko prostora in več pomočnikov.
- c) Rešitev poroda z zavito maternico s pomočjo carskega rezala. Lahko rečem (tudi iz lastnih izkušenj), da prognoza take operacije ni ugodna. To so praviloma zakasneli primeri, kjer je maternico na mestih zavitja skoraj nemogoče dobro zaščiti, trga se kot papir, kljub temu da jo šivamo v več slojih. Rana na maternici se pogosto ne zaraste, ker je tkivo že preveč odmrlo, pride do iztekanja inficirane plodne tekočine

Janez Teran,
živilozdravnik

Zanimiv poskus gasilskega reševanja

Če bi v starem Kranju gorelo...

Ozke mestne ulice s prenatrpanimi avtomobili ovirajo dostop reševalnih vozil.

Kranj, 21. januarja - Kranjski poklicni gasilci so se v sredo dopoldne odločili za zanimiv poskus. Kdo bi bil hitrejši, če bi zagorelo v starem delu mesta; ogenj ali reševalci? Za kratko pot od Reginčeve po Tomšičevi, Cankarjevi in nazaj po Tavčarjevi, kjer se je gasilski avto "zamašil", so potrebovali okrogle pol ure!

Na prvo oviro so naleteli že na Maistrovem trgu, ki so ga kljub enajst uri (dovoz blaga je dovoljen do devetih) veselo zasedali tako tovornjaki kot osebni avtomobili. Občinski odlok je pač eno, življene družne, moč prometnikov in komunalnega redarja omejena. Za namecek je pred Delikateso ravnodobaj obračal tovornjak. V Reginčevu ulico je nekako šlo. Pred Praprotno je bil na poti golf; lastnika so gasilci prepodili od šanca. Nekaj korakov naprej so zmanj iskali voznika fička z nalepkami. Elektro, tako da so moral avto ročno prestaviti. Tomšičeva je bila za tisto uro nepričakovano prosta. Sem

Predaja pred Delfinom

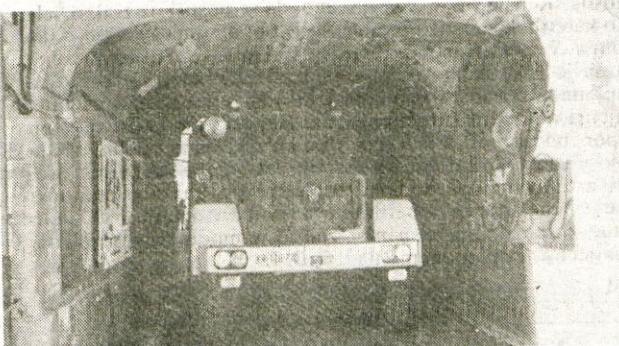

Zamašek pred Praprotno v Reginčevi ulici

in tja kakšen avto, večina seveda brez dovolilnice za parkiranje v mestu, vendar je gasilski tovornjak uspel mimo.

Do konca ulice, mimo Kieselsteina, pa ni šlo več. Gasilec si je utri pot na Titov trg pod velbom. Tudi tu je komaj kmaj zvozik. Cankarjeva ulica proti Pungratu je ponujala občajno sliko: avti na obe straneh pločnikov. Pri starji policiji so gasilci zavili levo v Tavčarje-

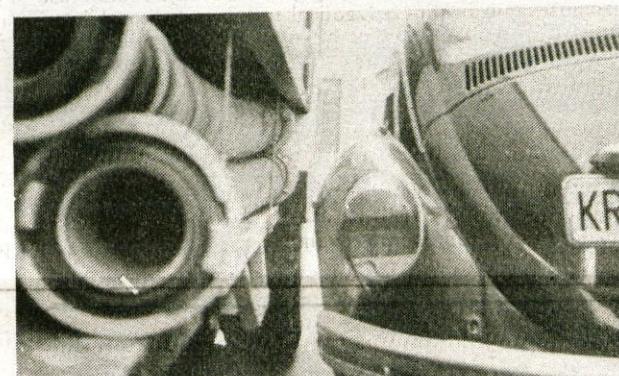
vo ulico. Na naslednjem ovinku so prestavili starega "folksvagna", nadaljevali tesno med hišami in parkiranimi avtomobili mimo Servisnega podjetja, tržnice, kjer na srečo ni bilo tržnega dne, ter prek ceste naprej v najožji del Tavčarjeve ulice. Čeprav tu ni bilo na poti nobenega avta, kar je za poznavalce prava redkost, dlje kot do Delfina ob izvozu iz Tavčarjeve ulice ni šlo več. Nasproti

Pod velbom tako rekoč za mišjo...

Iz Cankarjeve v Tavčarjevo

Odveč vsak komentar

stoječi hiši sta si za širok gasilski avto za kakšnih dvajset centimetrov preblizu.

Poskus poklicnih gasilcev kajpak ne bo ničemur koristil, če bo ostalo le pri ugotovitvah. Gasilci rabijo ožji avto, ki bo lahko kos umetnim in naravnim oviram v mestu. Direktor GRS Kranj Janez Osobjnik pravi, da v tujini obstaja takšno tezensko vozilo. Z njim bi si lah-

ko veliko pomagali tudi pri gašenju gozdnih požarov (lani Krvavec in Tolsti vrh). Kranjska vlada za nakup ni brez posluha. Seveda pa nov avto za učinkovito reševanje v mestu ni edini pogoj. Na poteri so predvsem vozniki, ki nepremišljeno parkirajo kjerkoli oziroma delavci nadzora, ki proti prometni anarhiji izgubljajo bitko. ● H. Jelovčan, Foto: Janko Klemenčič

Slabo so opremljeni za nesreče z nevarnimi snovmi

Gasilci vse pogosteje pri prometnih nesrečah

Kranj, januarja - Kranjski poklicni gasilci so imeli včasih 86 odstotkov požarnih akcij, lani pa je bilo požarnih le 19 odstotkov, saj je vse več drugih, zlasti prometnih. Preslabo so opremljeni za nesreče z nevarnimi snovmi, zaradi vse večjega obsega dejavnosti pa bi potrebovali nov gasilski dom.

Kranjska poklicna gasilska služba je bila ustanovljena leta 1959, leta 1981 pa se je preimenovala v gasilsko reševalno službo. Danes ima 47 poklicnih gasilcev, za servis ročnih gasilskih aparatov skrbijo štirje, dva pa za tehnično vzdrževanje, v skupnik službah je zaposlenih pet ljudi. Gasilci delajo v štirih izmenah, njihovo delo nikakor ni lahko, nenehno morajo biti pripravljeni za pomoč.

Včasih so poznali predvsem gasilske reševalne akcije, od skupaj 35 akcij letno je bilo 30 požarnih. Zdaj je bistveno drugače, saj so imeli v devetih mesecih lanskoga leta 93 požarnih, 253 prometnih in 143 drugih akcij. Vse pogosteje torej pomagajo v prometnih nesrečah, narašča pa tudi število požarov, lani je bilo 20 odstotkov večjih.

V kranjski občini imajo 40 krajevnih in 4 industrijska gasilska društva, vanje je vključenih 3.540 ljudi, pokrito je celotno območje občine. Lani so sodelovali v 37 požarih in drugih akcijah, opravili so kar 19 tisoč prostovoljnih ur, zelo so se angažirali pri gozdnih požarih pod Krvavcem in Tolstim vrhom in v novembarskih poplavah.

Lani je bilo za financiranje te dejavnosti zbranih 13,7 milijona dinarjev, od tega so 11 milijonov dinarjev dobili poklicni gasilci, 2 milijona pa prostovoljni, za pokrivanje stroškov gozdnih požarov in reševanje v poplavah je bilo porabljenih preostalih 700 tisoč dinarjev. V preteklih letih večjih investicij ni bilo, vse večji problem postala opremljenost poklicnih gasilcev za nesreče z nevarnimi snovmi. Že več let pa v Kranju govorijo o izgradnji novega gasilskega doma, saj je sedanji zaradi razširjene dejavnosti premajhen. ● M. V.

Iz kranjske industrije še vedno občasno uhajajo nedovoljene snovi zaradi slabih čistilnih naprav. Pogosto so težave zaradi visoke bazičnosti odplak iz Tekstilindusa, konstantno pa je preveč bakra v odplakih iz Iskrin Telekomunikacij. Prav zaradi ostankov bakra je mulj iz čistilne naprave neuporaben za kmetijska zemljišča. Zato ga deponiramo ob čistilni napravi, obenem pa iščemo možnosti uporabe za druge namene.«

Vodstvo kranjske čistilne naprave si v okviru možnosti prizadeva tudi za posodobitev. Pomembna pridobitev je računalniški nadzor porabnikov električne energije na napravi in samodejni odklop ob visokih vodah, da bi se izognili konici neekonomične porabe elektrike. Letos pa bodo začeli postopno opremljati napravo s sondami za spremljanje podatkov in uvajati procesno vodenje naprave z računalnikom. ● S. Saje

Gorivo v sodih

Strah pred novo devalvacijo dinarja in moteno oskrbo z gorivi zaradi zaliske vojne je zadnji teden podaljalšč vrste na bencinskih črpalkah. Ljudje prihajajo po goriva s plastičnimi kantami in sodi in si doma delajo zaloge za morebitne suhe čase.

Črpalkarji sicer ne smejo točiti goriva v plastične posode, vendar pri spoštvovanju požarnovarnostnih pravil navadno niso pretirano natančni. Skofjeločan, denimo, ki je pred meseci polil stanovanje z bencinom in ga začgal, je dobil gorivo na navadno nekajlitrsko kangle od marmelade. Toliko za ilustracijo.

Glavna odgovornost za morebitne posledice nepravilno embaliranih in hranjenih goriv je dejansko pri kupcih. Kurilno olje, nafto, bencin kopičijo v kantah in sodih po domačih dvoriščih, gospodarskih poslopjih, garažah, kleteh stanovanjskih hiš. Pri tem dostikrat niti ne pomislijo, ali so posode z zalogami goriv in prostori, v katerih jih hranijo, zares varne pred ogenjem, ali imajo pri roki gasilni aparati, s katerim bi lahko omejili in pogasili možen ogenj. Večina ga najbrž nima.

Ob zadnjem nenormalnem povečanju nakupa naftnih derivatov se je zganila tudi požarna inšpekcija. Odločila se je, da bo (s pomočjo prostovoljnih gasilskih društev) preverila, kako in kje Kranjčani hranijo zaloge naftnih goriv. Naloga, katere prvenstveni namen je osveščanje, ne pa kaznovanje ljudi, ki goriva hranijo na neprimeren in nedovoljen način, seveda ne bo lahka. ● H. Jelovčan

Povožena divjad

Kranj, 21. januarja - Po podatkih lovskih družin je bilo lani na gorenjskih cestah povoženih 360 primerkov divjadi. Eden najnevarnejših odsekov je cesta Kranj-Lahovče, kjer je po evidenci LD Kozorog, ki si to območje deli z LD Šenčur, končalo 34 divjadi. Število je najbrž večje, saj vogniki vseh nezgod ne prijavljajo, ampak pogosto odpeljejo (tudi povoženo divjad) naprej.

Na problem, ki postaja vedno hujši, so lovci opozorili tudi policijo, saj niti povečan odstrel divjadi niti prometni znaki niso dovolj. Cestno podjetje Kranj je leta 1989 prav na cesti Kranj-Lahovče postavilo posebne odsevne telesa, ki naj bi odvračala divjad od ceste, vendar so ljudje mnoga na silo odstranili ali polomili. Za namestitev novih ni denarja.

Na pobudo UNZ Kranj je bil prejšnji teden poseben sestanek namenjen odgovoru, kako bi vendarle zmanjšali število prometnih nezgod zaradi divjadi. Za učinkovite preprečevalne ukrepe je pripravljena primakniti denar tudi Zavarovalnica Triglav. Najbolj učinkovita bi bila postavitev varovalne ograje na najbolj kritičnih odsekih (pri Brniku, Šenčurju, Lahovčah, na ljubljanski cesti), ki pa je zaradi cene prejkone utopična. Tudi 30-odstotno povečanje odstrela divjadi, za kar so se opredelili lovci, ni trajna rešitev. Zato bodo v Lovski zvezi Slovenije predlagali niz ukrepov na osnovi domačih in tujih izkušenj. ● H. Jelovčan

Stroege kazni za kršilce

Ljubljana, 21. januarja - Voznikom, ki uporabljajo kurilno olje namesto dizelskega goriva za pogon svojih avtomov, se obetajo slabli časi. Novi zvezni zakon o prometnem davku namreč uvaža zelo visoke denarne kazni za tak prekršek, možen pa bo tudi takojšnji odvzem vozila že pri prvem prekršku. Novi predpisi naj bi začeli veljati 1. februarja: o veljavnosti v Sloveniji se bo do odločali v skupščini. ● S. Saje

NESREČE

Pogorel tovornjak

V petek, 18. januarja, je na Kokriški cesti na Kokriču pogorel tovornjak fap, last domaćina Zista Mraka. Komisija UNZ Kranj je ugotovila, da je prišlo do požara zaradi pregretja inštalacije, ki je ob rezervoarjih za gorivo. Mrak je namreč pod rezervoar postavil infra peč, jo vklaplil in nato pozabil nanjo. Požar so pogasili kranjski poklicni gasilci, vendar je tovornjak skoraj do konca pogorel. Škode je za okrog dva milijona dinarjev.

Delavcu stisnilo roko

V tovarni Sava se je 18. januarja pri delu ponesrečil 40-letni Stane Založnik iz Kokre. Založnik je delal na stroju za nanašanje dodatnih plasti na avtoplače za tovorna vozila. Med vstavljanjem novega traku, ki se lepi na plašč, je avtoplašč Založnika stisnil levo roko med valj, ki trak pripelje do avtoplašča. Polomilo mu je prste, zapestje in podlaktnice.

Kje je zmajar?

Vaščani iz Kokre so v soboto na drevesu na Slaparjevi gori opazili silhueto zmajaria z zmajem in o tem obvestili policijo. Helikopter z reševalci je temeljito pregledal območje, vendar zmajarja niso več našli.

Ledena cesta

V soboto zvečer je Stanislava Žakelj, roj. 1935, iz Žirov vozila skozi Selko proti Trebiji. Pri hiši št. 19 je bila cesta zaradi izvira vode poledenela. Voznica je v strahu začela zavirati, izgubila oblast nad vozilom ter prek levega robu zapeljala s ceste, pri čemer se je avto obrnil. Žakleja je bila huje ranjena.

Podobna nesreča se je dan prej zgodila na poledenalem odseku C. I. maju na Jesenicah. Na ledu je zaneslo avto Stanke Kondič, ki je trčela v drog žične vrtne ograje. Na srečo hujših posledic ni bilo. Vodo, ki je tekla na cesto, bodo predvidoma že danes speljali drugam. ● H. J.

HALO, 93

V pondeljek, 14. januarja, je zagorelo na balkonu na Kričnički cesti, v torek je zagorel osebni avto na avto cesti, v petek je zgorel tovornjak na Kokriči in saje v dimniku v Jenkovi ulici, medtem ko sta bili prijavi o požarih v Svarjah in v Globusu lažni. Poklicni gasilci, razen na Kokriči, niso imeli težkega dela. V pondeljek so preprečevali tudi posledice izlitja kuhinjega olja v Rupovščico na Kokriči. ● H. J.

In memoriam

Silvo Ovsenk

V nedeljo, 5. januarja, smo se na domčem pokopališču v Žireh poslovili od Silva Ovsenka, slovenskega kulturnika in velikega prijatelja Koroške.

Ljubil je Primorsko, ki jo je prehodil kot partizan Vojske brigade in kulturnik 9. korpusa. Še konec novembra nam je z nedopovedljivim zanosom Slovence na izust pripovedoval odlomek iz pridige kaplana Martina Čedermaca. Rad je pripovedoval svoje partizanske zgodbe s Primorskimi. Toda najbolj je ljubil svojo Koroško in njene ljudi. V najtežih dneh, ko je imel svoje kurirske bunkerje v Žingarici, v borovljiskih Rutah in drugod, jih je spoznal. In spoznal jih je po vojni, ko je še vedno kot ilegal deloval med njimi. Prijateljeval je z njimi vsa dolga leta svobode, oživil je vse gledališke odre po Podjuni, Rožu, Zilji. Menda ni na Koroškem odra, na katerem ne bi spravil skupaj mladih, oživil lepe slovenske besede. Bili so mladi, ki so se prav zaradi njega in velike želje po igri učili slovensko. Kadarkje je prišel medne Silvo, je prinesel s seboj del njihove prave domovine, domovine, ki jih je bila za vedno odzeta. Le močne nitki, kot so jih ikali Silvo in njemu podobni, so jih povezovale. Koliko prijateljev je imel! V Borovljah, na Robežu, v Šentjanžu in Šentjakobu, v Žitari vasi, v Železni Kapli, v Kotmari vasi, v Klopinskom jezeru, na Djekšah... Ni bilo slovenske vasi, kjer bi ne bilo zanj znane hiše, prijatelja. In ni bilo slovenske kulturne prireditve na Koroškem, ki bi se je Silvo ne udeležil. Tudi doma, na Kranjskem, seveda, kajti tudi na Gorenjskem skorajda ni odra, kjer bi kdaj ne delovala Silvova režiserska roka. Toda, Koroška je zanj za večno ostala največja ljubezen.

S takim veseljem je še na novega leta dan kazal prijateljem v Kranju vabilo, ki so mu ga poslali njegovi Koroški za slovenski ples. Šel bo, seveda, ne bo plesal, kajti ne srce ne noga mu ne da sta. A da bo le med njimi, jih pozdravil, spregovoril s prijatelji. Toda v soboto je njegov sedež v slovenski dvorani v Celovcu ostal prazen... Kako hudo je vest o njegovi smrti odjeknila med Korošci, vedo le sreca.

Naslednji dan so se vsi njegovi prijatelji zbrali na sončenem vazonu Žirovskega vrha, da se poslove od svojega človeka. Ob njegovem odprtrem grobu so spregovorili v prijazni koroški besedi, zapeli koroško žalostinko. In prinesli so mu od doma prsti... Da bo ležal tudi njihovi domači zemlji, ki jo je tako zelo ljubil, da bo vedel, da ne bo med njimi nikoli pozabljen, kajti ljubezen, ki jo je gojil do njih, je vsajena globoko in za vedno; noben čas je ne more izbrisati. ● D. Dolenc

CREINA

Koroška cesta 5, Kranj. Hotel Creina Kranj objavlja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

KUHARJA

za nedoločen čas

Pogoji:

- IV. stopnja strokovne izobrazbe - kuhar ali
- V. stopnja strokovne izobrazbe - tehnik kuharstva
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: HTP Hotel Creina, Kranj, Koroška c. 5.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 60 dneh po preteklu prijavnega roka.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC Kranj
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ VODENJA POSLOVNHIH KNJIG ZASEBNEGA PODJETJA

Predavanja so v popoldanskem času.

Prijava sprejemamo do 25. januarja 1991. Informacije po telefonu 27-481 vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure.

Dom učencev in študentov
IVO LOLA RIBAR
Kidričeva 53, Kranj

razpisuje po sklepu sveta doma in na podlagi 125. in 126. člena statuta doma prosta dela in naloge

RAVNATELJA (individualni poslovodni organ)

Za dela in naloge ravnatelja mora kandidat izpolnjevati naslednje pogoje:

- visoka izobrazba pedagoške smeri,
- strokovni izpit,
- najmanj pet let vzgojnoizobraževalne prakse,
- kandidat mora imeti primerne osebnostne vrline, organizacijske sposobnosti za vodenje in usmerjanje pedagoškega in drugega dela o domu,
- kandidat mora izpolnjevati druge pogoje, ki jih predpisuje zakon o usmerjenem izobraževanju.

Ravnatelj bo imenovan za štiri leta oziroma v skladu z novo zakonodajo.

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC Kranj
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ ŠIVANJA IN KROJENJA

Tečaj traja 55 izobraževalnih ur. Tečaje organiziramo v dopoldanskem in popoldanskem času.

Prijava sprejemamo vsak dan, razen sobote, od 7. do 15. ure. Informacije dobite po telefonu 27-481.

RIBIŠKA DRUŽINA RADOVLJICA
Lancovo 7 A
64240 Radovljica

vabi k sodelovanju

HONORARNEGA RIBIŠKEGA ČUVAJA

za revir Save od Čajhnovega jezu do Podnarta.

Pisne prijave pošljite po pošti na gornji naslov do 30. 1. 1991.

VOLNA & PLETE NINE

BIANKA
Blanka Kežmah
64000 Kranj,
Cankarjeva 4
tel.: 064/35-440

RODEO NEWS

DISPLAY
v centru Kranja
Naročila tel.: 35-534

ISKRA, Industrija za električna orodja p. o., Savska loka 2, Kranj

po sklepu delavskega sveta razpisuje

JAVNO DRAŽBO1. Za odprodajo nezasedenega trisobnega stanovanja v izmeri 84,94 m² v Kranju, Savska Loka 9. Izkljiena cena znaša 646.469,30 din.2. Za odprodajo nezasedene garsonere v izmeri 22,38 m² v Kranju, Planina 8. Izkljiena cena znaša 358.426,50 din.**PONOVO JAVNO DRAŽBO**za odprodajo nezasedenega enosobnega stanovanja v izmeri 37,73 m² v Kranju, Planina 32.

Izklicna cena, zaradi ponovljene javne dražbe znižana za tretjino, znaša 290.736,45 din.

Javna dražba in ponovna javna dražba bo dne 6. februarja 1991 ob 7. uri v prostorih Iskre ERO Kranj.

Pravne in fizične osebe, ki hočejo sodelovati na dražbi morajo najkasneje do pričetka le-te plačati varščino v višini 10% izkljicne cene na račun št. 51500-601-13084 s pripisom »dražba stanovanja«, s tem, da se uspelemu ponudniku varščina vračuna v kupnino, ostalim udeležencem bomo varščino vrnili najkasneje v 8 dneh po javni dražbi.

Uspeli ponudnik mora skleniti pogodbo najkasneje v treh dneh po opravljeni dražbi, ter v 15 dneh od sklenitve predmetne pogodbe plačati celotno kupnino, v nasprotнем primeru varščina zapade v korist prodajalca.

Ogled stanovanja bo možen 1. februarja 1991 od 7. do 9. ure. Za ogled stanovanja se morajo udeleženci javiti pred ogledom po tel.: 22-221 int. 25-48 g. Mikič.

Prednost pri nakupu stanovanja bo imel tisti kupec, ki bo ponudil najvišjo ceno in najugodnejše plačilne pogoje.

TRGOVSKO PODJETJE**Delicatesa**

p.o. Jesenice

Titova 22, Jesenice

RAZPISUJE

zbiranje ponudb za najem poslovnih prostorov

I. Na Jesenicah, Titova 58 - Center II, v skupni izmeri 117 m²: prodajni prostor 77,80 m², priročno skladišče 27,43 m² in pisarna s telefonom 11,77 m².**Pogoji:**

- najemno razmerje se sklene za dobo enega leta z možnostjo podaljšanja najemne pogodbe
- najemnina znaša najmanj 15 DEM/m² mesečno (v dinarski protivrednosti)
- najemnik v najem vzeti poslovnih prostorov ne sme opravljati enake dejavnosti kot najemodajalec
- poleg najemnine najemnik plača vse stroške v zvezi z uporabo poslovnih prostorov
- najemnik se obvezuje zaposliti enega delavca od najemodajalca.

II. Na Jesenicah, Prešernova 36 - v izmeri 12 m².**Pogoji:**

- najemno razmerje se sklene za dobo enega leta z možnostjo podaljšanja najemne pogodbe
- najemnina znaša najmanj 10 DEM/m² mesečno (v dinarski protivrednosti)
- najemnik v najem vzeti poslovnem prostoru ne sme opravljati enake dejavnosti kot najemodajalec
- poleg najemnine najemnik plača vse stroške v zvezi z uporabo poslovnih prostorov.

Ponudbe z opisom dejavnosti in ponujeno višino najemnine pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov: Trgovsko podjetje Delicatesa, Jesenice, Titova 22. Interesenti lahko dobijo vse potrebne informacije po telefonu 81-646.

zajčekTRGOVINA ZA OTROKE
Ulica Janka Puclja 7, Kranj,
tel.: 35-103

Trgovina **ZAJČEK** sporoča,
da je poleg stare trgovine odprla NOVO

in da sedaj lahko pri njih dobite:

- vsa oblačila za otroke
- otroško kozmetiko in celotni program CHICCO
- vse vrste vozičkov, stajic, hoič, avtosedežev, nahrbtnike domačih in tujih proizvajalcev
- vse vrste igrac in daril
- hlače tovarne TRIKON iz Kočevja vseh velikosti, za staro in mlado po proizvodnih cenah

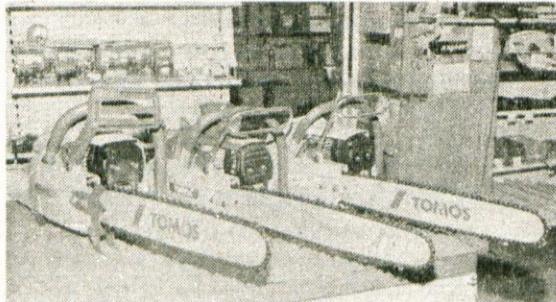
POSEBNA PONUDBA:

- vozički, avtosedeži, previjalne mizice, nahrbtini iz uvoza v omejeni količini PO STARI CENI

SEZONSKO ZNIŽANJE od 21.1.'91

SEDAJ JE PRAVI ČAS ZA NAKUP MOTORNIH ŽAG

Obiščite MERKURJEVO prodajalno v blagovnični GLOBUS v Kranju, kjer so za Vas izbrali motorne žage TOMOS-Husqvarna.

tip 61 FF 7.809,00 din
tip 266 SE 8.661,00 din

In če potrebujete verigo za motorno žago, je naslov enak:

MERKURJEVA prodajalna v blagovnici GLOBUS

Tel.: 064/28-689

DELAWSKA UNIVERZA TOMO BREJC Kranj
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

Kandidate v zimskem semestru šolskega leta 90/91 v tečaje tujih jezikov:

- tečaj NEMŠČINE I., II., III., IV. in V. stopnje ter tečaj KONVERZACIJE
- tečaj ANGLEŠČINE I., II., III. in IV stopnje ter tečaj KONVERZACIJE
- tečaj ITALIJANŠČINE I., II., III. in IV. stopnje
- tečaj FRANCOŠČINE I., II. in III. stopnje
- tečaj ŠPANŠČINE I. stopnje
- tečaj RUŠČINE I. stopnje

Prijave sprejemamo do 31. januarja 1991 vsak dan (razen sobote) od 7. - 15. ure.

Pouk bo v popoldanskem času; predviden začetek je 15. februar.

Informacije dobite tudi po telefonu 27-481.

TURISTIČNO DRUŠTVO LESCE
Alpska 58, Lesce

K sodelovanju vabimo dinamične in razgledane sodelavke in sodelavce (študentke, študente, gimnazijke, gimnazijce in druge), ki jih zanima delo v turizmu. Nudimo možnosti za opravljanje naslednjih nalog in opravil v CAMPINGU ŠOBECK v letni sezoni 1991:

1. RECEPTORJEV

Pogoji:

- pasivno znanje dveh tujih jezikov (lahko nemško, angleško, holandsko, francosko, italijansko).

2. NOČNIH ČUVAJEV - RECEPTORJEV

3. POBIRALEC RAZLIČNIH PRISTOJBIN

(vstopnine, parkirnine, malega golfa in drugih storitev)

4. VZDRŽEVALCEV TENIŠKIH IGRIŠČ

ki upravljajo tudi manjši bife in pobirajo pristojbine, vezane na tenis

Pogoji (pod 2, 3, 4):

- pasivno znanje vsaj enega tujega jezika (po možnosti nemščina ali angleščina)

k tč. 3: mali golf, tudi izpit za reševalca iz vode.

5. ČISTILK IN ČISTILCEV - VZDRŽEVALCEV

Pogoji:

- zaželeno je pasivno znanje enega tujega jezika (nemščina).

Restavracija Šobec

1. NATAKARJI

Pogoji:

- pasivno znanje dveh tujih jezikov, strokovna usposobljenost

Prednost pri izbiri imajo kandidati iz bližnje okolice in kandidati, ki bi delo opravljali najmanj dva meseca.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljemo na naslov: Turistično društvo Lesce, za organizacijsko kadrovsко komisijo, Alpska 58, 64248 Lesce, do vključno 30. 1. 1991.

O izbiri bodo kandidati obveščeni pisno. Informacije lahko dobijo po telefonu 064/77-500 vsak delovni dan od 8. do 12. ure ali osebno v Campingu Šobec.

ŽIVILA Kranj
trgovina in gostinstvo

NOVO V NAŠIH TRGOVINAH

Prodajamo pakirano v vrečah:

PESNE REZANCE	2,90 din/kg
SONČNIČNE TROPINE	3,90 din/kg
KORUZO	3,90 din/kg
PŠENIČNE OTROBE	2,70 din/kg

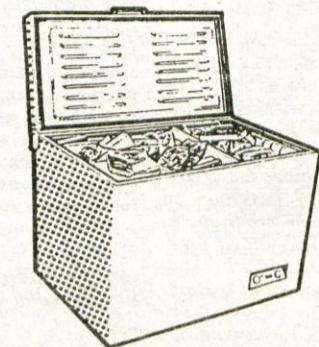
Pri večjih količinah vam odobrimo popust - blago vam dostavimo na dom!

jedilno rafinirano rastlinsko
Olje
CEKIN

loške tovarne
hladilnikov
škofja loka

IZJEMNA PRILOŽNOST

Obiščite maloprodajo LTH Škofja Loka. Na zalogi imamo še hladilne vitrine po starih cenah. Poleg tega lahko kupite tudi zamrzovalne skrinje, hladilne in zamrzovalne omare, male gostinske aparate, hladilne pulte, brusilne stroje, toplotne črpalki, tehničke presežke materiala itd. Ugodni nakupni pogoji.

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN od 8. do 16. ure in v SOBOTO od 8. do 12. ure

VABLJENI!

»KGM«

Janez Kalan, Zapoge

PRODAJA IN PREVOZ

PREMOGA

Naročila sprejemamo po tel.: 061/843-029, 061/843-039
SE PRIPOROČAMO!

OSNOVNA ŠOLA HEROJA GRAJZARJA TRŽIČ
Pot na Zali rovt 15, Tržič

Svet Osnovne šole razpisuje prosta dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati splošne z zakonom določene pogoje iz 137. člena Zakona o osnovni šoli in imeti:

- najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojnoizobraževalnem delu po opravljenem strokovnem izpitu
- organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazujejo s svojim preteklim delom.

Začetek dela 1. marec 1991.

Ravnatelj bo imenovan za dobo štirih let.

Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Osnovna šola heroja Grajzarja Tržič, Pot na Zali rovt 15, 64290 Tržič.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izbiri.

DELAWSKA UNIVERZA TOMO BREJC Kranj
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v TEČAJ VODENJA POSLOVNIH KNJIG za nosilce obrti v zasebnem sektorju

Tečaj traja 35 izobraževalnih ur. Predavanja so v popoldanskem času.

Prijave sprejemamo do 25. januarja 1991.

Informacije po telefonu 27-481 vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC Kranj
Cesta Staneta Žagarja 1

vpisuje

kandidate v 5., 6., 7. in 8. razred OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE.

Izobraževanje za vsak razred traja 20 tednov.

Pri vpisu morajo kandidati predložiti:

- spričevalo o zadnjem končnem razredu
- rojstni list
- kandidati, ki so zaposleni pa še predložijo potrdilo o zapošljitvi

Izobraževanje v osnovni šoli je brezplačno.

Prijave sprejemamo do 31. januarja 1991, vsak dan, razen sobote, od 7. - 15. ure. Informacije dobite po telefonu 27-481.

gorenjetiki

Elektrostrojno podjetje, d. o. o.

Magistrova ul. 1, Ljubljana

vabi k sodelovanju delavca za opravljanje del in nalog

VODJA NABAVE

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali komercialne smeri, 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih.

Nudimo vam pestro in zanimivo delo, stimulativni osebni dohodek in primeren družbeni standard.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Gorenje TIKI, d. o. o., Ljubljana, Magistrova 1, 8 dni po objavi.

Torek, 22. januarja 1991

PREJELI SMO

Odprto pismo predsedniku SO Radovljica

Spoštovani predsednik!

V protestni izjavi za javnost smo 30. 10. 1990 opozorili na odgovornost posameznih institucij, da preprečijo divjo privatizacijo Elana in uničenje mednarodno priznane blagovne znamke ter da hkrati poskrbijo za konkreten socialni program, ki bo v perspektivi zagotovil predvsem zaposlovanje bivših - odpuščenih delavcev Elana. Deset dni kasneje smo v odgovoru ministru g. Izidorju Rejcu ponovno opozorili na nesprejemljive kadrovske rešitve, ki jih je izsilil republiški izvršni svet, na neizpolnjeno obljubo o finančni pomoči, na prve poizkuse razprodaje Elana in na sprenevedanje ter odlaganje pri razkrivanju pravih vzrokov in krivcev za finančni polom Elana.

Kasnejši sklep Skupščine občine Radovljica in medstrankarski dogovori so obvezovali tudi nas - socialiste, da občinskemu izvršnemu svetu, stečanjemu upravitelju in republiški vladi zaupamo uresničitev aktivnosti, za katere je predsednik IS SO, g. Jože Resman trdil, da so poslovno naravnane, ekonomsko upravičene in v korist Elana oziroma večini njegovih delavcev. Ta dogovor smo spoštovali. Tiskovna konferenca sedanjega stečajnega upravitelja, g. Igorja Trillerja, je žal nedvoumno pokazala, da se uresničuje tisto, na kar smo oktobra javno opozarjali, zato ponovno odločno protistramo proti vsem pritiskom posameznikov in institucij ter ravnanju republiškega in občinskega izvršnega sveta, ki očitno še naprej dopuščata uresničitev načina privatizacije popolnoma razvednotenega Elana. Še posej opozarjam, da tako ravnanje pomeni v prihodnje tudi nadaljnje odpuščanje delavcev Elana, nove socialne probleme ter dokončno slovo od ambicij, da Elan poslovno in kadrovska spet oživi.

Vsi, ki sodelujejo pri realizaciji kontroliranega stečaja Elana ali pa ga onemogočajo, morajo hkrati prevzeti nase tudi odgovornost, saj gre za dejanje, ki ima mednarodne razsežnosti in odmeve. Tisti, ki so podpirali strategijo cenejše blagovne znamke z odpuščanjem vrhunskih temovalcev, so spriči uspehov nedavnih smučarjev Elana lahko prepričani v svojo veliko zmoto.

Lep pozdrav.

Socialistična stranka Slovenije
Občinski odbor Radovljica

Škofja Loka (ne) praznuje

V vašem glasilu z dne 8. januarja 1991 je na naslovni strani s polmastonimi črkami izšel vaš uvodnik (avtorica H. Jelovčan) pod naslovom »Škofja Loka (ne)praznuje«, katerega vsebina je zelo strankarsko obarvana.

Ne bomo ponovno navajali zgodovinskih dejstev o tem dogodku, ker je bilo o tem v zadnjih tednih veliko napisanega. Žalostno pa je, da beremo tako nestrokovne in politično obavarne prispevke in to napisane s pesom novinarke. Kljub temu da je v Loških razgledih 1972/73 zgodovinar (strokovnjak), sedaj predsednik Izvršnega sveta Škofje Loke Vinko Demšar na osnovi nemške dokumentacije in ostalih virov pozitivno ocenil boje v Poljanski dolini in v Dražgošah (kar je bilo objavljeno tudi v vašem glasilu) in to brez kakih političnih primes, si vaša novinarka upa zapisati, da »današnji čas pomen tega dogodka, iz katerega so kot porazenci in žrtve izšli nedolžni Dražgošani, prikazuje v stvarnejši luči«. In tudi, »da so Ločani na 30. junij iz leta 973 (Freising) lahko upravičeno ponosni.« Odločno je tudi zapisala, da stari partizani »sprezračajo ta dogodek v akt (Freising) germanškega zasujnjevanja Slovencev« ter se spravi, kdo bo v tej besedni igri »dobil več glasov?« Kot da bi šlo za cirkus in ne za nadvise resno zgodovino in boj za obstanek slovenskega ljudstva!

Če podjetja ne bi imela zasedenih postelj v tem domu, naj se prouči možnost nastavitev upokojencev, ki so pokretni in nimačjo nobenih možnosti za drugačno oskrbo.

Svetujemo, da vsakdo, ki se loteva takšnih in podobnih vprašanj nastopa bolj strokovno in ne ideološko. Seznam naj se vsaj z vsebino nekaterih knjig, npr. Toneta Feranca, Ivana Jana, Ivana Križnarja in še koga.

Vprašanje je, ali bomo vsaj zdaj, ko imamo v Elanu sposobnega stečajnega upravitelja s strokovno ekipo in realnim programom stečaja, znali in hoteli onemogočiti nadaljevanje scenarija »umiranje Elana na obroke« in divje privatizacije na ra-

Iz tega članka veje nepoznavanje in nepriznavanje bistva Dražgoške bitke. Nič ni lažjega, kot v teh kriznih in zmedenih razmerah dolivati olje na ogenj in tako povzročati razprtije, sovraščino in sprememjanje zgodboljne. Nihče ne negira obstoja in delovanja Freisingov, po katerih je Loka dobila tudi ime Škofja, kajti vse je zgodovina. Vendar pa ob Dražgoški bitki podarjati le žrtve nedolžnih Dražgošanov, je milo rečeno neokusna špekulacija in sprenevedanje. Zato protestiramo proti takemu pisaju!

V isti številki pa je povsem drugačen zapis Danice Dolenc, pri čemer je čutiti, da se je že zdavnaj dokopala do bistva usodnih dogajanj oz. zgodovinske resnice.

Občinski odbor ZZB NOV Škofja Loka

Pobuda za spremembo občinskega praznika

Po prebiranju številnih pisem ZA spremembo in PROTI njejmu, imam svoj spremembe predlog. Naj ne zamerijo nasprotniki sprememba 9. januarja kot občinskega praznika, če jim moj predlog ne bo všeč, bo pa morda toliko bolj nasproti strani.

V svojem pismu, objavljenem 5. januarja v Sobotni prilogi Dela, g. Brovč iz Medvod trdi - v nasprotju z Ivanom Janom - da je bila Gorenjska dejansko priključena k tretjemu Reichu sred poletja 1942. Za to je navedel tudi konkretni dokazi, ni pa navedel natančnega datuma. Zaradi ugotavljanja dejanskega stanja predlagam:

- Naj zgodovinarji ugotovijo natančni datum priključitve!
- Ta dan naj se potem praznuje v vseh gorenjskih občinah namesto dosedanjih občinskih praznikov!

Obrazložitev:

Tako predlagam zato, ker sedaj občine ne vedo - ali naj sploh še praznujejo in kdaj naj praznujejo; za vsako posebej bi bilo težko ugotoviti: kdaj v davnini so nihjovi predniki postali podložniki tujih gospodov? In zakaj bi te zgodovinske dogodke iskali ločeno po občinah, ko pa imajo skupnega v polpretekli dobi, taka, ki bo ustrezal tudi času. Tudi smotrne je, če začnemo tako praznovati takoj, ne pa šele čez nekaj let ali desetletij. Če bi nam uspelo še priključitev pričazati kot naš vstop v Evropo, bi imelo to za nas velike politične in ekonomske prednosti.

Želim Veselo praznovanje!

Tržič, 7. januarja 1991

Stane Rakovec

Slap 23, Tržič

Samski dom v Frankovem naselju

V Gorenjskem glasu z dne 4. 1. 1991 je bil objavljen članek: Samski dom v Frankovem naselju poslej tudi za družine.

Ker osebno menim, da v tem primeru ne moremo razumeti, za kaj pobuda za tako spremembo, samski dom v nobenem primeru na tem kraju ni primeren za takto odločitev izvršnega sveta občine Škofja Loka. Dom stoji na lokaciji, ki nima urejene take zunanje ureditev (parkirni prostori in prometne ceste). Polnoma se strinjam z upravnim, ki taki ureditvi nasprotuje in predlagam, da se premestijo samci iz drugih domov, ki so neprimerno slabši.

Tudi krajevna skupnost nasprotuje takim spremembam. Taka sprememba bi povzročila potrebo po večjih kapacitetah šole, vrtcev in še drugih problemov.

Ce podjetja ne bi imela zasedenih postelj v tem domu, naj se pravi, kdo bo v tej besedni igri »dobil več glasov?« Kot da bi šlo za cirkus in ne za nadvise resno zgodovino in boj za obstanek slovenskega ljudstva!

Svetujemo, da vsakdo, ki se loteva takšnih in podobnih vprašanj nastopa bolj strokovno in ne ideološko. Seznam naj se vsaj z vsebino nekaterih knjig, npr. Toneta Feranca, Ivana Jana, Ivana Križnarja in še koga.

Taki upokojenci bi se veliko bolje počutili o tem okusu.

Franc Gaber

zdaj, ko imamo v Elanu sposobnega stečajnega upravitelja s strokovno ekipo in realnim programom stečaja, znali in hoteli onemogočiti nadaljevanje scenarija »umiranje Elana na obroke« in divje privatizacije na ra-

zajem, da bi morala v republiški izvršni svet omogočiti stečajni ekipi realizacijo nihovega projekta, ki ga je predstavil g. Igor Triller in poskrbeli za ustrezne socialne programe oziroma za čimveč zaposlitev bivših delavcev Elana. Trdim, da je to njuna odgovornost in preizkusni kamen za vse deklarirane usmeritve o hranični oziroma krepitev ekonomske moći samostojne Slovenije, ki je ključna pri uresničitvi s plebiscitem sprejete odločitve. Tisti, ki jim je edini cilj privatizacija, prav gotovo niso neznani občinski in republiški institucijam, zato je toliko večja odgovornost in obveznost teh institucij, da takoj ustrezno ukrepa.

Občinski odbor ZZB NOV Škofja Loka

MALIOGLASI

27-960

Cesta JLA 16

ROBINSON
club TRŽIČ
tel.: 52-266Odprto vsak dan
od 21. do 02. ure
Torek zaprto!

Vse naše naročnike oziroma oglaševalce obveščamo, da male oglase sprejemamo non-stop 24 ur dnevno preko avtomatskega odzivnika, na tel. št. 27-960.
Uradne ure za sprejem malih oglasov v Upravi ČP Glas. C. JLA 16, Kranj: vsak delavnik od 7. do 13.30, ob sredah pa do 16.30.
Se priporočamo!

APARATI STROJI

Prodam SNEŽNO ROLBO za kultivator Gorenje ter dve leseni LETVI, dolž. 8 in 5 m. Japelj, Podlubelj 122, Tržič 363

Prodam novo PEČ za centralno, 47.000 kalorij. 81-480 395

Prodam NAVIJALNI STROJ Aumann, elektronski, tip WV 75. 68-502 409

Prodam KOSILNICO diesel Figaro, šir. 133 cm, SKOBELNI STROJ - kombinirka, šir. 30 cm in traktorsko RAVNALNO DESKO (zadaj). Cadež, Na logu 17, Škofja Loka 460

Prodam barvni TV Leopta: Delavska 35, Kranj 476

Prodam PRALNI STROJ. 66-574 478

Švedsko PEČ na olje Husqvarna in trajnožarečo PEČ, ugodno prodam. 38-214 493

Ugodno prodam novo trajnožarečo PEČ kipperbusch. 11-935, po 19. uri 503

Prodam vrtalkasto BRANO, šir. 2 m in KRAVO simentalko, s prvim telemetrom. Žerovnik, Krakovska 12, Šenčur - Voglie 511

Prodam vrtalkasto BRANO Cimos 3000 in VENTILATOR za seno, znamke Gros. 36-394 515

Prodam 80-litrski kombiniran BOJLER, star 1 leto, 50 odstotkov cene. 57-879 523

Barvni TV El Niš, poceni prodam. 622-140 533

Prodam PRIKOLICO za traktor Tomo Vinkovič. 68-475 539

Prodam TRAKTOR IMT, tip 160, letnik 1984 in dve jalovi črno-beli KRAVI. 802-240 540

Zelo ugodno prodam kombiniran ŠTEIDLNIK Gorenje in tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Kaliska 8, Kranj - Drulovka 556

Termoakumulacijsko PEČ, 3 kW, nova, prodam za 3.600,00 din. Lidiča Vidic, Ledina 40, Zasip - Bled, 77-678 575

Mizarske "PONKE", hobi DEBELINKE in PORAVNALKE ter druge nove STROJE za obdelavo lesa, prodam. 64-041 576

Prodam barvni TV Gorenje Kerling. 42-101 580

Prodam dobro ohranjen PRALNI STROJ Gorenje. 33-382 589

Ugodno prodam kombiniran ŠTEIDLNIK Gorenje in tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Kaliska 8, Kranj - Drulovka 591

PEČ kipperbusch, prodam. 51-841 592

Prodam barvni TV sprememnik Gorenje. Cena 1.500,00 din. 79-584 593

AVTODVIGALO za popravilo javne razsvetljave in KAMION Man kiper 780 HK, registriran, prodam. 061-768-084 599

Prodam nerabiljen ŠIVALNI STROJ Bagat, v kovčku. 11-959, popoldan 601

Ugodno prodam PRALNI STROJ, črno-beli TV in dve PREPROGI. Informacije na 48-527, od 14. ure dalje

Poceni prodam PRALNI STROJ Candy in HLADILNIK Gorenje. 064/22-463 635

Prodam TRAKTORJA: Zetor 60-11 in Zetor 50-11. Jezerska c. 24, Kranj - Primskovo 643

Prodam rabljen PRALNI STROJ Gorenje Exkluzive. 38-517 ali 24-125 697

Prodam nerabiljen ŠIVALNI STROJ Bagat, v kovčku. 11-959, popoldan 601

Avtomatsko KLJKO za traktor Torpedo Deutz, prodam. Kern, 42-503 801

Barvni TV Gorenje, star 10 let, prodam za 1.000,00 din. 38-140 815

Prodam 80-litrski BOJLER in izvenkrnmi MOTOR Tomos 4. 41-232 823

Kupim 2 kub. m. borovih DESK - colaric, lepo sušenih. 21-597 526

Kupimo 3.000 kg SENKA, po možnosti balirano. 88-027 ali 88-515 544

AUDI 80, kupim. Nudim kolekcijo 25 tapiserij in doplačilo. 10-588 566

POESTVO, od 1 do 5 ha, ali več, najraje v enem delu, zazidljivo oz. delno zazidljivo ali nezazidljivo, z že obstoječim objektom, lahko dovozno, kupim. Šifra: UR GENT 579

Kupim dva BIKCA simentalca, starod 7 do 10 dni. Perc, Zg. Lipnica 10, Kamna gorica, 74-804 585

Kupim rabljen KAVČ. 65-337 625

K

Kupim večjo KMETIJO ali jo vzamem v najem. Lahko tudi na preuzitek. Informacije na 061/714-304 795

Kupim MLIN - kladivar, za mletje kamna. 45-336 809

MOTORJI KOLES

Ugodno prodam moško KOLO na 10 prestav. 50-482 700

MOTOR Honda CB 500, prodam. 21-852 ali 41-125 716

Prodam sobno KOLO Rog. Cena 400 DEM. Alenka Dolenc, Log 25, Škofja Loka, 27-271, int. 259 728

LOKALI

V najem oddajamo POSLOVNI PROSTOR v kleti Kulturnega doma Stara Fužina. Pisne ponudbe z navedbo najemnemu v DEM, oddaje v 8 dneh po objavi na naslov: Društvo upokojencev, Stara Fužina 58, 6426 Bohinj - Jezero 811

V Gorenji vasi oddam v najem PRODAJNI PROSTOR ZA TEK-STILNO BLAGO - JEANS; z odkupom blaga in inventarja. Ugodno! 620-616 372

V okolici Kranja oddam v najem PROSTOR za mirno obrt ali poslovne prostore. 11-935, po 19. uri 502

PROSTOR, 30 kvad. m., s 3-faznim tokom, primeren za delavnico ali skladišče, oddam v najem. Plačilo delno vnaprej. 27-506 506

V najem oddam 72 kvad. m. velik PROSTOR za skladišče. Dovoz možen s kamioni. Informacije na 23-519, proti večeru 529

V najem oddamo PISARNIŠKI PROSTOR v Kranju, blizu centra, v skupni izmeri približno 25 kvad. m. Informacije na 21-452, od 9. do 11. ure, vsak dan do pondeljka 653

OBVESTILA

J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS Smledniška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparativ. 39-886 69

Cenjene goste OBVEŠČAMO, da bo gostilna "Pri Slavki" v Podbrezjah, ZAPRTA, od 21. 1. do 4. 2. 1991. Prosimo za razumevanje in se priporočamo! 604

Povem Ti kod si, razložim Ti preteklost in kaj Te čaka v prihodnosti. Poklickeš me lahko vsak torek, sredo in petek, na 66-880, od 16. do 20. ure 664

Manjša mizarska dela naredim na vašem domu. 25-866 744

POPRAVILA in MONTAŽA TV an-ten. 25-146 762

POSOJAM manjše vsote denarja - do 60 dni - do 20.000,00 din. Šifra: UGDODNOSTI 764

Prvič se v Kranju organizira HOLISTICS "REBIRTHING", 2., 3. 4. pondeljek v mesecu ter ponovitev tantičnih meditacij vsako sredo. Za oboje velja od 19. ure dalje, v vrtcu Janina. S seboj prinesite trenerko, copate, po možnosti spalno vrečo. 781

Če imate bolečine v hrbenici, Vam lahko pomagam z ročno MASSAŽO z akupresuro. Informacije na 33-344, od 19. do 22. ure 525

REGISTRACIJO PODJETJA strokovno, hitro in ugodno izdelamo. 23-031, ob nedeljah, od 8. do 11. ure, pondeljek in torek, od 20. do 21. ure 547

Odpri je nov ELEKTROSERVIS gospodinjskih aparatov, pralnih strojev, vzdrževanje elektroinstalacij, dobava in montaža alarmnih naprav za avtomobile in hiše. Pri popravilu nudim 3-mesečno garancijo za vgrajene dele. Vse okvare javitne na: MILOŠ MOŽINA, Smokuč 84, Žirovnica, 801-282, vsak dan, od 6. do 8. ure in od 14. do 16. ure 630

Povem Ti kod si, razložim Ti preteklost in kaj Te čaka v prihodnosti. Poklickeš me lahko vsak torek, sredo in petek, na 66-880, od 16. do 20. ure 664

NA RAZPRODAJO VMUNCHENI "Štefan Turs" Bled, organizira 1-dnevni nakupovalni izlet v Mincen, in sicer 28. 1. 1991 in 4. 2. 1991. Ohod avtobusa je iz Bleda, ob 1. uri zjutraj. Cena izleta je 500,00 din. Prijave na 78-343 687

Avtokleparstvo - Branko Lacko, Bevkova 37, Radovljica, 75-807 - vam NUDI SVOJE USLUGE za vse vrste vozil, tudi obnovno veterano. Hitro, poceni, kvalitetno!

J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS Smledniška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparativ. 39-886 69

IZOLIRAM cevi centralne kurjave z AL pličevino in mineralno volno ter drugimi izolacijskimi materiali. 061/216-673, po 20. uri 146

PRODAJALNE jeansa pozor! Ugodna PRODAJA jeansa na veliko. 620-616 370

ŠIVALNE STROJE vseh vrst hitro odčistim in popravim. Možnost tudi poučevanja o delovanju vašega stroja. Informacije na 42-805 485

STROJIM krvno - zajce, ovce in divjadično. Galjot, Trojtarjeva 14/a, Kranj, 11-248 520

VARSTVO

Delo dobi VARUŠKA na našem domu, v popoldanskem času. Nudimo dobro plačilo! Hilda Mekiš, Jezerki 17, Gozd Martuljek 825

OSTALO

MAŠKERADNE KOSTIME za otroke lahko naročite po 061/448-475 724

Prodam bukova DRVA - "klaftre". Vojsk, Štefanca gora 3, Cerkle 745

Prodam SMUČI Compex, nove ali rabljene, z vezmi Tirolya, dolž. od 165 do 200 cm. 11-349 750

Prodam otroško POSTELJICO, joga, odejo in prevleke. 48-154 751

Po zelo ugodni ceni prodam 3 moške in 2 ženski usnjeni JAKNI. Naslov v oglasnem oddelku. 776

MAŠKERADNE KOSTIME, nove, od 2 do 14 let, po želji z dodatki lasuljami, prodam - pošljem po pošti. 061/266-940, od 9. ure dalje 780

Prodam otroško POSTELJICO z joggjem. 79-538 784

Prodam domač "ŠPEH" in KRVICE. Prodajamo 22. in 23. 1. 1991. 42-369 785

Prodam gorski MAH. Podnart 25/b 806

Prodam TOČILNI PULT. Šifra: ŠANK 807

Prodam MESO od 5 let stare krateve. Megušar, Selca 64, 66-958 810

Po minimalni ceni prodam ženska OBLAČILA, štev. od 38 do 40 in od 14. do 16. let, tudi nova, iz uvoza. 28-823 820

Prodam nov 100-litrski KOTEL za žganjekuho. Informacije na 35-949 477

TELEFONSKO STEVILKO ugodno prodam. Zariška 13, Kranj - Družovka 496

Prodam globok otroški VOZIČEK, dobro ohranjen. Cena ugodna. 620-855 507

Prodam GAJBICE. Cena 50,00 din za kos. Sp. Brnik 75, Cerkle 528

Motornega ZMAJA, prodam. 061/768-084 597

Ugodno prodam malo rabljeno belo OMARO za spalnico. 24-805 733

Prodam kompletno, skoraj novo HOKEJSKO OPREMO. Nograšek, Predoselje 134, Kranj 610

Prodam PREVOD za elektronski pletilni stroj Brother KH 940 in KR 850 ter KE 100. 063/39-382 613

Prodam mešana DRVA v "klaftrah" in BANKINE s puntami. Možen tudi prevoz. Ivan Kern, Pšata 2, Cerkle 702

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. 622-535 701

Po minimalni ceni prodam ženska OBLAČILA, štev. od 38 do 40 in od 14. do 16. let, tudi nova, iz uvoza. 28-823 820

Prodam nov 100-litrski KOTEL za žganjekuho. Informacije na 35-949 477

Prodam kompletno, skoraj novo HOKEJSKO OPREMO. Nograšek, Predoselje 134, Kranj 610

Prodam PREVOD za elektronski pletilni stroj Brother KH 940 in KR 850 ter KE 100. 063/39-382 613

Prodam mešana DRVA v "klaftrah" in BANKINE s puntami. Možen tudi prevoz. Ivan Kern, Pšata 2, Cerkle 702

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem. 622-535 701

Prodam kvalitetna zimska JABOLKA. Strahinj 10, Naklo, 48-525 482

Prodam semenski KROMPIR rezil. Olševec 22, Preddvor 619

Prodam semenski KROMPIR Mo- na Liza in Pejtland. 632-269 723

PRIREDITVE

Odlično GLASBO za OHČETI in PUSTOVANJE, nudita glasbenika. 42-827, Prosenec 670

POSESTI

V najem vzamem GARAŽO v Kraju. 39-956 719

Prodam VIKEND - BRUNARICA, v smučarskem centru na Gorenjskem. Naslov v oglasnem oddelku. 736

V najem vzamem starejšo HIŠO ali PROSTOR za trgovino - cvetljarno. Kupimo tudi PARCELO za gradnjo le-tega. Pogoji: ob glavni cesti Primskovo - Britof. 061/722-559 755

Možnost dedovanja starejše hiše, travnika in njive za trajno varstvo lažje pri zadetega fanta - 31 let, v okolici Cerkelj na Gorenjskem. Prejme se mesečini honorar. Šifra: SLOVENSKA DRUŽINA 405

Prodam zidano GARAŽO, velikosti 5 x 3 m. 84-355 682

Na relaciji Zminec - Godešič - Sv. Duh, kupim ali vzamem v najem SKLADIŠČE, HLEV ali starejšo HIŠO. Šifra: OB CESTI 324

RAZNO PRODAM

Prodam dve otroški HOJICI, kotno SEDEŽNO GARNITURO, dim. 150 x 150 cm, stare KOVANCE in ČOLN Maestral 9-S, z motorjem Tomos 3.5 KM. 23-474 802

Spenjalne PUŠE Schublin, tip 64 in zimske GUME za VW, kompletno, prodam. 45-285 813

Prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO LTH, nova, 20 odstotkov ceneje in 126 P, starejši letnik, registriran do januarja 1992. 818

Prodam nov ŠTEDILNIK kipperbusch, 15 odstotkov ceneje in otroški VOZIČEK za dvojčke Roky, Kern, Hotemaže 50, Preddvor 550

Expleo G & A

• Ustanovimo vam podjetje, vodimo poslovne knjige, izdelamo zaključni račun oz. davčno napoved

• Posredovanje z nepremičninami in vozili

Uradne ure: po., sre., pe. od 10. - 12. ure, to., če. od 17. - 19. ure, tel.: 24-971

SLAMOREZNICO Ultra Mat, z motorjem, prodam ali zamenjam za KRAVO molznico. Prodam tudi hрастove PLOHE. Hraše 46, Smlednik, Š. 061/627-193 480

Prodam vodni SKUTER Jamaha 500 T, malo rabljen ter izvenkrni MOTOR Tomos 4 in MOPED APN 6, za 600 DEM. 50-826 574

Prodam novo SMUČARSKO VLETNICO Tomos in 5 mesecov starega NEMŠKEGA OVČARJA, brez rodonovnika. Janez Rozman, Snavkovščica c. 56, Križe 626

Prodam MESO od 5 let stare krateve. Megušar, Selca 64, 66-958 810

Nujno prodam JUGO 55, letnik 1988, bele barve, prevoženih 20.000 km in vpeljano VIDEOTEKO. 36-653 627

Prodam Z 850, letnik 1981 in PEČ kipperbusch ter barvni TV, star 3 leta. 83-848 628

Prodam drobni KROMPIR za krmo in zamenjam jalovo KRAVO za PARCEL na Gorenjskem. "Expleo G & A", St. Zagorja 39, Kranj, 24-971, od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, tel.: 24-971

števno več POSLOVNIH PROSTOROV v Kranju in Bledu - lahko že neurejenih; več manjših STANOVA in HIŠ ter več zazidljivih PARCEL na Gorenjskem. "Expleo G & A", St. Zagorja 39, Kranj, 24-971, od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure

Dva študenta iščeta SOBO ali GARSONJERO, v Kranju ali bližnji okolici. 069/21-701 787

Iščemo več ZASTOPNIKE za prodajo novega otroškega programa. 46-273, popoldan 616

Nudim DELO na domu! Izkušnje niso potrebne. Pošljite kratek življenjepis, kuverto z znakom in naslovom, potem boste dobili navodila. Zdenka Košir, Dovje 46, Mojstrana 714

Vzamem DELO na dom, delavnica velika 40 kvad. m., s telefonom. Šifra: STROJI 552

DELO na Vašem domu! Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratek življenjepis in kuverto z znakom in naslovom, potem boste dobili navod

MALI OGLASI, OGLASI

Torek, 22. januarja 1991

Prodam GOLF diesel, letnik 1985.
Zg. Brnik 16, Cerknje 558
Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986.
Ivan Martinjak, Britof 215, Kranj 561
Prodam SCHIROCCO S, letnik 1978. 51-579 565
R 4, letnik 1978, registriran do decembra 1991, ugodno prodam.
Predstojje 121, Kranj 567

Prodam CITROEN GA, letnik 1981,
dobro ohranjen, obnovljen, prevožen
80.000 km, registriran do maja 1991. Stevo Novkovič, Trg svobode 25, Tržič, 52-158 568

Prodam JUGO 45, letnik oktober 1982. 46-404 577

Prodam Z 750 SC, letnik 1980. Mirjana Alič, Preddvor 33 578

Prodam Z 101, letnik 1989 in JUGO 55 Koral, letnik 1990, oba bele barve. 81-437, Jesenice 584

Ugodno prodam dve zimski GUMI s plastiči, 15-colske, za VW 1200. Informacije na 75-334 586

Ugodno prodam Z 850, letnik 1983. Blaž Kunstelj, Poljšica 24/a, Zg. Gorje 588

SUBARU Justy 10 J, letnik 1986, metalno zelene barve, prodam. 061-768-084 598

Prodam VOLVO 244 DL, letnik 1980 in Hi-fi VIDEOREKORDER Panasonic NVH 65. 25-014, popoldan 600

Zelo poceni prodam ŠKODA 110, letnik 1975, registrirana do maja 1991 in NSU 1200, neregistriran; oba sta brezhibna. Ivan Ribič, Ul. Kokrškega odr. 11, Lesc 607

Nujno prodam OPEL ASCONA 1.3 avtomatik, letnik 1983 ter OPEL REKORD 2.0, letnik 1982; obadva sta zelo ohranjena. Milenovič, Valjavčeva 14, Kranj 611

Prodam JUGO 55 GV, letnik oktober 1988, srebrne barve, z zatemnjennimi stekli in litimi plastiči. Prodam tudi KLARINET. Terezija Prešeren, Pristavška c. 83, Tržič 612

Prodam JUGO 55, letnik januar 1990, registriran za celo leto. 78-441 615

Prodam LADO 1600, letnik 1981. Anton Kokalj, Sr. Bitnje 19, Žabnica 617

Z 101 GT, letnik 1985/86, odlično ohranjena, prodam. 34-797 618

Prodam OPEL KADETT 1.2, letnik 1983 in R 9 diesel, letnik 1984. 34-602 620

Prodam LADO Samara, stara 18 mesecev, 9.000 km. Cena po dogovoru. 695-122 624

Prodam FORD ESCORT, letnik 1981/82. Sr. vas 83, Šenčur, 41-615 631

Prodam Z 750 SE, letnik december 1980, registrirana, prevoženih 45.000 km. Cena 15.000,00 din. Čop, Sp. Gorje 90 636

Ugodno prodam obnovljeno Z 750, letnik 1979 in Z 101, letnik 1985. 49-379, popoldan 639

Prodam GOLF, letnik 1984, registriran za celo leto. Benedikova 12, Kranj - Stražišče 640

Prodam GOLF, letnik 1986, rdeče barve, registriran do oktobra 1991. Cena zelo ugodna. Možna tudi menjava za cenejši avto. Pševska c. 1, Kranj - Stražišče 641

126 PGL, nov, oker barve, pravkar registriran, po nižji ceni prodam. 22-991 ali 45-341 642

Prodam JUGO 45 Koral, letnik 1988. 36-062 647

LADO Riva, stara 14 mesecev, z veliko dodatne opreme, prodam. Ogled in informacije popoldan. Milan Klančar, C. 1. maja 59, Kranj. 34-510 655

Prodam GOLF diesel, letnik 1989. Cvetko Đuričić, T. Vidmarja 12, Kranj 658

Prodam R 18, po delih. 65-709, popoldan 660

Prodam AUDI 50, letnik 1975. Damjan Česen, Pipanova 76, Šenčur, 41-504 663

Prodam Z 750 SC, letnik 1980. 66-107 665

Prodam JUGO 55, letnik 1989. Podlipnik, Mlaka 1, Tržič 667

GOLF diesel, star 1 leto, prodam. 35-106 673

Prodam Z 750, letnik 1984 in PRI-KOLICO za osebni avto. 41-244 675

Prodam 126 PGL, letnik januar 1988, registriran do januarja 1992. 23-885 676

Prodam dve leti starega GOLFA diesel, rdeče barve, prevoženih 26.000 km. 78-087 678

Ugodno prodam ŠKODO 120 L, letnik 1980. 632-553 681

JUGO 45 Koral, star 2 leti, prevoženih 23.000 km, registriran do aprila 1991, prodam za 7.200 DEM. 691-921 683

Prodam JUGO 60 Koral, letnik 1989. 622-000 685

JUGO 55 L, letnik junij 1985, rumene barve, ugodno prodam. 58-188 542

Prodam VOLVO 244 DL, letnik 1977. Zg. Otok 2, Radovljica, 79-051 688

Prodam JUGO 45 E, letnik 1986. Voklo 1, Šenčur 691

Ugodno prodam Z 126 P, letnik 1981. Informacije na 57-684 al 57-462 692

Prodam LADO Samara, letnik 1987, rdeče barve, malo vožena in odlično ohranjenega BMW 2002, letnik 1975. Dežmanova 1, stan. 26, Lesc 693

JUGO 45, star dve leti in pol, garaziran, zaščiten, prodam. 78-879

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1978. 39-230 699

Prodam JUGO 45 E, letnik 1987. 33-851 702

Prodam FORD FIESTA, letnik 1981, dobro ohranjen, registriran do junija 1991. Cena po dogovoru. 27-613 705

LADO Niva 1600, letnik 1982 prodam ali zamenjam. Prodam tudi CITROEN CX karavan, letnik 1982. 79-686 707

126 PGL, nov, oker barve, pravkar registriran, po nižji ceni prodam. 22-991 ali 45-341 712

Prodam VW 1300, letnik 1970, brezhiben, registriran celo leto in Z 750, registrirana. 70-022 543

Prodam OPEL KADETT, letnik 1980, 126 P za rezervne dele in 8 mesecev staro ŽREBICO. Adergas 24, Cerknje 545

Prodam FIAT 126 P 650 GL, letnik avgust 1988. 622-245 549

FIAT 126 PGL, letnik 1988, prevoženih 13.000 km, kot nov, prodam. Hribar, Golnik 94 553

Ugodno prodam Z 750, letnik 1976, registrirana do julija 1991, z rezervnim motorjem in rezervnimi deli. Priložnost za mehanike! Zupan, Rečišča 3, Bled 554

Prodam CITROEN GS 1200, letnik 1974, registriran do 13. 6. 1991. Cena 1.500 DEM. 81-525 800

Ugodno prodam R 4, letnik 1983. Drago Bregant, Poljšica 59, Zg. Gorje 803

Prodam LADO 1600, letnik 1980. Cena 3.500 DEM. Visoko 1/f, Šenčur, 21-377, dopoldan 805

Prodam FIAT 126 P, star 2 leti. Cena 5.000 DEM. 74-376 812

GOLF diesel, letnik maj 1989, 47.000 km, ugodno prodam ter JUGO 45 Koral, letnik junij 1989, registriran celo leto, garaziran, prodam za 7.500 DEM. 631-364, po 13. uri 814

Dobro ohranjeno Z 750, letnik 1982, prodam. Ogled v torek, četrtek in petek. Vinko Novak, Kropa 50/a 821

Prodam FORD 17 M, letnik 1972, registriran do maja 1991. Cena 3.000 DEM. Rener, Sorška 3, Kranj 553

Prodam PRAŠIČA za zakol. Rupar, Log 5, Škofja Loka 679

Prodam KRAVO simentalko, stara 3 leta, Janez Dolenc, Zg. Bitnje 50/a, Žabnica 717

Flandrijske GOVEDARJE, odličnih staršev, z rodovnikom, prodam. Pasma je v Jugoslaviji redka. 631-220 718

Prodam PRAŠIČE, stari 9 tednov in manjši, PRAŠIČA za zakol in 5 tednov starega BIKCA, primeren za nadaljnjo revo. Sp. Brnik 60, Cerknje 721

Prodam PRAŠIČE za zakol, težki 120 kg. Debeljak, Smoldno 5, Pojljane, 65-459 729

Prodam VOLA. Bernard, Kupljenik 7, Boh. Bela 739

Prodam TELICO ali KRAVO obe 7 mesecev breje ali jalovo kravo lahko tudi meso od polovice krave. Zalog 78, Cerknje 742

Prodam polovico BIKA. Plevlje, Trata 9, Cerknje 749

Prodam TELICO simentalko, breje v 9. mesecu. Hraše 5, Preddvor, 45-736 752

Ugodno so naprodaj PUJSKE, težki od 20 do 120 kg in enoletne KO-KOŠI. Globočnik, Letališka 7, Voglje - Šenčur 758

Prodam PRAŠIČA, krmiljen z domačo krmo. 68-022 782

Prodam TELETA po izbiri. Sp. Duško 100 786

Prodam PRAŠIČKE, težki od 20 do 30 kg, za nadaljnjo revo. Alič, Bl. Dobrava 117/a 792

Prodam 1 teden dni staro TELICO. 801-624 817

Prodam tri TELICE frizijke in eno simentalko, breje 7 mesecev ali zamenjam za bika. Šuštar, Podhrška 9 - Tuhiška dolina, Kamnik 817

ZAHVALA

Ob ujmi, ki je novembra prizadela Luče, se iskreno zahvaljujemo darovalcem z območja Gorenjske, ki ste nam denarno, materialno ali na kakršenkoli način priskočili na pomoč. Posebna zahvala velja Kmečki zvezi Naklo, Preddvor, vsem gasilskim enotam Gorenjske, Civilni zaščiti Škofja Loka in Čistilnici Arnol.

Vsem iskrena hvala!

Družina Poljanšek iz Luč

V SPOMIN

Uthnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce.
Ostali so le sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.

Mineva žalostno leto, odkar nas
je za vedno zapustila naša mami

HELENA KOPAČ

Z bolečino in ponosom hranimo spomin nanjo, vedno bo ostala v naših sрcih. Zelo jo pogrešamo. Hvala vsem, ki obiskujete njen prerani grob!

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Senično, 23. januarja 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, deda in brata

LEOPOLDA OMANA

iz Orehka pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za izražena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se g. župniku za lep pogrebni obred in lepe poslovilne besede ter pevcem za lepo zapete pesmi. Posebej pa se zahvaljujemo Ivanki Pravst, Miro Vidmar in Mariji Fister za pomoč ter vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali v težkih trenutkih.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, babice, prababice, sestre, tete in tašče

FRANČIŠKE PRAPROTNIK

roj. Kožuh

se zahvaljujemo za poklonjeno cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

VSI NJENI

Naklo, 11. januarja 1991

ZAHVALA

Pomlad na vrt bo tvoj prišla
in čakala, da prideš Ti ter sedla
bo na rožna tla in jokala,
ker Tebe ni!

(S. Gregorčič)

Vsem, ki ste se poslovili, tako množično pospremili na njeni zadnji poti našo mamo, babico in prababico

MARIJO RIHAR

Slovenija in svet

Vojna prizadeva tudi nas

Posledice zalivske vojne vplivajo tudi na Slovenijo, še posebej, če bo vojna trajala dlje. Od vseh držav z "vojnega območja" so bile naše vezi najtrdnejše prav z Irakom.

Jugoslavijo je zalivska vojna že stala okrog 4 milijarde dolarjev. Delež Slovenije pri tem ni največji, vendar vseeno ni zanemarljiv. Irak je bil do okupacije Kuvajta naš največji trgovinski partner. Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije je do konca lanskega septembra naša republika prodala v Irak za 20,8 milijona dolarjev, uvozila pa za 22,6 milijona dolarjev. Slovenski izvoz v Irak je znašal 18 odstotkov jugoslovanskega izvoza, uvoz pa 9 odstotkov. Zalivska vojna utegne vplivati na slovenske ladjarje. Linije na nevarno območje so prekinjene, zavarovalnice so se vratolomno povečale in to že učinkuje negativno. Predvsem pa je bojazen, da ne bi zaprli Sueškega prekopa. Razlogov za preplah zaradi oskrbe z nafsto in naftnimi derivati v Sloveniji ni. Zalog je za tri tedne, na zalogi je 60.000 ton sovjetske nafte. Po podatkih Petrola pa se je prodaja naftnih derivatov, predvsem kuričnega olja, bistveno povečala.

Dr. Otto von Habsburg zadovoljen

Po sprejemu pri predsedniku predsedstva Republike Slovenije Miljanu Kučanu in novinarski konferenci je v soboto dr. Otto von Habsburg, poslanec Evropskega parlamenta in predsednik medparlamentarne skupine za Srednjo in Vzhodno Evropo, skupaj s sinovoma Karlom in Georgom (prvi se ukvarja z jedrsko fiziko, drugi pa s politiko) odpotoval domov na Bavarsko. Pred odhodom je ponovno poudaril, da Sloveniji je mesto v Evropi in da se ne boji, da bi v Jugoslaviji prišlo do oboroženega sopa. Dr. Otto von Habsburg iz ene najstarejših evropskih vladarskih dinastij (ime je dobila po gradu Habsburg v Švicarskem kantonu Aargau), sin zadnjega avstroogrškega cesarja Karla in kraljice Cite, se je dodata razumnosti s položajem madžarske in italijanske manjštine v Sloveniji in ga visoko ocenil. Parlamentarci obvladajo madžarščino, med obiskom pa je sogovornike in novinarje nakajrat nagovoril tudi v slovenščini.

Obiski, sporazumi, sprejemi

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, minister za Slovence po svetu dr. Janez Dular in jugoslovanski konzul v Trstu Jože Šušmelj so sprejeli 10-člansko delegacijo slovenske narodno-stanske skupnosti v Italiji. Menili so, da mora zaščititi zakon, ki ga pripravlja italijanska vlada, veljati za vse Slovence, ne glede, kje živijo, in za vse občine, kjer živijo naši rojaki. Zunanjega ministra sovjetske republike Gruzije dr. Georga Hoštaria pa so v Ljubljani sprejeli Lojze Peterle, dr. Dimitrij Rupel in ljubljanski župan Stergar. Sodelovanje med Slovenijo in Gruzijo oziroma Ljubljano in Tbilisijem je bilo začeto že leta 1977, vendar je zamrlo, zato ga je treba oživiti.

Avstrija: zatočišče za slovenske begunce

Kot poroča dunajski Standard, so na Štajerskem in Koroškem že organizirali odbore za sprejem beguncov iz Slovenije, ki bi se tja zatekli v primeru oboroženega sopa v Jugoslaviji. Upajo sicer, da jih ne bo treba uporabiti, vendar, kot pravi Standard, je na Štajerskem že pripravljena streha za 60.000 beguncov, na Koroškem pa za 15.000.

Predlog ameriškega senatorja Dola

Vodja republikanske frakcije v ameriškem senatu Bob Dole je senatu in kongresu predlagal sprejem zakona, po katerem bi Združene države Amerike lahko dajale pomoč tudi posameznim republikam v okviru večnacionalnih in republiških držav. Pri tem je posebej omenil Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Dosej je Amerika pomagala federalnim vladam, ta pa je pomoč delila, vsaj po jugoslovanskih izkušnjah sodeč, tako republikam z demokratično kot republikam s komunistično oblastjo. Dole meni, da bi morali v Jugoslaviji pomagati Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini ter Makedoniji, Srbiji in Črni Goru, kjer še naprej vladajo komunisti, pa ne. ● J. Košnjek

IZJAVA

Verjeli smo in upali, da bo kriza v Zalivu razrešena po mirni poti, brez uporabe sile.

Za to smo se odločno zavezali tudi na mirovnih shodih, ki smo jih organizirali skupaj z drugimi strankami, sindikati in civilnodružbenimi gibanji v prepričanju, da se tudi najbolj zapleteni svetovni problemi morajo razreševati na miroljuben način. Kot stranka se čutimo zavezani mirovnemu valu, ki se je dvignil po vsem svetu, da bi kakršnemukoli nasilju izrekel odločen ne.

Brutalno in nelegalno iraško okupacijo Kuvajta smo že od samega začetka obsodili kot nesprejemljivo in podprt napore mednarodne skupnosti v zvezi z umikom Iraka s sosednjih ozemelj. Dvomimo pa, da so vsa sredstva ekonomskega in političnega pritiska na Irak bila do kraja izčrpana, in verjamemo, da je pogika sile nepremišljeno prehitela logiko diplomatske rešitve.

Odnosi v mednarodni skupnosti ne morejo sloneti na sili, discipliniranju in žandarskih ukrepov.

Zato spričo izbruha vojne izražamo naše globoko obžalovanje. Upamo, da bodo vojaška sredstva kljub temu zamenjala politična, saj s silo ni mogoče doseči stabilnega miru v Zalivu, na bližnjem vzhodu in v vsem svetu.

Nasprotujemo kakršnemu koli neposrednemu sodelovanju Republike Slovenije v tem spopadu in od republiških oblasti zahlevamo, da državljanom zagotovijo mir in varnost.

Ljubljana, 17. 1. 1991

Politična direkcija
Stranke demokratične prenove

Slovenska vlada o zalivski vojni

Vojna bo spremenila podobo sveta

Zaloge naftnih derivatov so v Sloveniji večje kot kdajkoli doslej. Morebitne težave pri oskrbi lahko povzroči le dolgotrajna vojna.

Ljubljana, 17. januarja - Ker je četrtna redna seja republiškega izvršnega sveta sponadala s poročili o začetku vojne v Zalivu, je vladava uvrstila na dnevni redi tudi poročilo o varnostno-političnih razmerah v Sloveniji in o različnih vidikih vojne. Posebnih sklepov ni sprejela, saj že nekaj časa deluje "zalivska komisija", ki jo vodi Janez Janša, in ki se je sestala že v četrtnih zgodnjih jutranjih urah.

Lojze Peterle, predsednik republiškega izvršnega sveta, je na novinarski konferenci po končani seji vlade dejal: "Vojna je skrajno sredstvo in način za urejanje mednarodnih zadev. Do zadnjega smo upali, da do nasilja ne bo prišlo; zdaj, ko je prišlo, je naše upanje, da bi se čimprej končalo. Jasno je, da bo podoba sveta ne le v tem delu, ampak v širšem političnem prostoru, po tej vojni drugačna. Čeprav bi se

...

škodo. Z našimi ukrepi bomo poskušali preprečiti in omejit možne posledice."

Maks Bastl, republiški sekretar za tržišče in splošne gospodarske zadeve, je dejal, da so naša podjetja v okviru svojih možnosti in republiških rezerv povečala zaloge naftnih derivatov na raven, ki je najugodnejša v zadnjem času, in da zato ni pričakovati nobenih težav pri oskrbi. Če pa bo vojna dolgotrajna, pa bi se tudi pri oskrbi z naftnimi derivati lahko začele kazati težave, med drugim tudi v tem, da bi bilo treba ceno prilagajati tekočim gibanjem in razmeram na trgu. Tudi kar zadeva zaloge prehrambenih izdelkov, smo po

zagotovilih republiškega ministra Maksa Bastla lahko mirni, saj Slovenija zaradi razmer v Jugoslaviji in procesa osamosvajanja že nekaj časa povečuje zaloge; priporočil pa je, naj si ne samo zaradi zalivske vojne, ampak tudi drugih katastrof, naredijo vsaj minimalne zaloge hrane. Na novinarski konferenci smo tudi slišali, da se Slovenija že pripravlja za čas po vojni v Zalivu in da bo vladava v kratkem sklical sestanek s predstavniki podjetij, ki so v preteklosti že delala v zalivskih državah in bi bila to pripravljena tudi po končani vojni. V svetu se za odpravljanje posledic vojne že zbira denar. ● C. Zaplotnik

Brezposelnost narašča

Vedno več tistih, ki bodo iskali delo

Jesenice, 19. januarja - Za jeseniško občino so pri republiškem zavodu za zaposlovanje, enota Kranj, izdelali več variant o ponudbi kadrov v letošnjem letu. Po vseh variantah bo veliko delavcev, ki bodo iskali delo.

Jesenški izvršni svet redno spremlja stanje zaposlenosti in brezposelnosti v jeseniški občini. V devetih mesecih lanskega leta je povprečna zaposlenost v občini Jesenice znašala 13.330 delavcev in je bila v primerjavi s povprečjem leta prej za 663 delavcev nižja - od tega v gospodarstvu za dobrih 5 odstotkov in v negospodarstvu za 1,6 odstotka ter v samostojnem osebnem delu za 11 odstotkov.

Iz drugih krajev Jugoslavije se je v jeseniški občini zaposlilo 23 delavcev, kar v primerjavi s prejšnjim letom pomeni 75-odstotno znižanje.

Na Jesenicah pa med drugim ugotavljajo, da je težavno predvsem zaposlovanje pripravnikov. Z letnimi načrti so podjetja načrtovala zaposlitev 226 pripravnikov, od tega 125 s srednjo, višjo in visoko stopnjo strokovne izobraževbe. Vendar

pa so dejansko zaposlide le 49 pripravnikov, od tega je Zavod za zaposlovanje sofinanciral 30 zaposlitve pripravnikov.

Brezposelnost stalno narašča in je bilo ob koncu oktobra brezposelnih skoraj tisoč ljudi. Največji delež iskalcev zaposlitve predstavljajo ljudje s prvo in drugo stopnjo izobraževbe, od skupnega števila brezposelnih pa je 172 iskalcev prve zaposlitve, 104 so mladi, starci do 26 let, 140 jih je težje zaposljivih in 28 je iskalcev zaradi stečaja.

V letošnjem letu pa predvičajo, da se bodo pojavili kadri zaradi ekonomskeh in tehničnih presežkov, ki bodo povečali kadrovsko ponudbo. Priliv kadrov iz šol kot drugi najpomembnejši element kadrovskih ponudb se bo po predvičevanjih v jeseniški občini gibal okoli 397 delavcev. Po več variantah naj bi bila kadrovská ponudba v jeseniški občini v letošnjem letu od 3.460 delavcev do 5.449 delavcev. Napravili so tudi ocene povpraševanja po delavcih. Ob vseh variantah pa je jasno, da bo tudi na Jesenicah vedno več tistih, ki bodo iskali delo... ● D. Sedej

Enotedenski šolski predah

Kranj, 21. januarja - V petek bodo po gorenjskih osnovnih in srednjih šolah zvonci naznani enotedenske počitnice. V ljubljanskih šolah se bodo počitnice začele teden dni kasneje, 4. februarja. Kot vedno, bodo spet prekratke, letos toličko bolj, ker bodo prvič trajale samo en teden. ● H. J.

Zima - Foto: Jure Cigler

Predvidoma že jeseni

Poklicna gradbena šola se vrača

Kranj, 16. januarja - V srednji gradbeni šoli v Kranju namenjava že septembra odpreti oddelek za obrt in drobno gospodarstvo.

Pobudo za odprtje takšnega oddelka so v šoli naslonili na večletne pripombe obrtnikov, storitvene dejavnosti in drobnega gospodarstva, da so absolventje programov usmerjenega izobraževanja premalo usposobljeni za začetek dela. To je res, kajti izobraževalni program v gradbeništvu je prilagojen za industrijski način dela.

Pomanjkanje ustrezno strokovno usposobljenih obrtnikov, mojstrov, postaja vse bolj očitno. Ekstenzivni novogradnji je več ali manj odzvonilo, izkoristiti bo treba velike stanovanjske in poslovne zmogljivosti starejših zgradb.

Pobuda kranjske šole je že naletela na ugoden odmev pri Zvezni obrtnih združenjih v Ljubljani, kjer obljubljajo, da bojo upoštevali pri predlogu mreže poklicnih šol že za naslednje šolsko leto.

V oddelku za obrt bodo izobraževali bodoče mojstre faseraderje, zidarje za obnovno štukatur in zahtevnejših konstrukcij, črkoslikarje za reklamne table, napise, pozlatarje, skratak, poznavalce za zahtevo obnovitvena in druga dela, kjer so bistvene ročne spretnosti. Izobraževanje bo periodično, pol leta v šoli, pol leta pri izbranem mojstru. ● H. Jelovčan

NA BENEŠKI KARNEVAL

S KOMPASOM IN GORENJSKIM GLASOM

V soboto, 9. februarja, vas s Kompasom vabimo na zanimiv izlet v Benetke z veselim zaključkom na Gorenjskem. Poleg zanimivih in čudovitih Benetk bo še posebno doživetje sprehod po njih, saj se na dan našega občine Benečani mnogočno našemijo in so na ta način in s svojimi značilnimi maskami vsakoletna svetovna znamenitost.

Avtobus bo odpeljal ob 4.45 iz Škofje Loke, skozi Kranj (5.00), Radovljico (5.20) in Jesenice (5.45) preko mejnega prehoda Rateče skozi Trbiž, po Kanalski dolini do Pontebbe in preko Furlanske ravne po avtocesti do Benetk. Tam nas pričakujejo vse lepote tega znamenitega mesta in najrazličnejše slikovite maske in pustne šeme. Popoldne se bomo odpravili nazaj proti Gorenjski, kjer vam bomo pripravili veselo pustno večerjo. Maske vzemite s seboj, saj bomo najboljšo nagradili.

Cene izleta je 650,00 din (s kuponom Gorenjskega glasa 600,00 din) na osebo in vključuje: avtobusni prevoz s cestnino, pustno večerjo in vodenje.

Prijave do zasedbe mest sprejemajo v vseh Kompasovih poslovalnicah!

KOMPAS
GORENJSKI GLAS
KUPON
50.- din

z njim imate popust pri vplačilu izleta v Benetke